

Finnish
Consulting
Group

Simojärven pohjoisosien ranta- osayleiskaava, Osa-alue C

KAAVASELOSTUS, VALMISTELUVAIHE

Ranuan kunta

FCG Rakennettu Ympäristö Oy

23.3.2026

P532850

Sisällysluettelo

1	Perus- ja tunnistetiedot	6
1.1	Tunnistetiedot	6
1.2	Kaavan tausta ja tavoitteet	6
1.3	Suunnittelualueen sijainti ja yleiskuvaus	8
1.4	Maanomistus	9
1.5	Rakennusjärjestys	9
1.6	Kaavamenettelyn vaiheet	9
2	Yleiskaavan sisältövaatimukset ja oikeusvaikutukset	12
3	Alueen nykytila	13
3.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	13
3.2	Maakuntakaavat	15
3.2.1	Vireillä olevat maakuntakaavat	18
3.3	Yleiskaavat	19
3.4	Asemakaavat	20
3.5	Yhdyskuntarakenne	20
3.6	Palvelut	21
3.7	Virkistys	21
3.8	Maisema	23
3.8.1	Maisemaselvitys	23
3.9	Rakennettu kulttuuriperintö	30
3.9.1	Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009)	31
3.9.2	Maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt	31
3.9.3	Paikallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt	31
3.9.4	Muut aiemmat selvitykset ja inventoinnit	31
3.9.5	Selvitysalueen rakennuskanta	31
3.9.6	Mahdollisesti kulttuurihistoriallinen rakennuskanta	33
3.10	Arkeologinen kulttuuriperintö	35
3.11	Luonnonympäristö	36
3.11.1	Maaperä ja kallioperä	36

3.11.2	Pinta- ja pohjavesi	39
3.11.3	Kasvillisuus ja luontotyyppit.....	42
3.11.4	Ekologiset yhteydet.....	55
3.11.5	Linnusto.....	57
3.11.6	Viitasammakko.....	64
3.11.7	Liito-orava	68
3.12	Liikenne	69
3.13	Ympäristöhäiriöt.....	71
3.14	Tekninen huolto	72
4	Tavoitteet ja mitoituserusteet.....	73
4.1	Tavoitteet	73
4.1.1	Yleistavoitteet ja suunnitteluperiaatteet.....	73
4.1.2	Virkistyskäyttö.....	74
4.1.3	Elinkeinot, palvelut	74
4.1.4	Liikenne ja infrastruktuuri.....	74
4.1.5	Rakentaminen	74
4.1.6	Asuntojen lyhyt vuokraus	75
4.2	Mitoituserusteet	75
4.2.1	Mitoitusnormit ranta-alueella	75
4.2.2	Rakennusoikeuden laskentaperiaatteet	75
5	Rantaosayleiskaava.....	78
5.1	Kaavaluonnos	78
5.2	Kokonaismitoitus.....	79
5.3	Merkinnät ja määräykset	80
5.3.1	Rakentaminen	80
5.3.2	Liikenne ja infrastruktuuri.....	81
5.3.3	Luonnonympäristö	81
5.3.4	Maa- ja metsätalousmaat	83
5.3.5	Yleiset suunnittelumääräykset.....	84
6	Vaikutusten arviointi.....	86
6.1	Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen	86
6.2	Maakuntakaavan suunnittelutavoitteiden toteutuminen	87

6.3	Vaikutukset nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen	88
6.4	Vaikutukset maisemaan	88
6.5	Vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön	88
6.6	Vaikutukset luonnonympäristöön	89
6.7	Ekologisiin yhteyksiin	89
6.8	Vaikutukset linnustoon.....	89
6.9	Vaikutukset eläimistöön.....	89
6.10	Vaikutukset liikenteeseen	90
6.11	Ilmastovaikutusten arviointi.....	91
6.12	Sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset.....	91
7	Rantaosayleiskaavan toteutuminen	92
7.1	Rantaosayleiskaavan oikeusvaikutukset	92
7.2	Rakentamislupakäsittely rantaosayleiskaava-alueella.....	93
7.3	Jätevesien käsittely.....	94
8	Osallistuminen ja vuorovaikutus	95
8.1	Osalliset	95
8.2	Vuorovaikutus	96
9	Aikataulu	97
9.1	Vireilletulo (3–8/2025)	97
9.2	Valmisteluvaihe (4/2026)	97
9.3	Ehdotusvaihe (11/2026).....	97
9.4	Hyväksyminen (2/2027)	98
10	Yhteystiedot	98
11	Lähteet	99

Liitteet

- Liite 1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (päivitetty 25.2.2026)
- Liite 2. Maisemaselvitys
- Liite 3. Arkeologinen selvitys
- Liite 4. Rakennetun ympäristön selvitys
- Liite 5. Linnustoselvitys
- Liite 6. Linnuston syysseuranta
- Liite 7. Petolintuselvitys (SALASSA PIDETTÄVÄ)
- Liite 8. Viitasammakkoselvitys
- Liite 9. Liito-orava ja luontotyyppiselvitys
- Liite 10. Mitoitustaulukko

FCG Finnish Consulting Group Oy ("FCG") on laatinut tämän raportin FCG:n asiakkaan ("Asiakas") toimeksianton ja ohjeiden mukaisesti. Tämä raportti on laadittu FCG:n ja Asiakkaan välisen sopimuksen ehtojen mukaisesti. FCG ei ole vastuussa tästä raportista tai sen käytöstä suhteessa mihinkään muuhun tahoon kuin Asiakkaaseen.

Tämä raportti voi perustua kokonaan tai osaksi kolmansien osapuolten FCG:lle antamiin tietoihin tai julkisiin lähteisiin ja näin ollen tietoihin, joihin FCG:llä ei ole ollut vaikutusmahdollisuuksia. FCG toteaa nimenomaisesti, ettei sillä ole vastuuta sille annettujen virheellisten tai puutteellisten tietojen perusteella.

Kaikki oikeudet (mukaan lukien tekijänoikeudet) tähän raporttiin kuuluvat FCG:lle, tai Asiakkaalle, mikäli niin on sovittu FCG:n ja Asiakkaan välillä. Tätä raporttia tai sen osaa ei saa muokata tai käyttää uudelleen toiseen tarkoitukseen ilman FCG:n kirjallista lupaa.

1 Perus- ja tunnistetiedot

1.1 Tunnistetiedot

Kaavan nimi:	Simojärven Pohjoisten osien rantaosayleiskaava, Osa-alue C
Kaavan laatija:	Tarja Outila, TkT, Arkkitehti YKS 726, FCG Rakennettu Ympäristö Oy
Vireilletulo:	Kaava- ja maapoliittinen työryhmä 20.05.2025 21 § KH 26.5.2025 105 §. Kuulutus Kuriirissa 28.5.2025.

1.2 Kaavan tausta ja tavoitteet

Ranuan kunnanvaltuusto on vuoden 2023 talousarvion yhteydessä päättänyt, että kunta käynnistää Simojärven pohjoisosassa yleiskaavan päivittämisen ja laajentamisen.

Simojärven pohjoisen alueen kaavamuutosten ja laajennuksien tavoitteena on huomioida muuttuneet tarpeet 1990 luvulla hyväksytyyn vanhaan kaavaan verrattuna ja turvata mahdollisuudet matkailuun, yrittämiseen ja vakituiseen asumiseen kyseisillä alueilla. Kaavoituksessa huomioidaan myös yhteiskunnan digitalisoituminen, Ranuan alueella oleva laajakaistaverkosto sekä yleistävä etätyö. Kaavoituksella pyritään mahdollistamaan loma-asuntojen muutokset vakituiseen asuinkäyttöön.

Kaavan tavoitteena on lisätä vakituisen asumisen ja vapaa-ajan rakennuspaikkoja kaavoitettavilla alueilla, huomioiden myös elinkeinoelämän mahdollisuudet. Tavoitteena on saada joustava kaava, joka mahdollistaa mahdollisimman suurella alueella samoilla tonteilla vakituisen tai vapaa-ajan asumisen. Lisäksi selvitetään myös lyhytvuokrausmahdollisuus.

Tehtävänä on laatia suunnittelualueelle alueidenkäyttölain (AKL 132/1999) 72 §:n mukainen rantaosayleiskaava, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakennusluvan myöntämisen perusteena. Kaava laaditaan mittakaavaan 1:10 000.

Kaavan laatiminen on käynnistetty seuraavilla päätöksillä:

- Kaava- ja maapoliittinen työryhmä 20.05.2025 (21§)
- Kunnanhallitus 26.05.2025 (105 §)

Tämä kaavaselostus koskee Ranuan Simojärven pohjoisosien rantaosayleiskaavan osa-alueen C laadintaa. Alue sijoittuu Ranuan kunnan Näskä- ja Paattinkijärvien alueille. Samanlaisesti kaavoitetaan yhteensä neljä aluetta Simojärven pohjoisilla osilla (Kuva 1):

Osa-alue A käsittää rantaosayleiskaavan muutoksen Simojärven Näskä- ja Pajuselän alueille sekä laajennuksen Särkijärvelle ja Itälammelle.

Osa-alue B käsittää rantaosayleiskaavan muutoksen Simojärven Välttämönselän ja Kortejärven alueille.

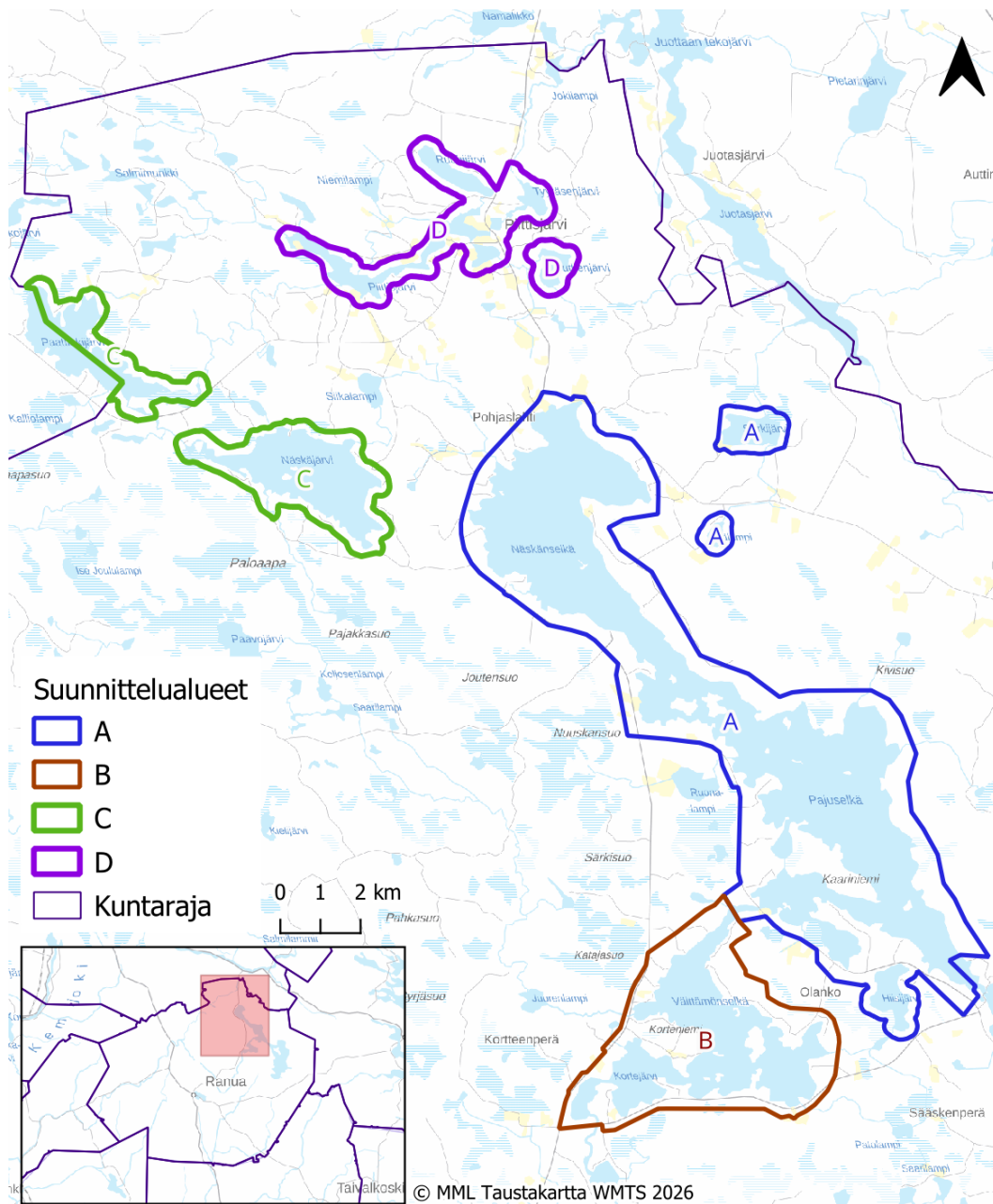
Osa-alue C käsittää uuden rantaosayleiskaavan laadinnan Näskä- ja Paattinkijärvien alueille.

Osa-alue D käsittää uuden rantaosayleiskaavan laadinnan Piittisjärven, Ruuhijärven, Tyyräsenjärven, Ristilammen, Syväjärven ja Putkenjärven alueille.

Osa-alueiden kaavoja edistetään erillisinä kaavoitusprosesseina ja kaavoista laaditaan kunkin osa-alueen osalta erilliset kaavoitusasiakirjat.

23.3.2026

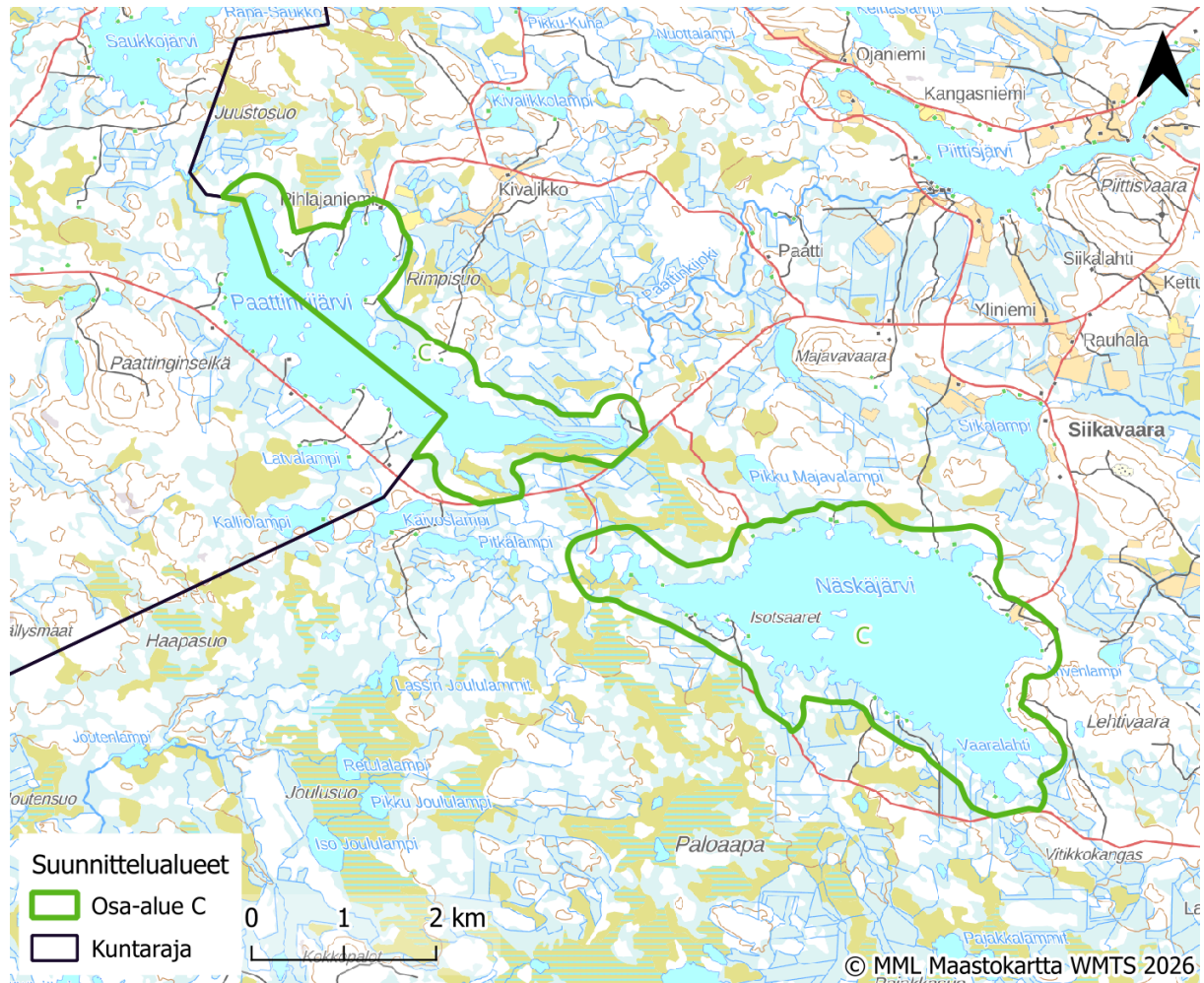
OT

Kuva 1 Simojärven pohjoisosien suunnittelualueiden rajat osa-alueittain. Osa-alueen C rajaus on esitetty vihreällä.

1.3 Suunnittelualueen sijainti ja yleiskuvaus

Suunnittelualue sijaitsee Ranuan kunnassa, Simojärven pohjoisosien alueella. Osa-alue C käsittää uuden rantaosayleiskaavan laadinnan Näsä- ja Paattinkijärvien alueille. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 13,5 km². (Kuva 2)

Kuva 2 Suunnittelualueen rajaus.

1.4 Maanomistus

Suunnittelualue on yksityisessä ja valtion omistuksessa.

1.5 Rakennusjärjestys

Ranuan kunnan uuden rakennusjärjestyksen voimaan tulosta on päätetty 16.2.2026 § 4. Ranuan kunnan uusi rakennusjärjestys tulee voimaan 1.5.2026, ja voimaan tullessaan se kumoaa Ranuan kunnanvaltuuston 22.6.2020 § 12 hyväksymän rakennusjärjestyksen.

1.6 Kaavamenettelyn vaiheet

Vireilletulo (maaliskuu–elokuu 2025)

23.3.2026

OT

Ranuan kunnanhallitus on päättänyt asettaa Simojärven pohjoisosien rantaosayleiskaavan, Osa-alue C:n muutoksen ja laajennuksen vireille ja samalla asettaa nähtäville rantaosayleiskaavan muutoksen ja laajennuksen osallistumis- ja arviointisuunnitelman 26.5.2025 105 §. Vireilletulosta on julkaistu kuulutus Kuriirissa 28.5.2025 ja kunnan nettisivuilla. Ulkopaikkakuntalaisille maanomistajille vireilletulosta on ilmoitettu kirjeitse.

Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä valmisteluasiakirjat pidetään nähtävillä Ranuan kunnan teknisessä toimistossa ja Ranuan kunnan kotisivuilla osoitteessa www.ranua.fi 28.5.2025 alkaen siihen saakka, kunnes kaavan valmisteluaineisto asetetaan AKL 27 §:n mukaisesti julkisesti nähtäville.

Kaavan vireille tulon yhteydessä avattiin kysely, jonka avulla kerätään ideoita ja ajatuksia kuntalaisilta, kyläläisiltä ja alueen maanomistajilta sekä muilta, joita alueen kaavoitus kiinnostaa. Webropol-kysely oli auki 27.5.2025–30.9.2025.

Kesä-elokuussa 2025 on kerätty maanomistajien toiveita valmisteluvaiheen aineistoa varten. Kaavatoiveita on voinut jättää sähköpostitse osoitteeseen kaavatoiveet@ranua.fi tai teknisen osaston toimistolle osoitteeseen Keskustie 30, 97700 RANUA.

Lisäksi toiveita on voinut jättää Kemihaaran kylätalolla 9.7.2025, Kortteen metsästysmajalla 30.7.2025 sekä monitoimikeskus Kerkässä 20.8.2025 järjestetyissä yleisötilaisuuksissa sekä Hillamarkkinoilla Ranuan kunnan teltalla 2.–3.8.2025.

Järjestettiin AKL 66 §:n ja MRA 18 §:n mukainen viranomaisneuvottelu 18.3.2026.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään tarvittaessa kaavamenettelyn aikana.

Valmisteluvaihe (syyskuu 2025–huhtikuu 2026)

OAS:sta annettu palaute huomioidaan valmisteluvaiheessa laadittavassa kaavaluonnoksessa ja kaavaselostuksessa.

Ranuan kunnanhallitus asettaa Simojärven pohjoisosien rantaosayleiskaavan, Osa-alue B:n muutoksen valmisteluaineiston nähtäville kokouksessaan xx.x.202x xx §.

Aineisto on nähtävillä 15.4.–31.5.2026 Ranuan kunnan teknisessä toimistossa ja Ranuan kunnan kotisivuilla osoitteessa www.ranua.fi.

Valmisteluaineiston nähtävilläolon aikana järjestetään tarvittaessa yleisötilaisuus.

Valmisteluaineistosta pyydetään sen nähtävilläoloaikana lausunnot viranomaisilta ja osalliset ja kuntalaiset voivat jättää mielipiteensä. Annetut lausunnot ja mielipiteet koostetaan ja niihin laaditaan perustellut vastineet.

Kirjalliset mielipiteet toimitetaan Ranuan kunnalle osoitteeseen:

sähköposti:

23.3.2026

OT

kirjaamo@ranua.fi

postiosoite:

Ranuan kunta
Keskustie 34
97700 Ranua

Ehdotusvaihe

Kaavan valmisteluaineistosta annettu palaute huomioidaan kaavaehdotuksessa.

Kaavaehdotus asetetaan nähtäville vähintään kuukauden ajaksi (30 pv) sekä pyydetään tarvittavat lausunnot. Osallisilla ja kunnan jäsenillä on mahdollisuus esittää muistutus kaavaehdotuksesta. Nähtävillä olosta ilmoitetaan kunnan nettisivuilla osoitteessa www.ranua.fi sekä kirjeitse suunnittelualueella oleville ulkopaikkakuntalaisille maanomistajille.

Järjestetään yleisötilaisuus kaavaehdotuksesta. Tarvittaessa järjestetään myös toinen AKL 66 §:n ja MRA 18 §:n mukainen viranomaisneuvottelu.

Hyväksymisvaihe

Ehdotusvaiheessa saadut muistutukset ja lausunnot käsitellään.

Mikäli yleiskaavaehdotukseen tehdään nähtävillä olon jälkeen oleellisia muutoksia, yleiskaava asetetaan uudelleen nähtäville tai järjestetään erillinen kuuleminen niille osallisille, joita oleelliset muutokset koskevat.

Yleiskaavan hyväksyy Ranuan kunnanvaltuusto.

Kunnanvaltuuston hyväksymispäätöksistä on mahdollisuus tehdä valitus Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle 30 päivän aikana.

2 Yleiskaavan sisältövaatimukset ja oikeusvaikutukset

Aleuidenkäyttölain 35 §:n mukaan yleiskaavan tarkoituksena on kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen.

Alueidenkäyttölain 39 §:n mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:

- yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys
- olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö
- asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus
- mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla
- mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön
- kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset
- ympäristöhaittojen vähentäminen
- rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen
- virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys

Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.

Osayleiskaava laaditaan alueidenkäyttölain (132/1999) 72 §:n säädökset huomioiden. Vesistön ranta-alueeseen kuuluvalla rantavyöhykkeelle saa rakentaa tämän oikeusvaikutteisen yleiskaavan perustella, kun kaavassa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakentamisluvan myöntämisen perusteen.

Yleiskaavaa laadittaessa huomioidaan alueidenkäyttölain (132/1999) 73 §:n mukaiset ranta-alueiden loma-asutusta koskevan yleiskaavan erityiset sisältövaatimukset:

Laadittaessa yleiskaavaa tai asemakaavaa (ranta-asemakaava) pääasiassa loma-asutuksen järjestämiseksi ranta-alueelle on sen lisäksi, mitä yleis- tai asemakaavasta muutoin säädetään, katsottava, että:

- 1) suunniteltu rakentaminen ja muu maankäyttö sopeutuu rantamaisemaan ja muuhun ympäristöön;
- 2) luonnonsuojelu, maisema-arvot, virkistystarpeet, vesiensuojelu ja vesihuollon järjestäminen sekä vesistön, maaston ja luonnon ominaispiirteet otetaan muutoinkin huomioon; sekä
- 3) ranta-alueille jää riittävästi yhtenäistä rakentamatonta aluetta.

Laadittaessa kaavaa alueelle, johon kuuluu olemassa olevaa kyläaluetta, ei kyläalueella sovelleta mitä 1 momentin 3 kohdassa säädetään edellyttäen, että virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys otetaan huomioon. (21.4.2017/230).

3 Alueen nykytila

3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa alueidenkäyttölain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Lain mukaan alueidenkäyttötavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista päättää valtioneuvosto. Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Päätos on tullut voimaan 1.4.2018.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.

Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.

Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikku- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.

Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Tehokas liikennejärjestelmä

Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.

Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien satamien, lentoasemien ja rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.

Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys tai riskit hallitaan muulla tavoin.

Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset, kemikaaliratapihat ja vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelyratapihat sijoitetaan riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista.

Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.

Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävä hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

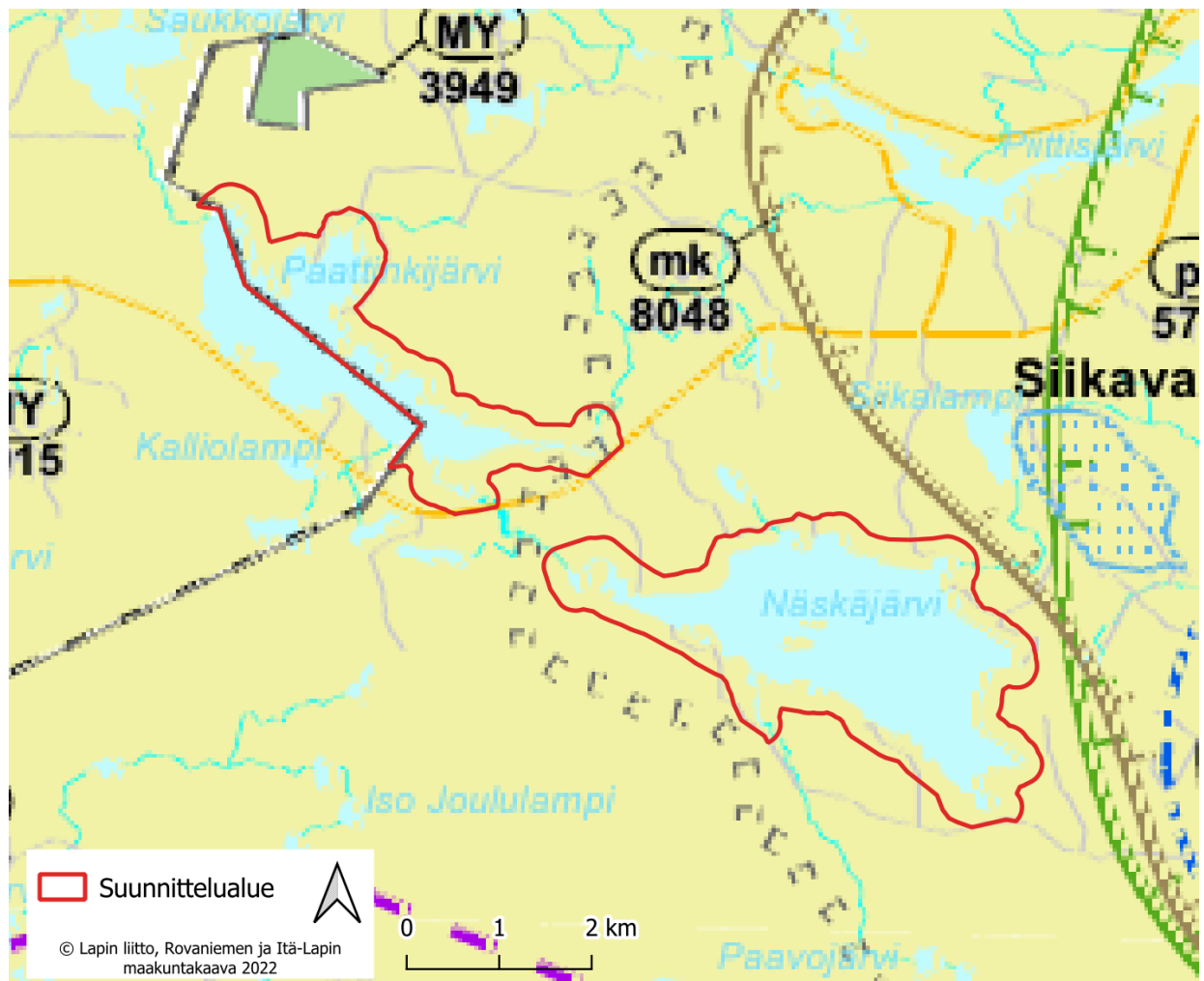
Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin.

Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

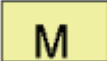
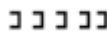
3.2 Maakuntakaavat

Alueidenkäyttölain (132/1999) 32 §:n mukaan maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa. Alueella on hyväksytty 16.5.2022 Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava, joka on tullut voimaan 21.9.2022.

Kuva 3 Suunnittelualueella voimassa oleva maakuntakaava. Suunnittelualueen rajausta punaisella.

Suunnittelualueelle ja sen läheisyyteen kohdistuvat merkinnät:

	MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta myös muihin tarkoituksiin.
	LUONNONSUOJELUALUE Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita tai kohteita sekä Natura 2000 -verkostoon sisällytettyjä alueita.
	MATKAILUN VETOVOIMA-ALUE, MATKAILUN JA VIRKISTYKSEN KEHITTÄMISEN KOHDEALUE Merkinnällä osoitetaan matkailun ja virkistykseen vyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista. <i>Aluetta tulee kehittää matkailukeskusten, matkailupalvelukohteiden, maaseutumatkailun, palvelujen ja reitistöjen yhteistoiminnallisena kokonaisuutena alueen pääkäyttötarkoitusten kanssa yhteen sopivalla tavalla. Kulttuuriperintö-, maisema- ja luontoarvoja tulee vaalia matkailun vetoimatekijöinä.</i>
	MAASEUDUN KEHITTÄMISEN KOHDEALUE Merkinnällä osoitetaan maaseutuvyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista. <i>Alueella tulee säilyttää ja kehittää monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Pysyvän asutuksen sijoittamista tulee edistää olemassa olevaa rakennetta täydentäen.</i>
	MOOTTORIKELKKAILUREITTI

Koko maakuntakaava-alueita koskevat määräykset:

SUUNNITTELUMÄÄRÄYKSET:

Alueidenkäyttöä ja toimintoja suunniteltaessa tulee edistää yhdyskuntarakenteen eheyttämistä, elinympäristön laadun parantamista sekä joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen edellytysten kehittämistä. Suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota alueen erityisolosuhteisiin.

Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon maapuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvattava niille riittävät alueelliset toimintaedellytykset.

Rovaniemen taajaman alueella seudullisesti merkittävän vähittäiskaupan suuryksikön alaraja on 5 000 k-m². Muualla kaava-alueella seudullisesti merkittävän vähittäiskaupan suuryksikön alaraja on 4 000 k-m².

Ranta-alueilla taajamatoimintojen alueiden (A), asuntovaltaisten alueiden (AA), keskuskylä (at), keskustatoimintojen alueiden (C) ja keskustatoimintojen kohteiden (c) ulkopuolella vapaan rantaviivan osuus tulee olla vähintään puolet muunnetusta rantaviivasta. Pysyvän asutuksen sijoittumista tulee edistää olemassa olevaa rakennetta täydentäen. Ranta-alueilla tulee turvata rannan suuntainen kulkuyhteys.

Maankäytön suunnittelussa on alueen erityispiirteisiin tukeutuen otettava huomioon arvokkaat luonnonympäristöt, arvokkaat maisema-alueet, rakennetut kulttuuriympäristöt ja arkeologinen kulttuuriperintö sekä kiinnitettävä erityistä huomiota rakennetun ympäristön laatuun. Suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta sekä edistettävä luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

Maisemallisesti herkillä alueilla, kuten jokien ja järvien rannoilla ja arvokkaimmilla vaara-alueilla sekä pääteiden, matkailupalvelualueiden, retkeilyreittien ja taajamien läheisissä metsissä metsänkäsittelytoimenpiteet on suunniteltava huolellisesti ottaen huomioon maiseman ominaispiirteet ja pyrittävä välttämään suuria muutoksia.

Rakennuksia tai muita huomattavia rakenteita ei tule suunnitella sijoitettavaksi maisemallisesti aroille paikoille, kuten kapeisiin niemen kärkiin ja kannaksille sekä rantamaisemaa hallitsevien kumpareiden huipulle.

Maankäytön suunnittelussa on huolehdittava maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten pelto- ja metsäalueiden alueiden säilymisestä.

Tuulivoimalat tulee sijoittaa keskitetysti usean tuulivoimalan muodostamiin ryhmiin. Kunnan kaavoituksessa ja muussa alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon tuulivoiman rakentamisen vaikutukset maisemaan, asutukseen, loma-asutukseen, linnustoon ja muuhun eläimistöön, luontoon ja kulttuuriperintöön sekä lievennettävä haitallisia vaikutuksia. Tuulivoimaloiden suunnittelussa on turvattava puolustusvoimien toimintaedellytykset sekä selvítettävä ja otettava huomioon tuulivoimaloiden vaikutukset tutkajärjestelmiin, puolustusvoimien radioyhteyksiin ja muihin viestintäjärjestelmiin.

Tuulivoimaloita ja muita korkeita rakenteita suunniteltaessa on otettava huomioon lentoesteiden korkeusrajoitukset.

Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet. Valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa.

Maankäytön suunnittelussa on varauduttava sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Tulva-, sortuma- ja vyörymävaara-alueet on osoitettava yleis- ja asema-kaavoissa joko alueina tai rakentamisrajoituksina. Rakennuspaikkoja ei saa suunnitella sijoitettavaksi alueille, joilla on tulvan, sortuman tai vyörymän vaaraa. Tästä voidaan poiketa vain, jos tarve- ja vaikutusselvityksiin perustuen osoitetaan, että tulvariskit pystytään hallitsemaan ja että rakentaminen on kestävä kehityksen mukaista. Maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon tulvariskialueet ja tulvien hallintasuunnitelmat.

Suunnittelussa on pyrittävä ehkäisemään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

*Alueiden käyttöä suunniteltaessa tulee varmistaa kulttuuriperintötiedon ajantasaisuus (kulttuuriympäristön ja/tai maiseman kannalta tärkeät alueet tai kohteet, kiinteät muinaisjäänne-
näkset tai muut arkeologiset kulttuuriperintökohteet), ja oltava yhteydessä alueelliseen vas-
tuumuseoon sekä varauduttava tarpeellisiin selvityksiin. Ilman muinaismuistolain nojalla an-
nettua lupaa on kiinteän muinaisjäänneksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahin-
goittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty. Määräys koskee myös veden-
alaisia muinaisjäänneksiä.*

*Suunniteltaessa suojelualueen, suojeluohjelmaan kuuluvan alueen tai sen läheisyydessä ole-
van alueen käyttöä on neuvoteltava luonnonsuojelusta ja alueen hallinnasta vastaavien vi-
ranomaisten kanssa. Natura 2000 -verkostoon sisällytettyihin alueisiin kohdistuvien toimin-
tojen vaikutukset on tarvittaessa arvioitava LSL 65 §:n mukaisesti.*

RAKENTAMISRAJOITUS:

Maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus on voimassa virkistys- ja suojelualueeksi, Puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen tarkoituksiin osoitetulla alueella ja liikenteen tai teknisen huollon verkostoja tai alueita varten osoitetuilla alueilla (V, L, LL, EN, EJ, ET, EP, EP1, EP-2, EAH, er1, SL, Se, SM, SR, SR1, vt, kt, st, yt, voimajohto). Rajoitus laajennetaan koskemaan kaivosalueita (EK), suojavyöhykkeitä (sv), lentoliikenteen varalaskupaikkoja (sv2), melualueita (me, me1, me3, me4 ja me5), sekä tärkeitä ja vedenhankintaan soveltuvia pohjavesialueita. Rajoitus ei koske tuulivoimaloiden alueita (tv) eikä tuulivoimapotentialialisia (tv1) alueita.

3.2.1 Vireillä olevat maakuntakaavat

Lapin liitossa on vireillä koko maakunnan aluetta koskeva Lapin turvallisuus- ja liikennevaihe-
maakuntakaava 2050, joka on kuulutettu vireille 24.1.2025.

Vaihemaakuntakaavan tavoitteena on päivittää geopoliittisen tilanteen vuoksi voimassa ole-
via maakuntakaavoja ja vastata maankäytön suunnittelun osalta toimintaympäristön muu-
toksiin erityisesti liikennejärjestelmän ja turvallisuuden osalta. Keskeisenä tavoitteena on
myös yhtenäistää seudullisten maakuntakaavojen suunnittelumääräyksiä. Tavoitteena vai-
hemaakuntakaavassa on osoittaa Lapin liikennestrategian 2050 mukaisesti

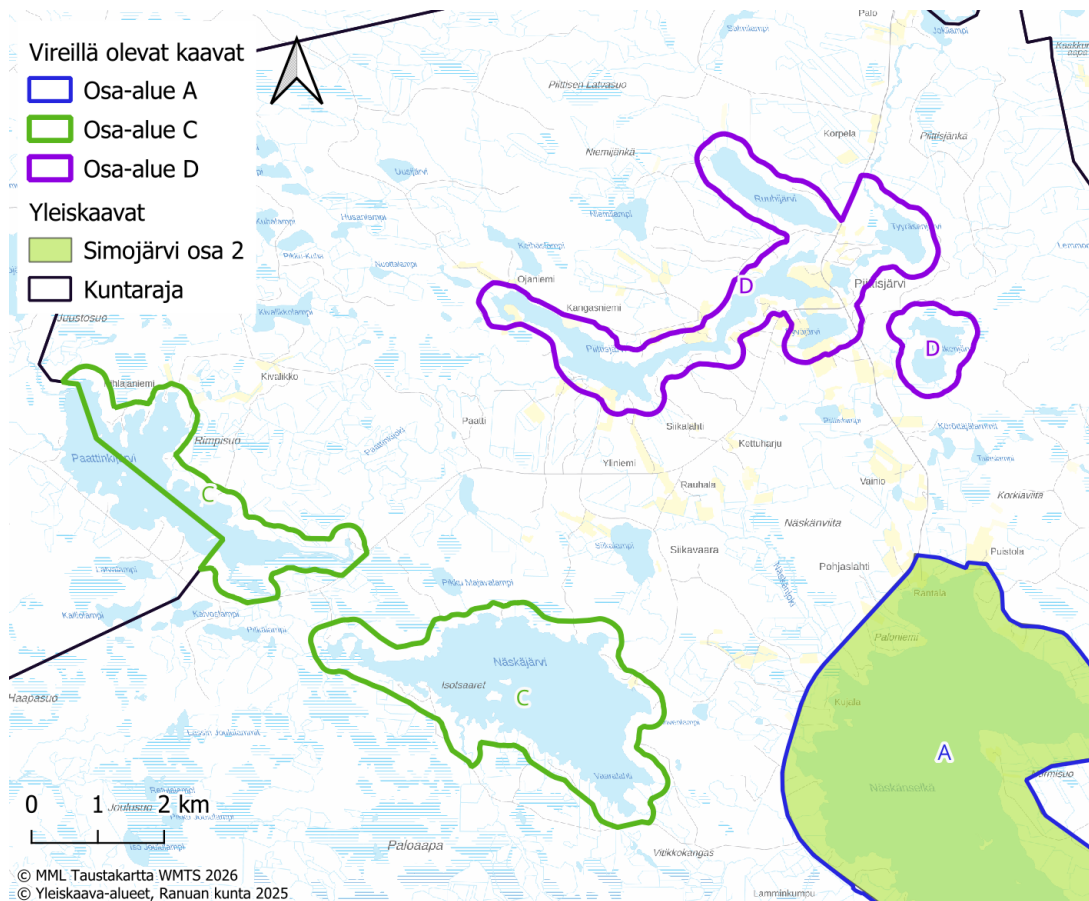
liikennejärjestelmää koskeva kehittämistavoitteet sekä huomioida puolustusvoimien maankäytölliset tarpeet.

Lisäksi tavoitteena on osoittaa keskeiset isot teollisuus- tai varastorakennusten alueet. Vaihemaakuntakaavan laadinnassa huomioidaan valtioneuvoston päätökset koskien kulttuuriympäristöä, maisema-alueita ja arkeologisia kohteita. Tavoitteena on myös selvittää laaja-alaisen M-alkuisten aluevarausten toimivuutta tässä toimintaympäristössä. Vaihemaakuntakaavassa voidaan osoittaa myös muita kaavaprosessin aikana esille tulleita tarpeita.

Tavoitteena on, että Lapin turvallisuus- ja liikennevaihemaakuntakaava 2050:n valmisteluaineisto on nähtävillä vuoden 2026 loppupuolella.

3.3 Yleiskaavat

Suunnittelualueella ei ole voimassa olevia yleiskaavoja. (Kuva 4)

Kuva 4 Yleiskaavat suunnittelualueen läheisyydessä.

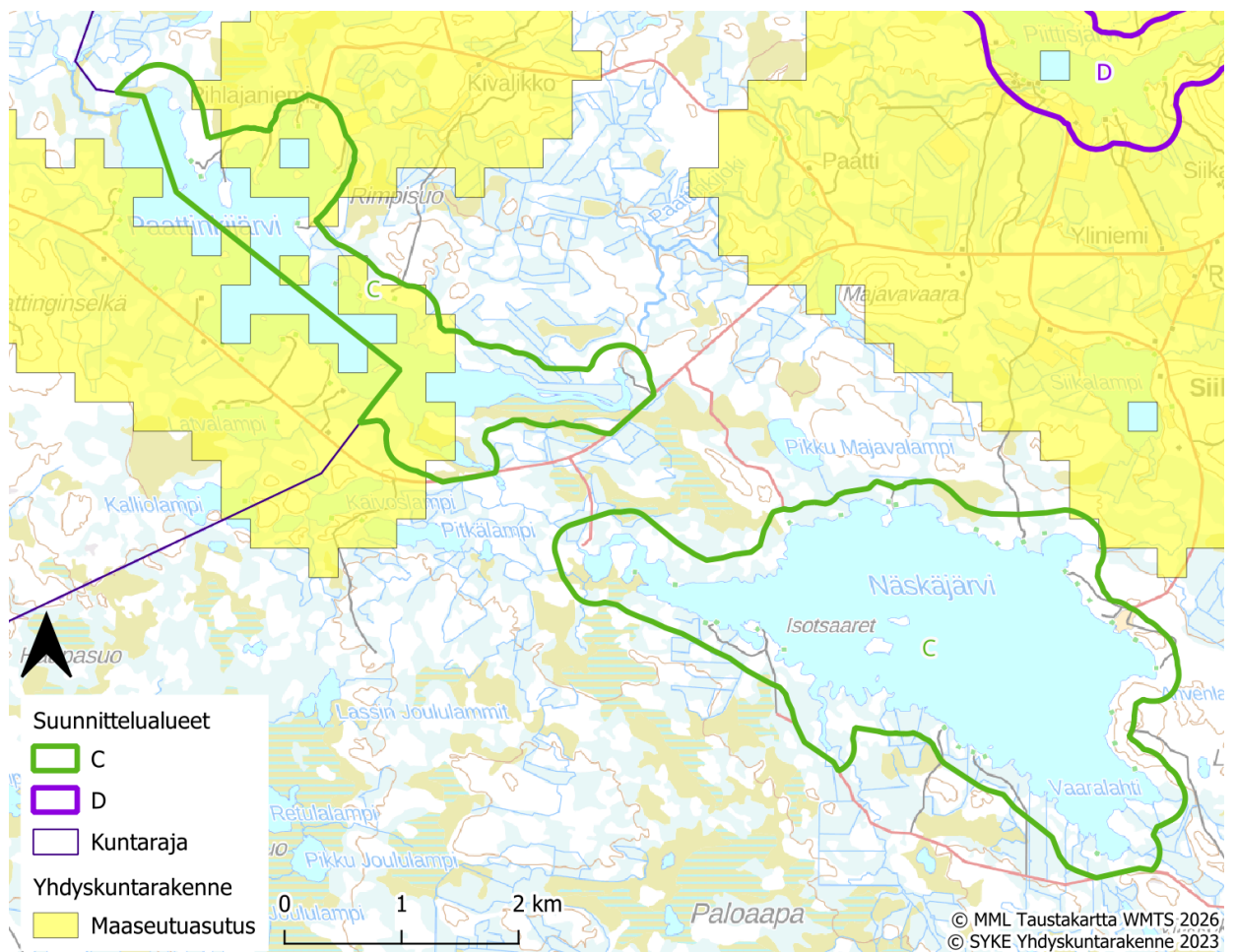
3.4 Asemakaavat

Suunnittelualueella ei ole voimassa olevia asemakaavoja.

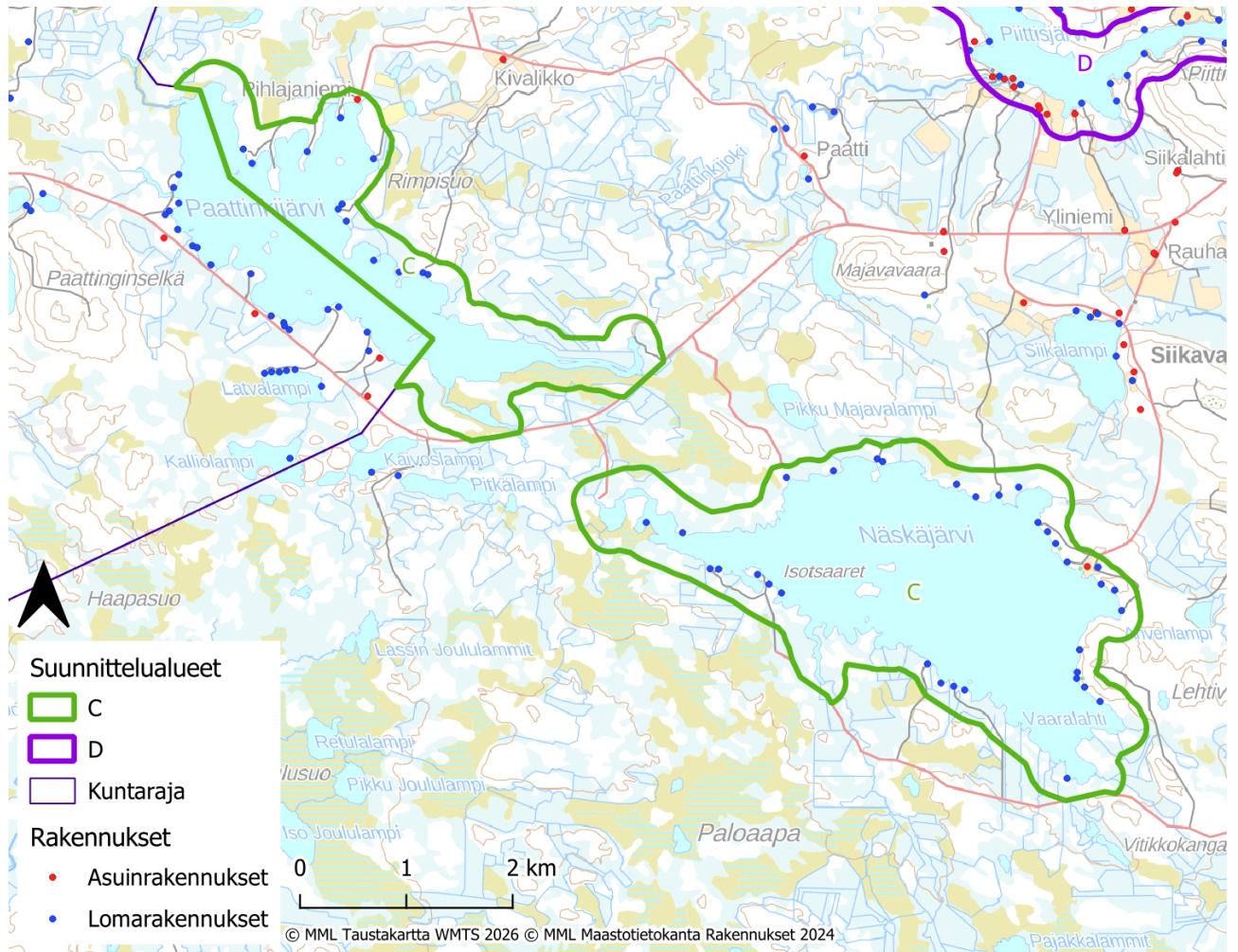
3.5 Yhdyskuntarakenne

Suunnittelualueen yhdyskuntarakenne on Suomen ympäristökeskuksen yhdyskuntaluokituksen mukaista maaseutuasutusta (Kuva 5).

Alueella sijaitsee 2 asuinrakennusta ja 45 lomarakennusta Maanmittauslaitoksen maastotietokannan mukaan (Kuva 6).

Kuva 5 Suunnittelualueen yhdyskuntarakenne

Kuva 6 Asuin- ja lomarakennukset suunnittelualueella.

3.6 Palvelut

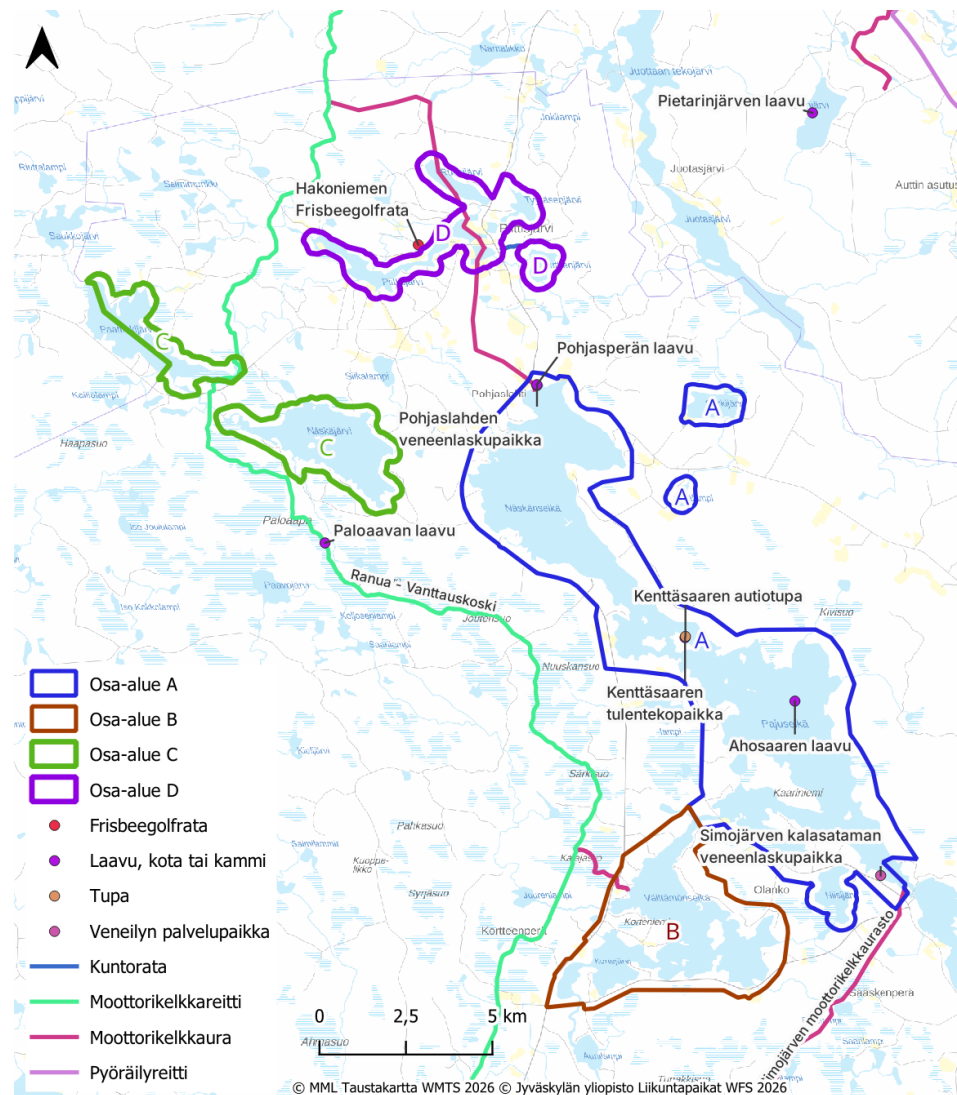
Lähimmät palvelut sijaitsevat Ranuan keskustassa, jonne on matkaa suunnittelualueelta noin 40–50 kilometriä.

3.7 Virkistys

Suunnittelualueen läpi kulkee Ranua – Vanttauskoski moottorikelkkareitti. Muita varsinaisia virkistysrakenteita ei alueelle sijoitu Jyväskylän yliopiston LIPAS-liikuntapaikka-aineiston mukaan. (Kuva 7)

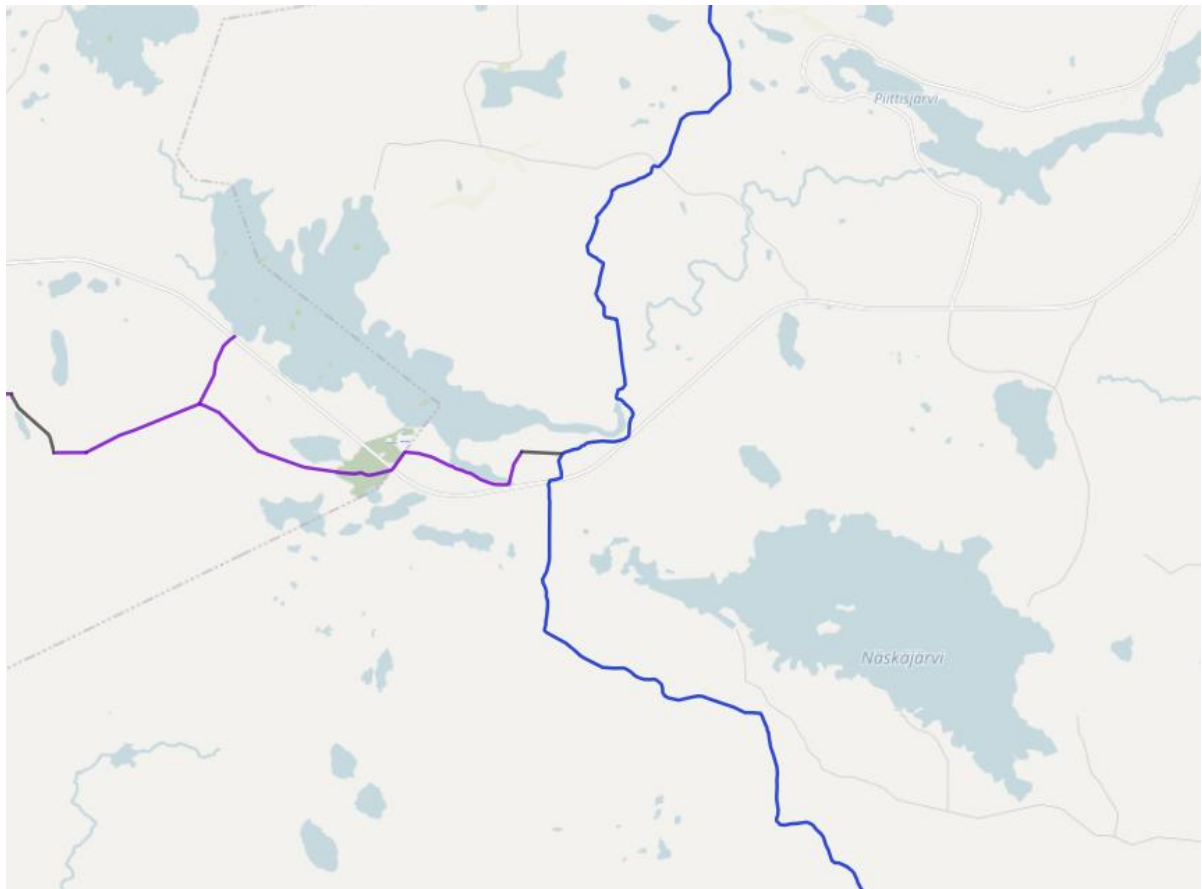
23.3.2026

OT

Kuva 7 Suunnittelualueelle sijoittuvat virkistysrakenteen Jyväskylän LIPAS-liikuntapaikka-aineiston mukaan.

Kelkkareitit.fi -sivustolla moottorikelkkareitistöä on esitetty LIPAS-liikuntapaikka-aineistoa enemmän. Suunnittelualueen rajalle, osittain suunnittelualueelle Paattinkijärven rannalle sijoittuu Siikä-Kämän kyläyhdistys ry:n ylläpitämä moottorikelkkaura. (Kuva 8)

Kuva 8 Suunnittelualueelle ja sen läheisyyteen sijoittuvat moottorikelkkareitit kelkkareitit.fi-sivuston mukaisesti (<https://kelkkareitit.fi/>)

3.8 Maisema

3.8.1 Maisemaselvitys

Osayleiskaavan laatimisen yhteydessä on tehty maisemaselvitys Simojärven pohjoisosien sekä Piittis-, Näskä- ja Paatinkijärvien rantaosayleiskaavoituksen pohjaksi. FCG Rakennettu Ympäristö Oy:ssä selvityksestä on vastannut maisema-arkkitehti MARK Riikka Ger. Kartta-aineiston on laatinut maisema-arkkitehtiyo Eevi Kesälä. Maisemaselvitys on tehty yleiskaavotusta varten tarvittavalla tarkkuudella. Maisemaselvitys kokonaisuudessaan on tämän kaavaselostuksen liitteenä (Liite 2)

Maisemaselvitys perustuu kartta-, paikkatieto- ja ilmakuvatarkasteluihin. Hankkeen yhteydessä ei ole tehty maastokäyntiä. Näin ollen analysointi ja arvottaminen perustuvat kartta-, ilma- ja valokuvatarkasteluihin. Muista lähteistä mainittakoon Museoviraston internet-sivuilla Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY 2009; ympäristöministeriön julkaisu "Maisemanhoito – Maisema-alue työryhmän mietintö I" (1993); ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen julkaisu "Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-

alueet Eteläinen Lappi, VAMA 2021”; Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava sekä Lapin liiton julkaisu ” Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava, Rovaniemi – Kemijärvi – Pelkosenniemi – Posio – Ranua – Salla – Savukoski, Kulttuuriympäristökohteet 10.11.2014 ”.

3.8.1.1 Maisemarakenne

Suurmaisema

Ympäristöministeriön maisemamaakunnallisessa aluejaossa Ranuan Simojärven ympäristö kuuluu Peräpohjola-Lappiin ja tarkemmin määriteltynä Peräpohjolan vaara- ja jokiseutuun. Maisema-alueityöryhmän mietinnön I mukaan (Ympäristöministeriö 1993a) Peräpohjolan vaara- ja jokiseudun maisemia hallitsevat verraten jyrkkäpiirteiset maastonmuodot ja voimakkaiden jokivarsien asumusmaisemat. Alueella on laajoja jyrkästi kumpuilevia vaara-alueita, joitakin erillisiä vaararyhmiä hieman alavammilla mailla sekä jopa muutamia tuntureita-kin. Maaperä on vaaroillakin yleensä moreenia, mutta kalliikkoalueet ovat nekin varsin yleisiä.

Suurten jokien varsilla on mittavia sedimentoituneita, melko hienojakoisia kerrostumia.

Alueen poikki kulkee muutama luoteesta kaakkoon suuntautuva harjujakso, mutta ne eivät ole maisemakuvassa kovinkaan hyvin erottuvia. Sen sijaan Kemijärven tienoilla kulkevien harjujaksojen yhteydessä olevat huomattavat kumpareiset kumpumoreenialueet ja kamesmaastot ovat maisemallisestikin huomattavia.

Ihmisten asuttamien virtojen ja jokien varsien laaksomaisemien ohella alueella on myös melko paljon järviä. Järvet eivät kuitenkaan yleensä ole kovin suuria, poikkeuksena isokokoiset Simojärvi ja Miekojärvi -Vietoset -Raaujärvi -järviryhmä. Monien järvien rannalla on asutusta, mutta useimmat pienet järvet sijaitsevat vaarojen välisten metsä- ja suoerämaiden keskellä asumattomina. Alueella on kohtalaisen paljon soita, mutta yhtenäiset suoalat eivät ole maaston kumpuilevuuden takia yleensä läheskään niin suuria kuin esimerkiksi Aapa-Lapin puolella. Suoalat ovat pieniä erityisesti länsiosien vaaraisilla alueilla. Seutu on Pohjanmaan ja Peräpohjolan aapasoiden vaihtumisvyöhykettä. (Ympäristöministeriö 1993a)

Perusmaisemarakenne

Tarkastelualuetta ympäröivässä maisemarakenteessa on havaittavissa maiseman luoteis-kaakko-suuntautuneisuutta joissa ja osin muissakin vesistöissä. Pohjoispuolen vaarat ovat puolestaan itä-länsi- ja lounais-koillissuuntaisia. Järvien länsipuoli on suovaltaista, pienten ja keskisuurten soiden mosaiikkia, Simojärven itäpuolella alavaa aluetta on vähemmän, ja sen myötä myös soita vähemmän. Soiden väliin jäävät alueet ovat sulkeutuneita. Simojärven rannalle tai rannan tuntumaan sijoittuu myös pieniä viljelyalueita. Pitkänomaisen Piittisjärven ympärillä on runsaasti peltoja ja monet niistä lähes rajautuvat vesialueeseen. Välissä on vain kapea suojavyöhyke tai rantapuusto.

Simojärven rantaviiva on polveileva ja melko pienipiirteinen. Niemiä ja niemekkeitä on runsaasti. Loma-asutus on keskittynyt järven pohjoispuoliskolla järven länsi- ja pohjoisrannalle. Kaariniemen eteläpuolella rannalle sijoittuu myös vähän enemmän ympärivuotista asutusta. Välttämönselän, Kortejärven ja Lautaselän rannoilla on pääasiassa loma-asutusta. Piittisjärven ympärillä on sekä asutusta että loma-asutusta melkein yhtä paljon.

Selvitystyö tehdään rantakaavoituksen pohjaksi. Näin ollen tarkastelualueelle sijoittuu useita vesistöjä. Puolet (itäpuolisko) Paattinkijärvestä ja Näskäjärvi kuuluvat osa-alueeseen C.

Osa-alueella C Paattinkijärven ympärillä on lähinnä kumpumoreenia ja jonkin verran eteläpuolella turvetta. Näskäjärven länsi- ja eteläpuoliskoa ympäröi kumpumoreeni, pohjoisessa ja idässä on sora- ja hiekkamoreenia ja järven kaakkoisrannalla kapealla sektorilla turvetta.

Paattinkijärven korkeustaso on +190,2 metriä mpy ja Näskäjärven +192,7 metriä mpy. Järvien lähiympäristö on melko tasaista, paitsi Näskäjärven itäpuolella on Näskäkangas, joka kohoaa noin + 215 metriä mpy.

Suomessa vallitseva tuulensuunta on lounaasta. Selvitysalueen avotilojen/vesistöjen suuntautuneisuudesta johtuen tuuli pääsee parhaiten puhaltamaan kaakkois-luoteissuunnassa.

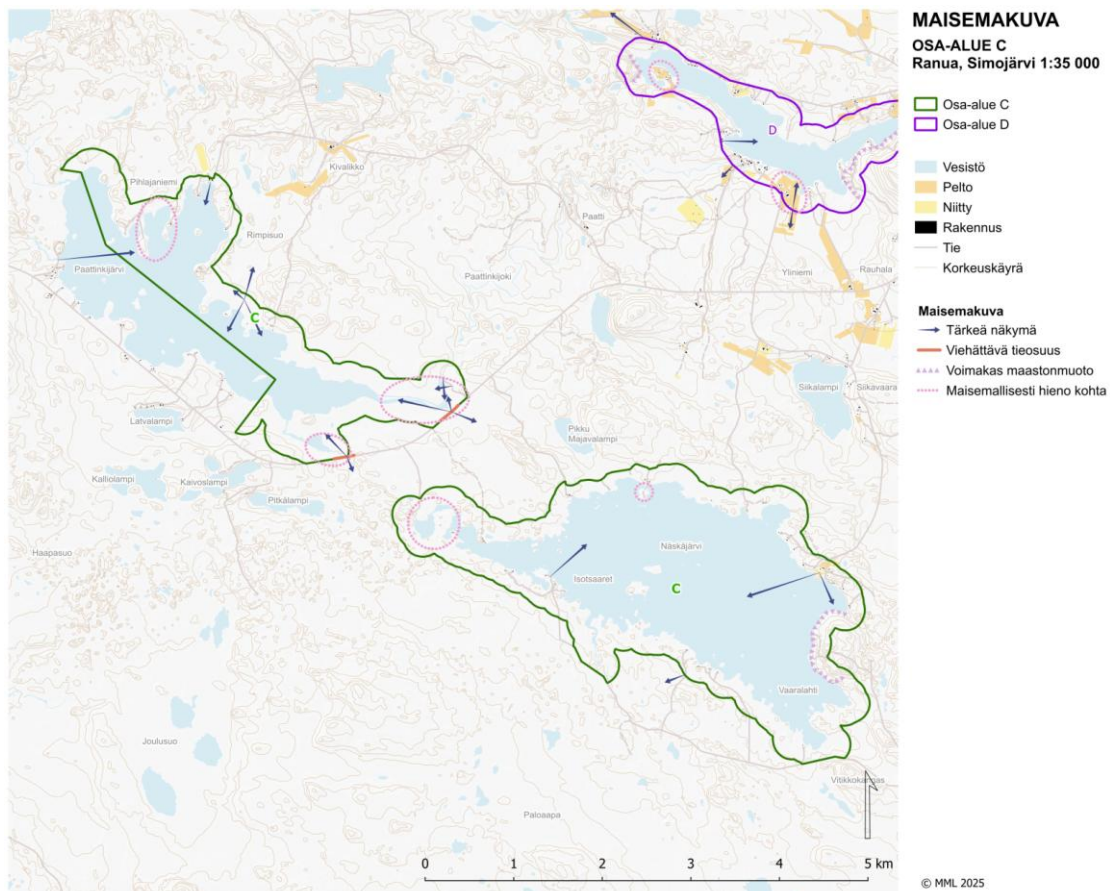
3.8.1.2 Maiseman nykytila

Osakokonaisuuteen kuuluu kaksi järveä. Järvet ovat todennäköisesti olleet jossain vaiheessa laajemmin yhteydessä toisiinsa ja tästä syystä järvien väliin jäävä alue on soistunut. Muulta osin selvitysalueen rannat ovat pääasiassa melko peitteisiä. Näskäjärven itäosassa on voimakas maastonmuoto. Pikkulahden yhteydessä on venesatama ja avoimempaa maisemaa: niittyjä ja pienialainen viljelys. Maisemallisesti hienoja kohtia on esitetty viisi.

Paattinkijärven pohjoisosaan sijoittuu kahdesta niemestä (Pitkäniemi ja Olinniemi) muodostuva maisemallisesti hieno kohta. Järven kaakkois- ja eteläosaan suistoalueelle, joka on osin suota, osin kosteikkoa, sijoittuu kaksi hienoa kohtaa. Kummankin ytimessä on vesireitti.

Näskäjärvelle sijoittuu kaksi maisemallisesti hienoa kohtaa. Luoteispohjukassa erityinen kohta muodostuu poukamasta, niemestä ja sitä kiertävästä kapeasta vesireitistä. Kahavetolainen on järven pohjukassa olevan vesialueen nimi. Toinen kohta on pohjoisrannalla oleva pieni niemi.

Avoimet maisematilat selvitysalueella rajautuvat pääsääntöisesti selkeälinjaisiin elementteihin, kuten metsänreunoihin tai rantapuustoon. Joitakin reuna-alueita on hakattu. (Kuva 9)

Kuva 9 Maisemaselvityksen liitekartta 2c: Maiseimakuva Osa-alue C.

3.8.1.3 Maiseman arvot

Selvitysalueen maisemalliset arvot rakentuvat hienojen vesistönäkymien ohella muutamien pienialaisten viljelymaisemien, kiinnostavien maastonmuotojen, erämaahenkisten avosuomaisemien ja paikoitellen myös vanhan rakennuskannan ympärille. Kiinnostavia vanhoja rakennuksia ei ole kovin paljoa mutta sieltä täältä niitä löytyy. Viehättäviä viljelymaisemakokonaisuuksia ei ole monia ja ne ovat kooltaan melko pieniä, mutta ne tuovat kaivattua vaihtelua maisemakuvaan. Osa niemistä ja niemekkeistä on todella mielenkiintoisen näköisiä muotokieleltään.

Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA 2021)

Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA 2021) ovat Suomen maaseudun edustavimpia kulttuurimaisemia, joiden arvo perustuu monimuotoiseen kulttuurivaikutteiseen luontoon, hoidettuun viljelymaisemaan ja perinteiseen rakennuskantaan. Suomessa on 186 valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.

Selvitysalueista mikään ei ole osa valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.

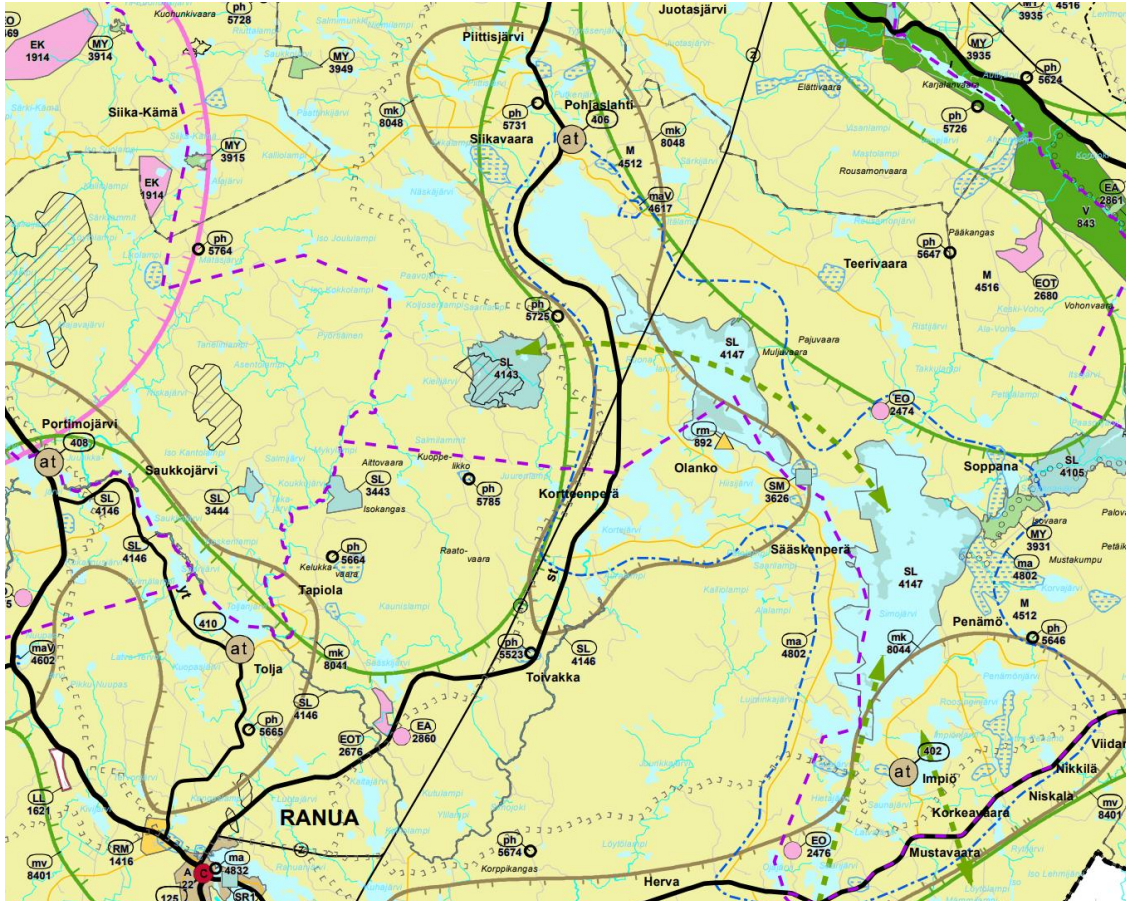
23.3.2026

OT

Maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet

Rovaniemellä ja Itä-Lapissa on Lapin liiton valtuuston 16.5.2022 hyväksymä Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava.

Osa-alueella C ei sijaitse maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita.

Kuva 10 Ote Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavasta. Lähde: Lapin liitto, MML.

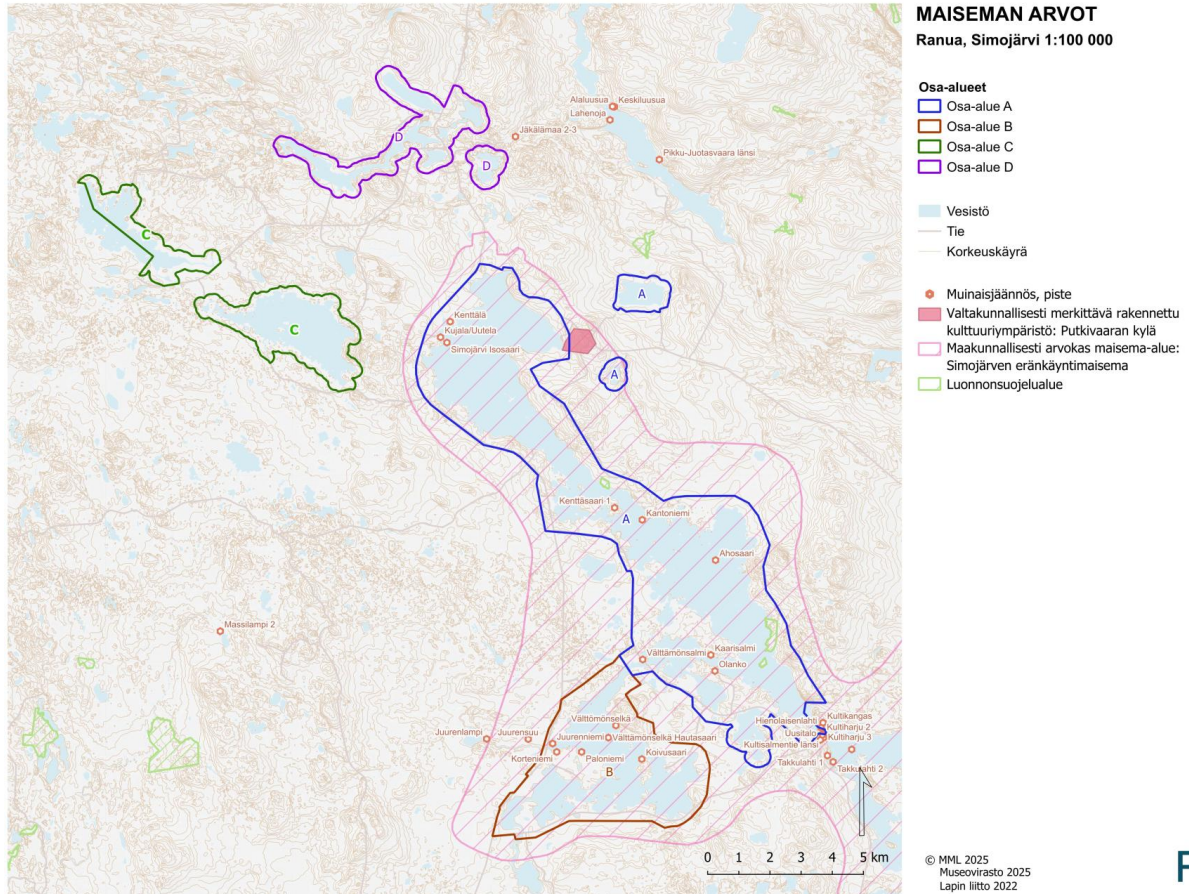
Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt

Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt -inventoinnin kohteet antavat alueellisesti, ajallisesti ja kohdetyypeittäin monipuolisen kokonaiskuvan maamme rakennetun ympäristön historiasta ja kehityksestä. RKY on Museoviraston laatima inventointi, joka on Valtioneuvoston päätöksellä otettu maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi rakennetun kulttuuriympäristön osalta 1.1.2010 alkaen.

Osa-alueella C ei sijaitse valtakunnallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön alueita tai kohteita.

Maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt

Osa-alueella C ei sijaitse Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa osoitettuja maakunnallisesti arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita.

Kuva 11 Maisemaselvityksen liitekartta 3: Maiseman arvot.

3.8.1.4 Maankäytölliset suositukset maisemasuunnittelun näkökulmasta

Maisemallisten arvojen huomioon ottaminen maankäytön suunnittelussa

Jatkosuunnittelussa selvitysalueen vahvuudet tulee ottaa huomioon. Paikan hengen ja ominaispiirteiden säilyttäminen on olennaista. Tietyntyylinen erämaahenkisyys on läsnä alueella monin paikan. Siltapaikoilta, peltojen kautta, vesistöjen ääreltä niistä kohdista, joissa tie kulkee lähellä järven rantaa, avautuvat vesistönäkymät ovat tärkeitä. Keskeisimpiä maisemaelementtejä selvitysalueella ovat vesistöt itsessään, muutamat, joskin pienet viljelyaluekokonaisuudet, suistoalueet järvien pohjukoissa, jokien ylityskohdat sekä avosuot. Vanhaa rakennuskantaa ei ole kovin paljoa ja se on sijoittunut melko hajanaisesti. Vaikka järvien rannan tuntumaan sijoitettaisiinkin lisää uutta vapaa-ajanasumista, täytyy huolehtia siitä, että väliin jää myös riittävästi avotiloja, joiden kautta alueen teiltä säilyy näköyhteys järvelle. Koko alueen kannalta tärkeimpien pelto- ja niittyalueiden säilyttäminen pääpiirteissään avoimena on olennaista. Riittävän reunapuuston säilyttäminen on monin paikoin toivottavaa.

Selvitysalueella on selviä ja melko suuriakin korkeuseroja. Selänteet luovat paikoin haastetta muun muassa infrastruktuurille. Toisaalta selänteet mahdollistavat hienot näkymät. Seläntealueille rakennettaessa on syytä ottaa maastonmuodot huomioon. Rakentamisen tulisi tukeutua topografiaan ja rakennusten massoittelun myötäillä maaston muotoja.

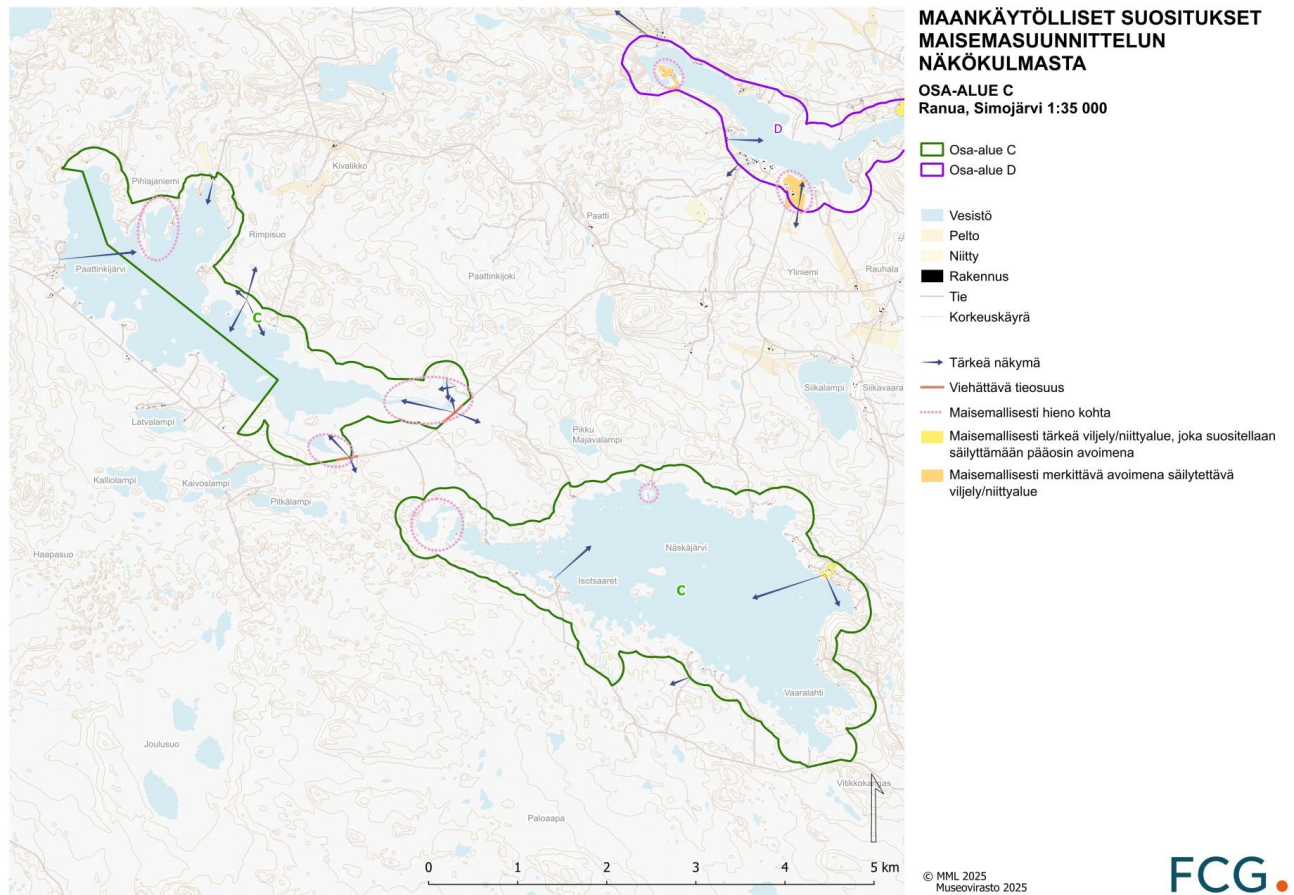
Vanhan rakennuskannan läheisyydessä rakentamispaikat ja rakennukset tulee suunnitella siten, että ne ovat sopusoinnussa olemassa olevien rakennusten ja maiseman kanssa. Ensisijaisesti pyritään kuitenkin välttämään rakentamista merkittävimpien vanhojen rakennusten välittömässä läheisyydessä. Avoimilla alueilla uusien rakennusten ympärille tulee istuttaa suojakasvillisuutta pehmentämään rakentamisesta aiheutuvaa vaikutelmaa. Peltojen reunaan, metsän puolelle rakennettaessa pyritään säästämään edes jonkin verran olevaa puustoa, etteivät rakennukset näy liian hallitsevasti maisemassa. Mikäli olevan puuston säilyttäminen on kohtuuttoman vaikeaa, istutetaan tontin rajalle alueelle luonteen omaista kasvillisuutta. Ei ole tarkoituksenmukaista istuttaa tasakorkeaa ”kasvillisuusmuuria”, vaan tulisi pyrkiä luontevaan kerrokselliseen vaikutelmaan. Myös muut toiminnot on toteutettava ympäröivän maiseman ehdoilla.

Säilytettäväksi suositeltavat alueet

Säilytettäväksi suositeltavat alueet sijaitsevat maisemallisesti tärkeillä, kauniilla tai ekologisesti herkillä, muutoksia heikosti sietävillä, paikoilla. Selvitysalueen tapauksessa tämä tarkoittaa lähinnä maisemakuvan kannalta tärkeitä viljely- ja laidunalueita.

Selvitysalueen edustavimmat niitty- ja viljelyalueet tulisi säilyttää pääpiirteissään avoimena, mieluiten viljely- tai laidunkäytössä. Peltoalueiden ei kuitenkaan tarvitse välttämättä kaikilta osin säilyä perinteisesti hoidettuina. Riittää, että ne säilyvät hengeltään avoimina esimerkiksi maisemapeltoina. Pelto- ja niittyalueiden metsittämistä ei suositella. Avotilojen läheisyydessä metsänreunat tulee pyrkiä säilyttämään mahdollisimman eheinä. Mahdollinen rakentaminen tulee ohjata joko metsän sisään tai selkeästi peltoaukean puolelle, kuitenkin siten, että rakentaminen tukeutuu olevaan yhdyskuntarakenteeseen ja maastonmuotoihin. Avoimeen maisematilaan rakennettaessa rakentaminen tulisi näin ollen sijoittaa mieluiten peltoaukean reuna-alueille ja olevan yhdyskuntarakenteen yhteyteen. Avoimien maisematilojen yhteydessä tulisi ensisijaisesti välttää massiivista rakentamista. Avoimilla alueilla rakennusten ympärille on istutettava suojakasvillisuutta pehmentämään rakentamisen synnyttämää vaikutelmaa. Suojavyöhykkeen tarkoituksena ei ole muodostaa muurimaista estettä rakennetun ja avoimen välille. Rakennukset saavat näkyä osana maisemaa mutta eivät liian hallitsevasti. Kerroksellinen, erikorkuisista puista ja pensaista koostuva suojakasvillisuus on toivottu vaihtoehto.

Viljely/niittyalueista heikoimmin muutoksia sietävät osa-alueella C Näskjärventien varteen sijoittuvat pellot ja niityt lähellä venesatamaa.

Kuva 12 Maisemaselvityksen liitekartta 4c: Maankäytölliset suositukset maisemasuunnittelun näkökulmasta, Osa-alue C.

3.9 Rakennettu kulttuuriperintö

Simojärven pohjoisosien rantaosayleiskaavoja varten on laadittu selvitys kaava-alueen rakennetuista ympäristöistä. Selvitykseen on koottu tiedot rantaosayleiskaavoitettavien alueiden rakennuskannasta huomioiden olemassa olevat rakennettua kulttuuriympäristöä koskevat selvitykset ja inventoinnit. Selvitysalue kattaa Simojärven pohjoisosien rantaosayleiskaavojen osa-alueet A, B, C ja D, jotka sijoittuvat Ranuan kunnan koillisosaan.

Selvityksen tavoitteena on tuottaa taustamateriaalia yleiskaavoitusta varten. Selvityksen perusteella kaavaratkaisussa on mahdollista huomioida rakennettujen ympäristöjen erityispiirteet ja arvioida kaavan vaikutuksia niihin.

Selvityksen on laatinut arkkitehti SAFA Minttu Kervinen YKS-548. Selvitys perustuu aiempien selvitysten ja inventointien tietoihin sekä kartta-, paikkatieto- ja ilmakuvatarkasteluihin. Selvityksen yhteydessä ei ole tehty maastokäyntiä. Alueen rakennettuja ympäristöjä ja

rakennuskantaa on kuvattu saatavilla olleiden lähtötietojen perusteella. Rakennetun kulttuuriympäristön merkittävien kohteiden ominaispiirteitä ja arvoja on kuvattu lähtötietojen perusteella asiantuntijatyönä käyttäen vakiintuneita arviointikriteerejä.

3.9.1 Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009)

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella C ei ole valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY 2009). Lähin valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö Putkivaaran kylä sijaitsee n. 6 km kaava-alueen itäpuolella.

3.9.2 Maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella C ei ole voimassa olevassa maakuntakaavassa huomioituja merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä.

3.9.3 Paikallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella C ei ole voimassa olevaa yleiskaavaa eikä siten yleiskaavassa osoitettuja kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita.

3.9.4 Muut aiemmat selvitykset ja inventoinnit

Ranuan kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet 1976

Osana Lapin seutukaavaliiton Lapin rakennusperinteen inventointeja on inventoitu Ranuan kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet 1976 (Heli Kittilä) (<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=117.4592>). Selvitys kattoi koko Ranuan kunnan rakennetut ympäristöt ja siinä keskityttiin ennen vuotta 1940 valmistuneeseen rakennuskantaan. Raportissa on kuvattu lyhyesti Ranuan asutuksen, hallinnon ja elinkeinojen vaihteita.

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella C ei ole inventoitu kohteita vuoden 1976 inventoinnissa.

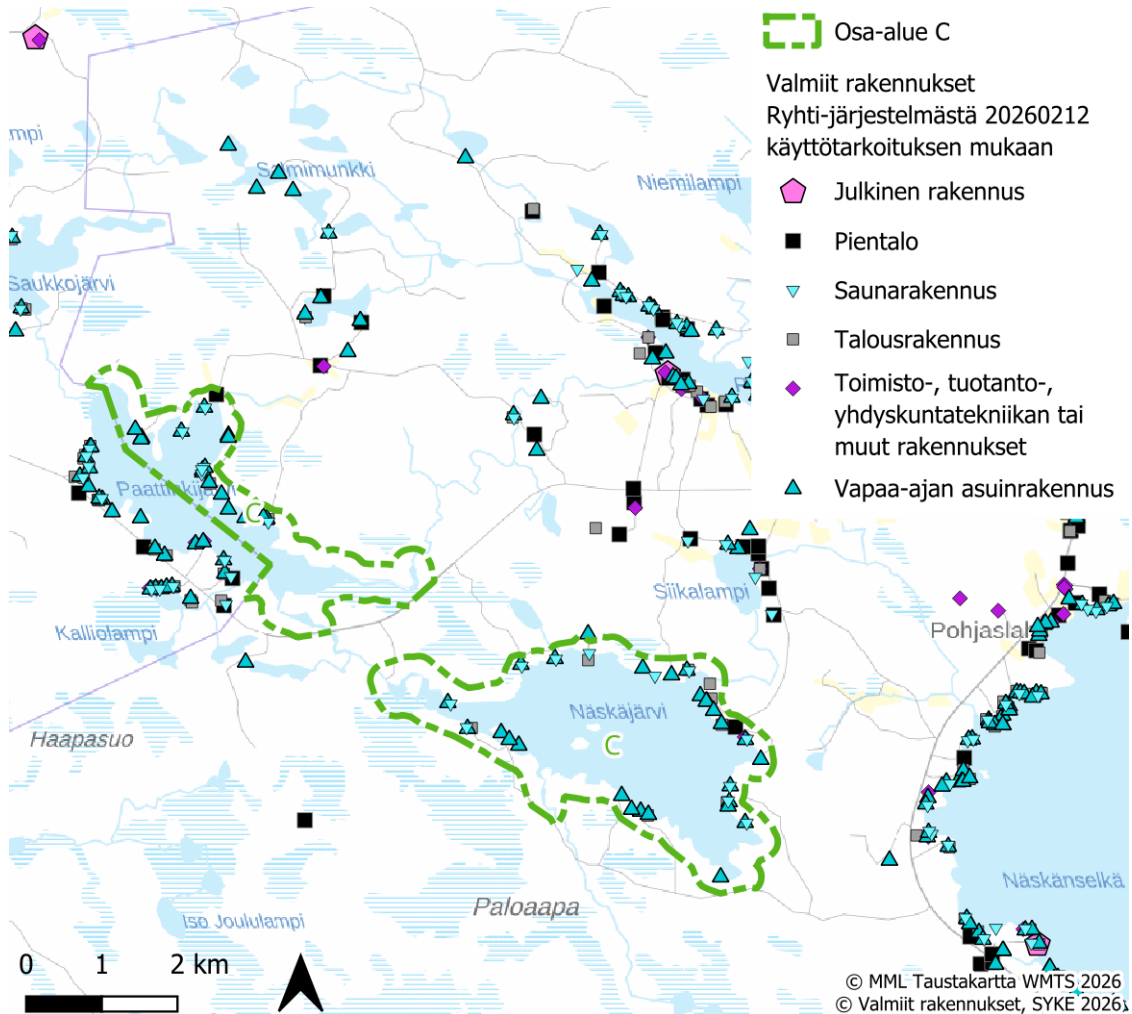
3.9.5 Selvitysalueen rakennuskanta

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella C on yhteensä 74 valmista rakennusta Ryhtijärjestelmässä. Rakennuskanta sijoittuu melko tasaisesti Näskjärven ja Paattinkijärven rannoille. Näskjärven länsipään rannat ovat rakentamattomia, samoin Paattinkijärven itäpään soistuvat rannat.

Ryhti-tietojärjestelmän mukaan valmiita julkisia rakennuksia kaava-alueella ei ole. Toimisto, tuotanto-, yhdyskuntatekniikan tai muita rakennuksia 2 kpl. Pientaloja kaava-alueella on 2 kpl ja kummankin yhteydessä on pieni peltoaukea. Vapaa-ajan asuinrakennuksia on yhteensä

42 kpl. Ne sijoittuvat tasaisesti kaava-alueen rannoille. Saunarakennuksia on 17 kpl ja talousrakennuksia 11. Ne sijoittuvat muun rakennuskaan yhteyteen.

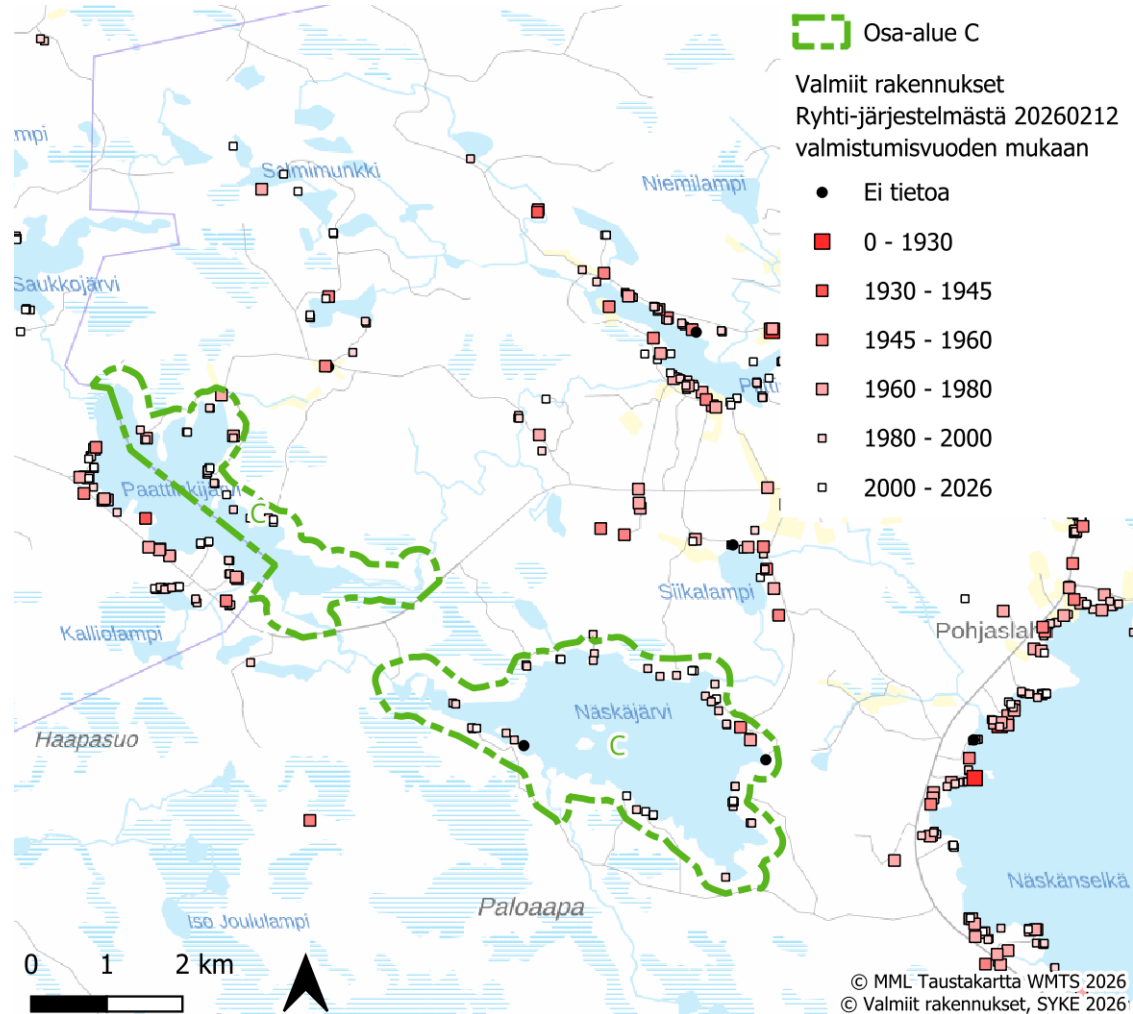
Ryhti-tietojärjestelmän mukaan kaava-alueen kaksi vanhinta rakennusta on 1950- ja 1960-lukujen taitteesta. Vapaa-ajan asuntojen rakentaminen kaava-alueelle alkoi 1970- ja 1980-lukujen taitteessa ja oli vilkkaimmillaan toisaalta 1990-luvun alussa ja 2000-luvun alussa. Ryhtitietokannan tiedoissa rakennusten valmistumisvuosista voi olla virheitä etenkin vanhemman rakennuskannan osalta. Tietoja voi puuttua tai valmistumisvuodeksi on merkitty jonkin suuremman muutoksen valmistumisvuosi.

Kuva 13. Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueen C ja ympäristön valmiin rakennuskannan pääasiallinen käyttötarkoitus Ryhti-järjestelmän tietojen mukaan.

23.3.2026

OT

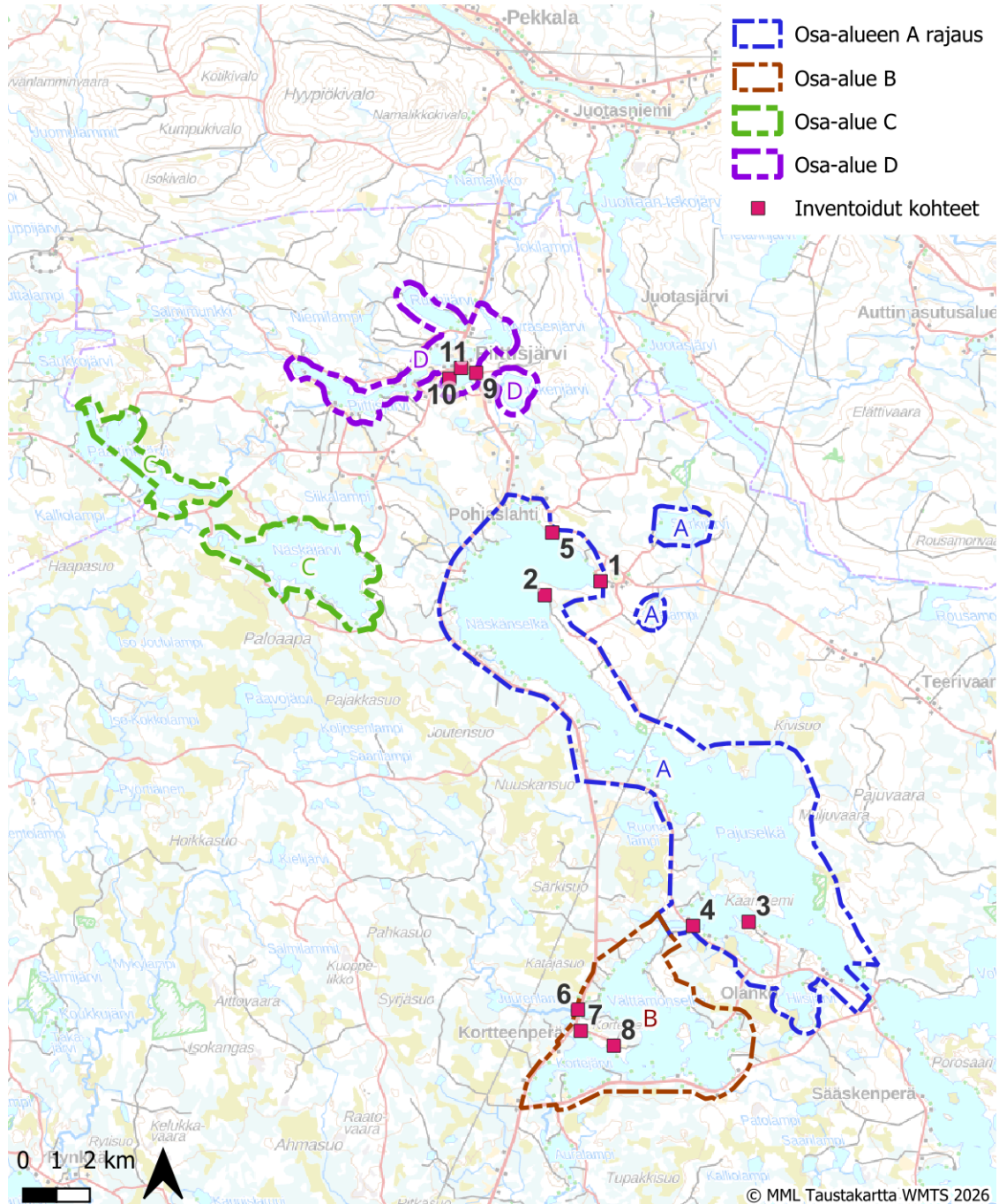
Kuva 14. Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueen C ja ympäristön valmiin rakennuskannan valmistumisvuodet Ryhti-järjestelmän tietojen mukaan.

3.9.6 Mahdollisesti kulttuurihistoriallinen rakennuskanta

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella C ei vaikuttanut lähtötietojen perusteella olevan mahdollisesti kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita. Alue on asutettu vasta 1900-luvun puolella ja alueen rakennuskanta on nuorta.

23.3.2026

OT

Kuva 15. Simojärven pohjoisosien suunnittelualueiden rajat osa-alueittain sekä osa-alueilta inventoitu rakennuskanta.

3.10 Arkeologinen kulttuuriperintö

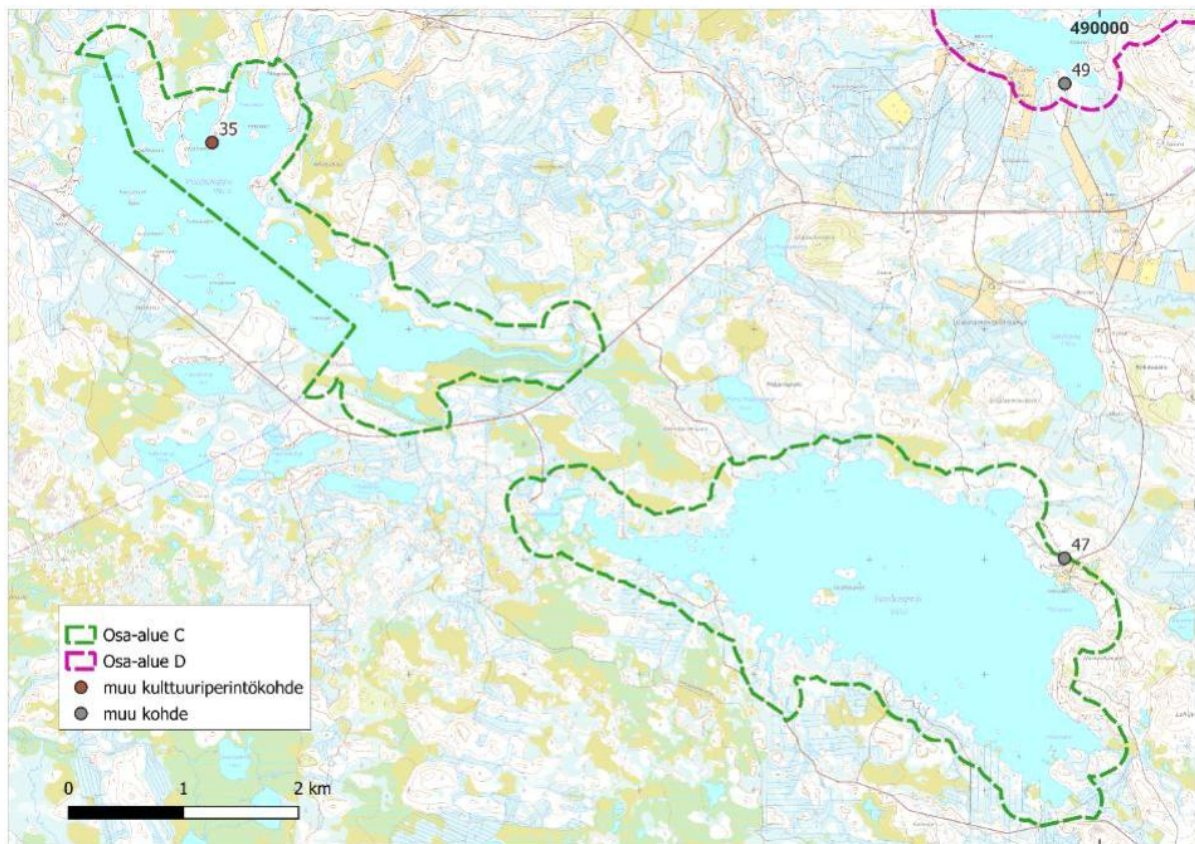
Alueella on tehty arkeologinen inventointi vuoden 2025 aikana. Inventoinnin tavoitteena oli etsiä alueelta ennestään tuntemattomia arkeologisia kohteita sekä tarkastaa tunnettujen kohteiden nykytila kaavoitettavalla alueella. Inventoinnin maastotyöt tehtiin 14.–17.7., 28.7.–1.8., 15.–19.9.2025 ja 9.10.2025 (20 henkilötyöpäivää). Maastotyöt tekivät FM Jussi-Pekka Hiltunen ja FM Antti Purmonen (28.7.–1.8.) Heilu Oy:stä. Inventointiraportin laati Hiltunen ja Kalle Luoto Heilu Oy:stä syksyllä 2025. Inventointiraportti on kokonaisuudessaan selostuksen liitteenä (Liite 3).

Osa-alueella C ei sijaitse ennestään tunnettuja arkeologisia kohteita. Suunnittelualueelta ei löytynyt myöskään uusia kiinteitä muinaisjäännöksiä tai löytöpaikkoja. Alueelta löytyi yksi uusi kulttuuriperintökohde, Ollinniemi sekä yksi muu kohde Mäkelä. (Taulukko 1 ja [Kuva 16](#))

Aiemmin tunnistamaton muu kulttuuriperintökohde Ollinniemi on historiallinen asuinpaikka, ja muu kohde Mäkelä on 1900-luvun viljelysryötkiö. (Taulukko 1) Tarkemmat kuvaukset kohdeista, sekä tarkistettut alueet löytyvät arkeologisesta inventointiraportista (Liite 3).

Taulukko 1 Arkeologisen kulttuuriperinnön kohteet suunnittelualueella.

Nro	Nimi	Tyyppi	Tarkenne	Ajoitus	Mj-tunnus
Muut kulttuuriperintökohteet					
35	Ollinniemi	kivirakenteet, asuinpaikat, maarakenteet	kellarit, talonpohjat, kuopat	historiallinen	uusi kohde
Muut kohteet					
47	Mäkelä	työ- ja valmistuspaikat	viljelysryötkiöt	1900-luku	uusi kohde

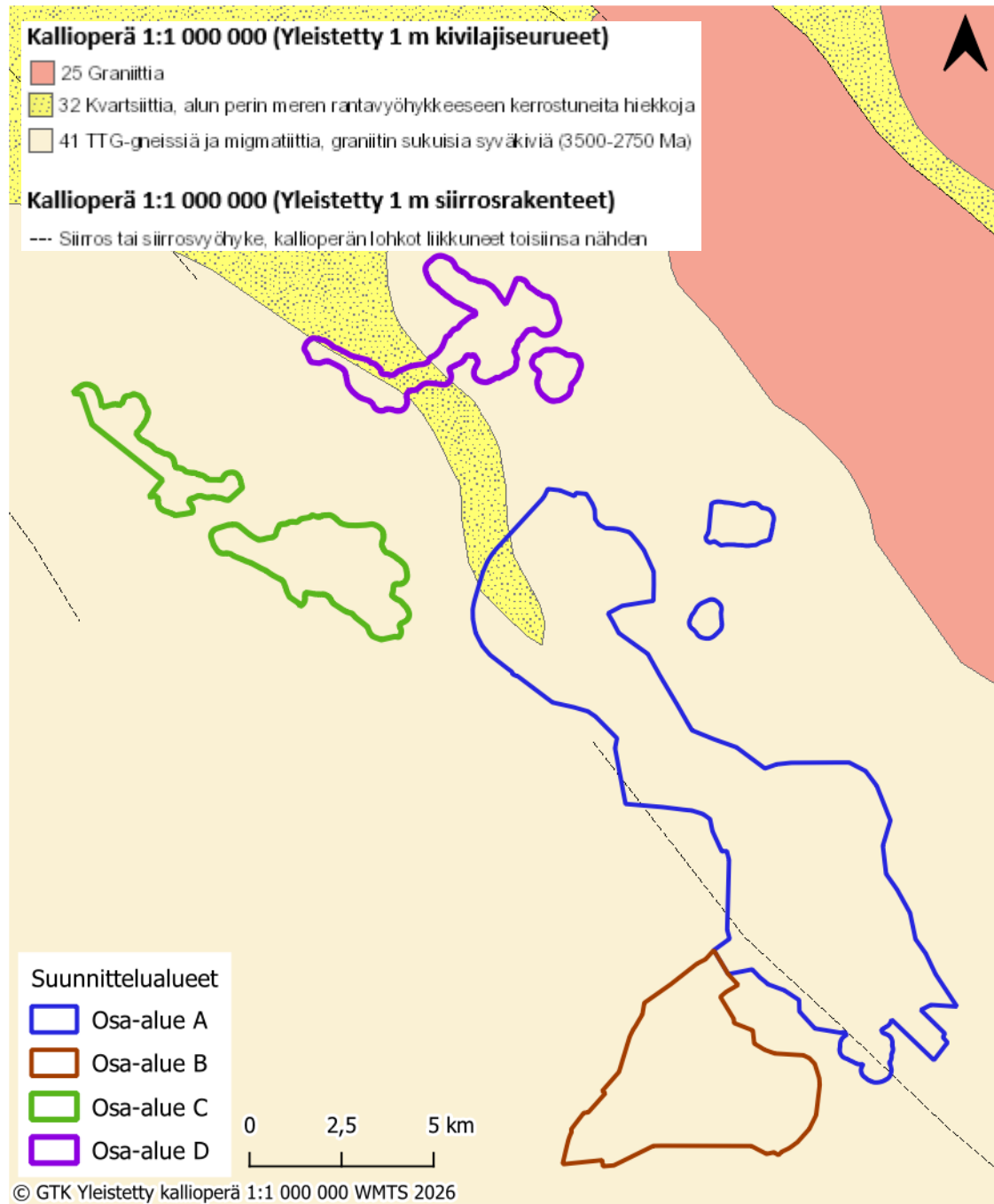

Kuva 16 Arkeologiset kohteet osa-alueella C.

3.11 Luonnonympäristö

3.11.1 Maaperä ja kallioperä

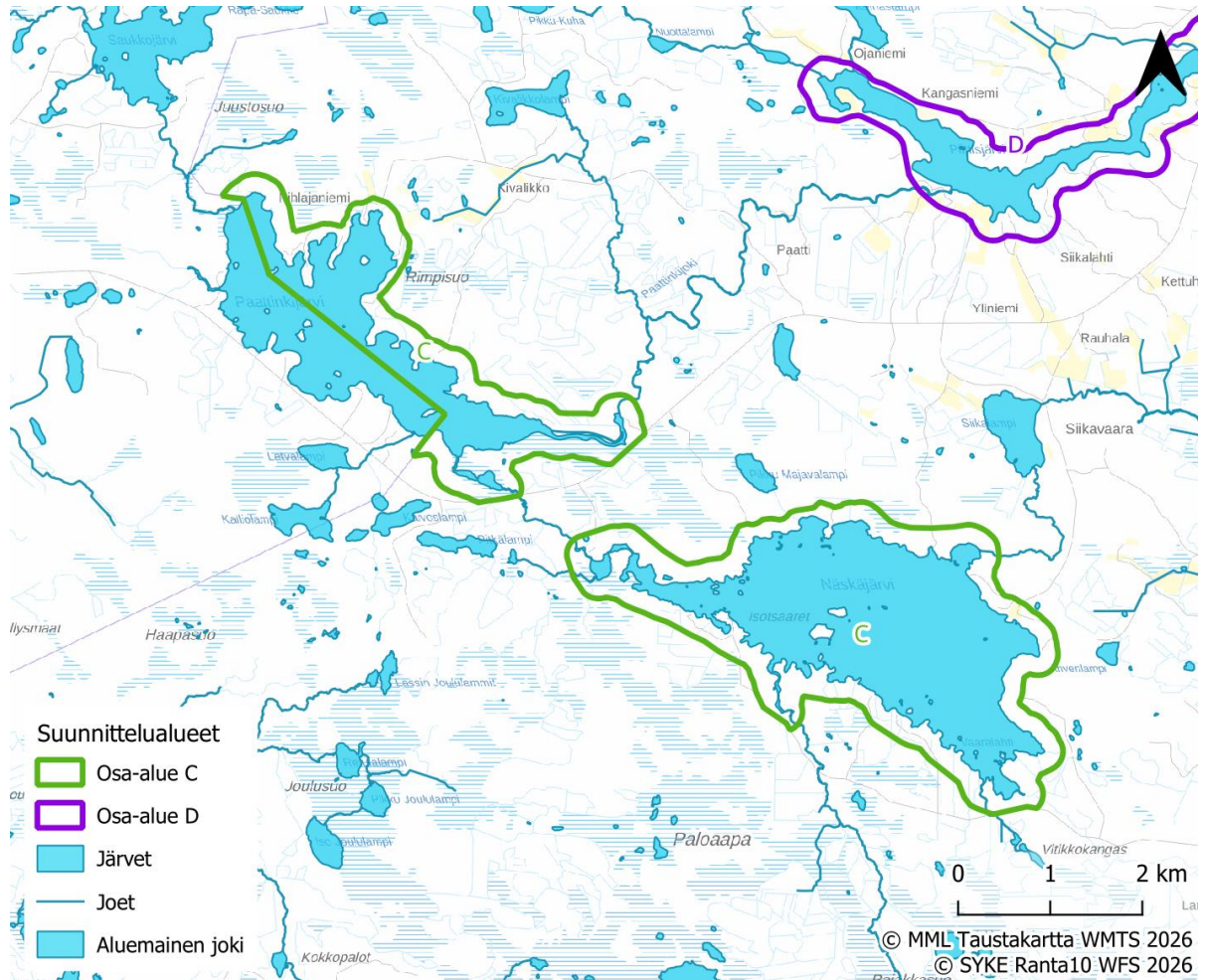
Suunnittelualueen maaperä koostuu pääasiassa sekalajitteisesta maalajista, jonka päälajitetta ei ole selvitetty, sekä paksusta turvekerroksesta Geologian tutkimuskeskus GTK:n maaperä 1:200 000 aineiston mukaan. Osittain alueella on myös kalliomaata, maanpeite enintään 1 m (yleensä moreenia).

Kuva 18 Suunnittelualueen kallioperä.

3.11.2 Pinta- ja pohjavesi

Suunnittelualueelle sijoittuu Näskäjärvi ja Paattinkijärvi Ranuan kunnan puoleisilta osiltaan. Suunnittelualueelle sijoittuu lisäksi muutama pieni nimetön lampi. (Kuva 19)

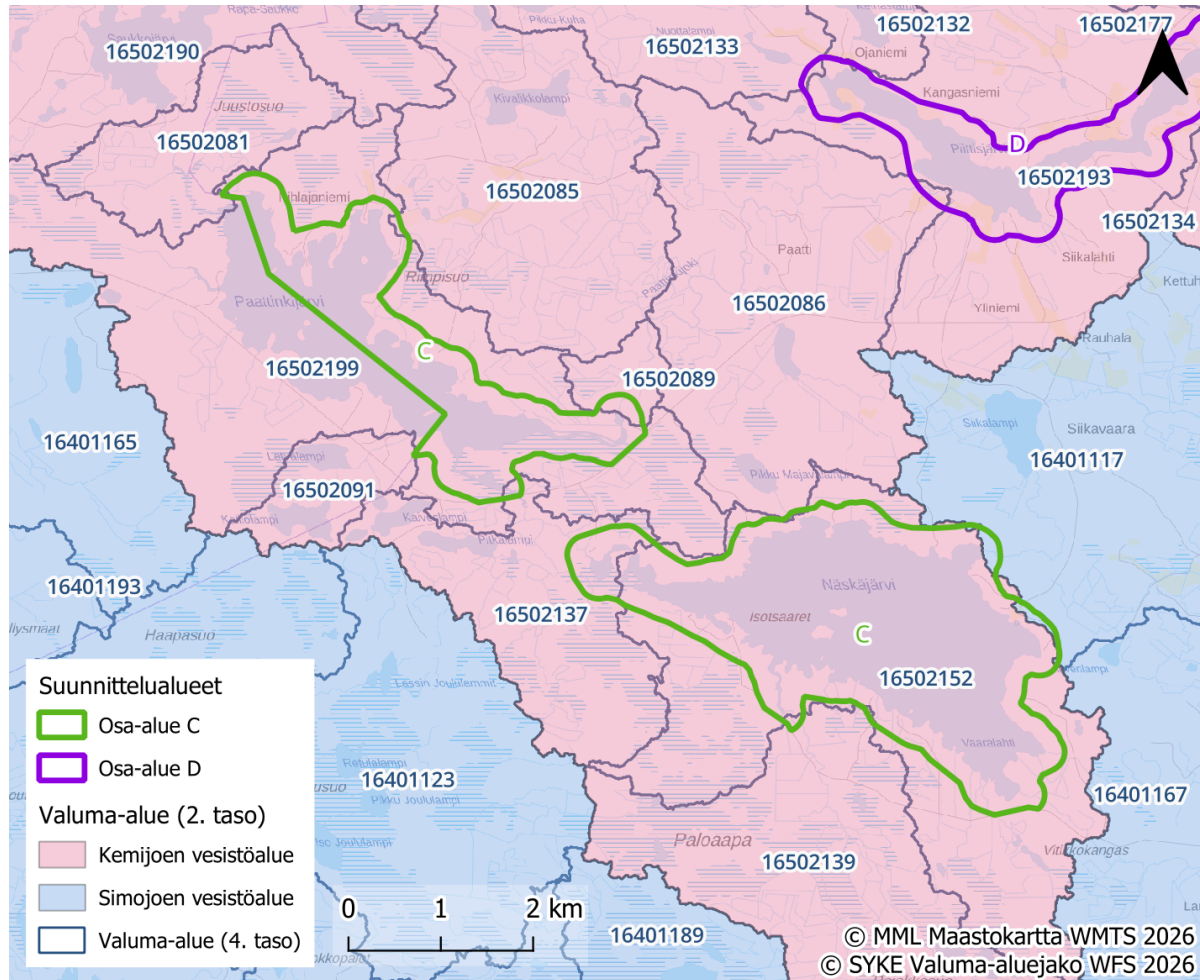

Kuva 19 Pintavesialueet suunnittelualueella.

Suunnittelualue sijoittuu pääosin Kemijoen vesistöalueelle valuma-aluejaon 2. tasolla. Pieni osa Näskäjärven suunnittelualueesta sijoittuu Simojoen vesistöalueelle. (Kuva 20) Tason 4. valuma-aluejaossa suunnittelualue sijoittuu alueille 1640117, 16502081, 16502085, 16502086, 16502089, 16502091, 16502137, 16502139, 16502152 ja 16502199. (Kuva 20)

23.3.2026

OT

Kuva 20 Suunnittelualueen sijoittuminen valuma-alueisiin nähden.

Suunnittelualueen järvet Näskäjärvä ja Paattinkijärvi ovat säännösteltyjä järviä, ja ne kuuluvat Kemijoen vesistöalueelle.

Kemijoen vesistöalueen säännöstely

Kemijoen vesistöalueen rakennettujen jokien yhteispituus on noin 650 km. Kemijoen pääuoma otettiin voimatalouskäyttöön vuonna 1948, jolloin rakennettiin Isohaaran voimalaitos Kemiin. Kemijoen pääuomaan on rakennettu yhteensä kahdeksan voimalaitosta Pelkosenniemen ja Perämeren väliseen jokiin. Näistä ylin on Kemijärven Seitakorvan voimalaitos, joka rakennettiin vuonna 1963 Kemijärven säännöstelyä varten.

Vesivoimatuotannon tehostamiseksi Kemijoen sivujoen Kitisen latvoille rakennettiin vuonna 1970 Porttipahdan tekoallas ja vuonna 1967 Luirojoen latvoille Lokan tekoallas. Tekojärvien väliin on rakennettu Vuotson kanava, jonka kautta suurin osa Lokan tekojärven vedestä johdetaan Kitisen kautta Kemijokeen. Kitiseen on rakennettu yhteensä seitsemän voimalaitosta.

23.3.2026

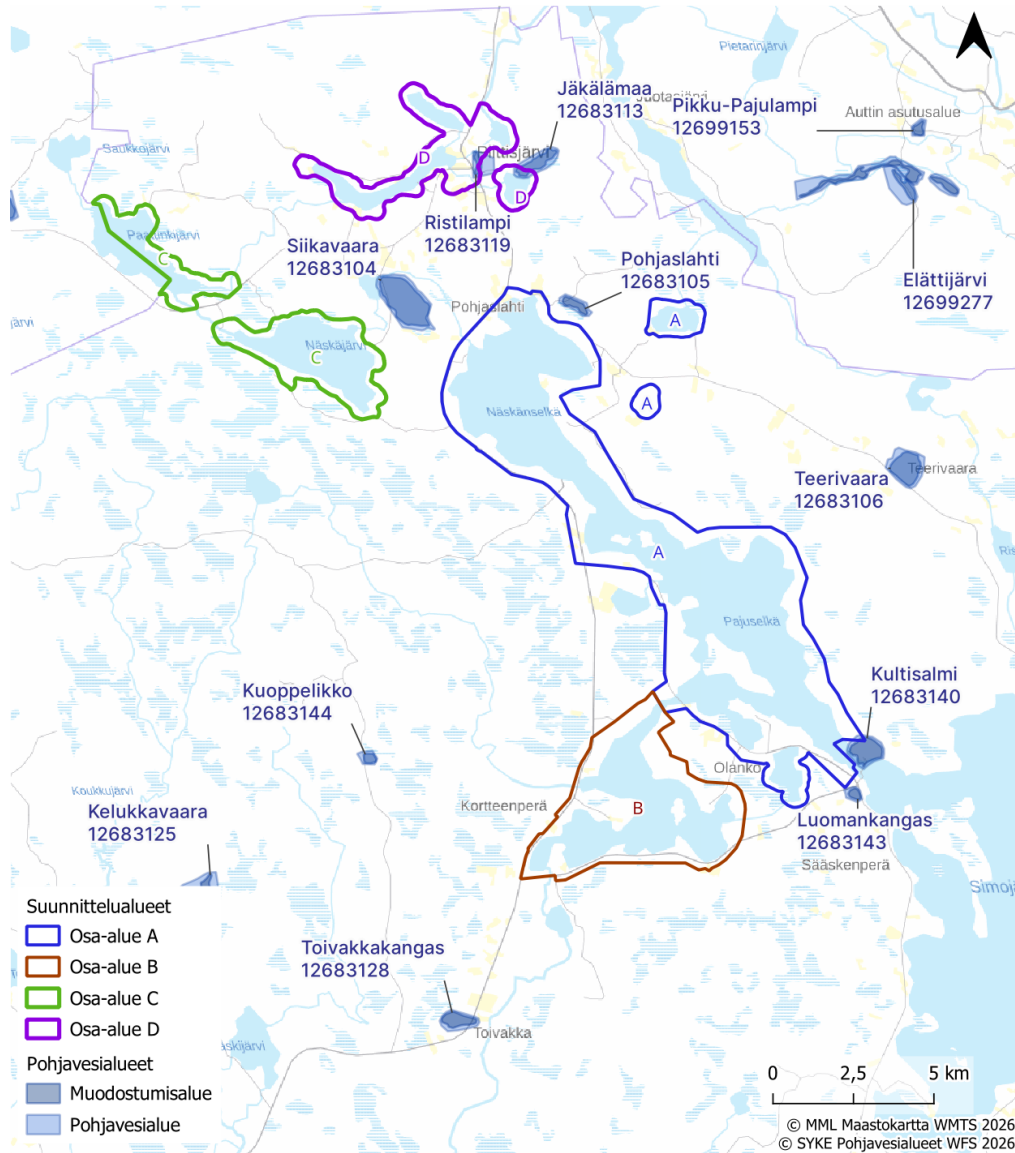
OT

Kaikkiaan vesistöalueella on yhteensä 16 voimaloutta varten säännösteltyä järveä. Kemijärven ja Rovaniemen välisellä Kemijoen osalla säännösteltyjä sivuvesistöjä ovat Raudanjoen, Vanttausjoen, Kaihuanjoen ja Juotasjoen vesistöt. Raudanjoen vesistössä Permantokosken voimalaitoksella säännöstellään Olkkajärveä. Kaihuajoen ja Vanttausjoen vesistöissä merkittävimmät säännöstellyt järvet ovat Iso-Kaihua, Iso-Kaarni, Pikku-Kaarni ja Vanttausjärvi. Vanttausjoen vesistön vedet virtaavat kanavan kautta Kaihuanjoen vesistön Iso-Kaihuun ja siitä Kaihuan voimalaitoksen kautta Kemijokeen. Juotasjoen vesistössä säännöstellään Näskäjärveä, Paattinkijärveä, Juotasjärveä ja sen jatkeeksi rakennettua Juottaa tekoallasta. Kemijärveen laskevan Jumiskojoen vesistöalueella merkittävimmät säännöstellyt järvet ovat Ala-Suolijärvi, Yli-Suolijärvi ja Isojärvi. (Vesi.fi, Kemijoen vesistöalue)

Osa-alueella C ei sijaitse luokiteltuja pohjavesialueita. Suunnittelualan läheisyyteen sijoittuu Siikavaaran pohjavesialue. (Kuva 21)

23.3.2026

OT

Kuva 21 Pohjavesialueet suunnittelualueen läheisyydessä.

3.11.3 Kasvillisuus ja luontotyytit

3.11.3.1 Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys

Suunnittelualueelle on laadittu luontoselvitys (Liite 9). Selvityksen lähtökohtana on, että alueen suunnittelussa voidaan huomioida luontoarvojen kannalta merkittävät alueet sekä edistää niiden ominaispiirteiden säilymistä. Selvityksen maastotyöt on tehty yhteensä 12 päivänä 26.5.–28.5., 30.5., 2.6.–6.6. ja 9.–11.6. ja niistä vastasi FM Juho-Matti Kyllönen (FCG Rakennettu Ympäristö Oy) ja raportoinnista FM Veera Silenius (FCG Rakennettu Ympäristö Oy).

Työn tavoitteena oli selvittää alueella esiintyvät rauhoitetut, silmälläpidettävät, uhanalaiset tai alueellisesti uhanalaiset kasvilajit sekä muu huomionarvoinen lajisto. Luontotyypeistä selvitettiin uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit sekä metsälain (10 §), vesilain (2. luku 11 §) ja luonnonsuojelulain (64 § ja 65 §) mukaiset suojeltavat luontotyypit sekä muut luontoarvoiltaan merkittävät alueet. Pihapiireille tai muille yksityisalueille ei kohdistettu kartoituksia.

Lajiston ja luontokohteiden arvottaminen

Arvokkaiksi luontokohteiksi luetaan kohteet, joiden olemassaolo merkittävästi lisää alueen luontoarvoja. Arvokkaalla luontotyyppillä esiintyy usein myös arvokasta eliölajistoa. Merkittävimmät tällaiset ympäristötyypit on lueteltu Suomen luonnonsuojelulaissa (LSL 64 § ja 65 §) ja niiden olemassaolo on lailla turvattu sen jälkeen, kun alueellinen ELY-keskus on tehnyt niistä rajauspäätöksen ja saattanut sen maanomistajan tiedoksi. Metsälaki (Metsäl 10 §) määrittelee metsätaloustoimissa huomioon otettavia erityisen tärkeitä elinympäristöjä, jotka ilmentävät luonnon monimuotoisuutta talousmetsäalueilla. Metsälakia ei sovelleta asemakaava-alueilla, mutta metsälain määrittely luontokohteista toimii indikaattorina alueellisista luontoarvoista. Vesilain suojeltavat vesiluontotyypit on esitetty vesilain (587/2011) 2. luvun 11 §:ssä.

Työssä käytetty luontotyyppien uhanalaisuusluokitus pohjautuu Suomen luontotyyppien uusimpaan uhanalaisarviointiin (Raunio & Kontula toim. 2018), jossa, luontotyyppien uhanalaisuutta on tarkasteltu yleisesti koko maassa sekä erikseen Pohjois-Suomessa ja Etelä-Suomessa. Selvitysalue luetaan kuuluvaksi luontotyyppien uhanalaisuuden aluejaossa Pohjois-Suomeen. Uhanalaisten luontotyyppien arvioinnissa käytetyt uhanalaisluokat vastaavat pääpiirteissään lajien uhanalaisuustarkastelussa käytettyä luokittelua. Uhanalaisia ovat äärimmäisen uhanalaiset (CR), erittäin uhanalaiset (EN) ja vaarantuneet (VU) luontotyypit.

Työssä käytetty lajien uhanalaisuusluokitus perustuu uusimpaan uhanalaisuusarviointiin, joka on päivitetty vuonna 2019 (Hyvärinen ym. (toim.) 2019). Uhanalaisia ovat äärimmäisen uhanalaiset (CR), erittäin uhanalaiset (EN) ja vaarantuneet (VU) lajit. Silmälläpidettävät (NT) lajit eivät ole uhanalaisia lajeja.

Luontoselvitystenyhteydessä havainnoitiin myös Euroopan Unionin lintudirektiivin (79/409/EEC,) liitteen I sekä luontodirektiivin (92/43/ETY) (erityisesti luontodirektiivin liitteen IV(a)) lajeja. Lintudirektiivin liite I käsittää yhteisön tärkeinä pitämät lajit, joiden suojelun on osoitettava erityissuojelualueita (Natura 2000 -verkosto). Lintudirektiivi edellyttää sekä lintulajien että niiden elinympäristöjen suojelua. Direktiivi kieltää niissä lueteltujen lintujen tahallisen tappamisen, pyydystämisen häiritsemisen erityisesti pesinnän aikana ja kaupallisen käytön. Liitteessä IV(a) on puolestaan eläin- ja liitteessä IV(b) kasvilajeja, jotka ovat tiukasti suojeltuja myös luonnonsuojelualueiden ulkopuolella. Näitä ovat esimerkiksi liito-orava ja kaikki lepakkolajit. Liitteen lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty automaattisesti, ilman erillistä suojelupäätöstäkin.

Selvityksessä on huomioitu myös METSO-kohteet (Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman valintaperusteiden mukaiset kohteet. METSO-kohteiden tarkemmat kriteerit on määritelty oppaassa ” METSO-ohjelman luonnontieteelliset valintaperusteet” (Syrjänen ym. 2016).

Luontokohteiden arvotuskriteereinä käytettiin kohteen edustavuutta, luonnontilaisuutta, harvinaisuutta ja uhanalaisuutta, luonnon monimuotoisuutta lajitasolla sekä kohteen toiminnallista merkitystä lajistolle. Luontokohteiden arvoluokitus pohjautuu seuraavaan ”Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointiopas - tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle” -oppaan mukaiseen jaotukseen (Mäkelä & Salo 2023):

Luokittelussa käytetyt arvoluokat ovat:

Luokka 1: Lainsäädännöllä turvatut kohteet

Luokkaan 1 kuulumiseen ei sisälly tapauskohtaista harkintaa, sillä luokan kriteerinä on lainsäädännön antama turva kohteelle.

Luokka 2: Erityisen tärkeät kohteet

Luokan kohteet ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä. Luokan kriteerejä ovat esimerkiksi alueen tärkeys ekologisen verkoston kannalta sekä luontotyyppien ja lajien uhanalaisuus, hallinnollinen asema ja esiintymien merkittävyys. Luokkaan kuuluvat muun muassa luontotyyppi- ja lajiesiintymien muodostamat merkittävät kokonaisuudet, uhanalaisten luontotyyppien ja lajien merkittävät esiintymät sekä luontodirektiivin luontotyyppien merkittävät esiintymät.

Myös lintudirektiivin liitteen I lajeille ja niitä vastaaville muuttolinnuille erittäin tärkeät kohteet kuuluvat tähän luokkaan. Luokkaan kuulumisen edellyttää aina tapauskohtaista harkintaa. Ekologinen verkosto voi olla alueelle lisäarvoa tuova elementti: arvoluokkaan 3 muuten sijoittuvat kohteet voidaan sijoittaa arvoluokkaan 2, jos ne ovat lisäksi ekologisen verkoston kannalta tärkeitä. Pääosa luokan 2 kohteista on aina huomioitavia. Näiden lisäksi luokkaan kuuluu maakuntatasolla sekä yksityiskohtaisemman suunnittelun tasolla huomioitavia kohteita.

Luokka 3: Monimuotoisuutta turvaavat tai tukevat kohteet

Luokan 3 kohteet ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä.

Luokka 4: Muut huomionarvoiset kohteet

Luokan 4 kohteilla esiintyy erilaisia monimuotoisuutta tukevia luonnonarvoja. Luokan kohteet ovat usein paikallisesti tärkeitä, ja niiden huomioimisessa tarvitaan muita luokkia enemmän tapauskohtaista soveltamista.

Tavanomainen luonto

Arvoluokat 1–4 eivät kata kaikkia alueita, vaan niiden ulkopuolelle jää niin sanottua tavanomaista luontoa, esimerkiksi sellaista metsätalouden piirissä olevaa talousmetsää tai metsäojitettua suota, jolla ei katsota olevan erityistä arvoa luonnon monimuotoisuudelle tai ekologisille yhteyksille. Tavanomaisella luonnolla voi kuitenkin olla suunnittelussa erikseen huomioon otettavaa arvoa esimerkiksi virkistysalueena.

Kuhunkin arvoluokkaan kuuluvat kohteet esitetään kolmessa toisiaan täydentävässä kategoriassa (Taulukko 2):

23.3.2026

OT

- aina huomioitavat kohteet
- näiden lisäksi yleispiirteisessä maakuntatason suunnittelussa huomioitavat kohteet
- edellisten lisäksi yksityiskohtaisen tason suunnittelussa (osa)yleis- ja asemakaavoissa sekä hankkeissa huomioitavat kohteet.

Taulukko 2. Arvottamisessa erotettavat arvoluokat ja niihin kuuluvat kohteet (Mäkelä & Salo 2023)

Arvoluokka 1: Lainsäädännöllä turvatut kohteet	Arvoluokka 2: Erityisen tärkeät kohteet	Arvoluokka 3: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet	Arvoluokka 4: Monimuotoisuutta tukevat kohteet
Aina huomioitavat • Luonnonsuojelualueet • Natura 2000 -alueet • Suojeluun varatut alueet • LSL:lla suojeltujen luontotyyppienraajatut esiintymät • LSL:n tiukasti suojeltujen luonto-tyyppien esiintymät • Vesilain suojellut luontotyytit • Luontodirektiivin liitteen IV a lajien lisääntymis- ja levähdyspaikat • Luontodirektiivin liitteen IV b kasvilajien esiintymispaikat • LSL:n erityisesti suojeltavien lajien rajatut esiintymispaikat • Luontodirektiivin liitteen II lajien sekä lintudirektiivin liitteen I lajien ja niitä vastaavien muuttolintujen rajatut esiintymispaikat • LSL 73 § suurten petolintujen toistuvasti käytössä ja selvästi nähtävissä olevat pesäpuut	Aina huomioitavat • Valtakunnallisesti arvokkaat luontokohteet¹ • Ekologisen verkoston kannalta erittäin tärkeät kohteet • Luontotyyppi- ja lajiesiintymien muodostamat merkittävät kokonaisuudet² • Uhanalaisten luontotyyppien merkittävät esiintymät • Uhanalaisten lajien merkittävät esiintymät • Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppien merkittävät esiintymät • Lintudirektiivin liitteen I lajeille ja niitä vastaaville muuttolinnuille erittäin tärkeät kohteet³	Aina huomioitavat • Ekologisen verkoston kannalta tärkeät kohteet • Luontotyyppi- ja lajiesiintymien muodostamat muut kokonaisuudet²	Aina huomioitavat • Ekologiaa yhteyksiä tukevat kohteet
Lisäksi yleispiirteisessä suunnittelussa huomioitavat	Lisäksi yleispiirteisessä suunnittelussa huomioitavat • Maakunnallisesti arvokkaat luontokohteet¹	Lisäksi yleispiirteisessä suunnittelussa huomioitavat • Maakunnalle ominaisten luontotyyppien merkittävät esiintymät • Maakunnan vastuulajien merkittävät esiintymät	Lisäksi yleispiirteisessä suunnittelussa huomioitavat
Lisäksi yksityiskohtaisessa suunnittelussa huomioitavat • Luontodirektiivin liitteen IV a lajien tärkeät kulkuyhteydet ja siirtymäreitit • LSL 95 §:n luonnonmuistomerkit	Lisäksi yksityiskohtaisessa suunnittelussa huomioitavat • LSL:lla suojeltujen luontotyyppien rajaamattomat esiintymät • Luontodirektiivin liitteen II lajien rajaamattomat merkittävät esiintymispaikat • Lepakoille tärkeät saalistusalueet⁴	Lisäksi yksityiskohtaisessa suunnittelussa huomioitavat • Paikallisesti arvokkaat luontokohteet¹ • Uhanalaisten luontotyyppien muut esiintymät • Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppien muut esiintymät • Uhanalaisten lajien muut esiintymät • Lintudirektiivin liitteen I lajeille ja niitä vastaaville muuttolinnuille tärkeät kohteet³ • Luontodirektiivin liitteen II lajien muut esiintymispaikat	Lisäksi yksityiskohtaisessa suunnittelussa huomioitavat • Silmälläpidettävien luontotyyppien ja lajien esiintymät⁵ • Alueellisesti uhanalaisten luontotyyppien ja lajien esiintymät⁵ • Kohteet, joilla esiintyy yksittäisiä huomionarvoisia, pienpiirteisiä luonnonarvoja • Lajistollisesti arvokkaat uusympäristöt • Muut monimuotoisuutta tukevat kohteet

* hävittämisikiellosta poiketen (LSL 82 § yleispuikeus) aluetta saa käyttää maa- ja metsätalouteen tai rakennustoimintaan ja rakennuksia sekä laitteita tarkoituksensa mukaisesti. Tällöin on kuitenkin vältettävä vahingoittamista tai häiritsemistä rauhoitettuja eläimiä ja kasveja, jos se on mahdollista ilman merkittäviä lisäkustannuksia. Yleispuikeus ei koske teollisen mittakaavan toimintaa.

¹ ennalta tunnetut, aiemmin tehdyissä selvityksissä rajatut kohteet

² erityisesti huomioitavien ja silmälläpidettävien luontotyyppien ja/tai lajien muodostamat kokonaisuudet

³ pesimä-, levähdys-, ruokailu-, talvehtimis- ja sulkimisaueet sekä metson ja teeren soidinpaikat

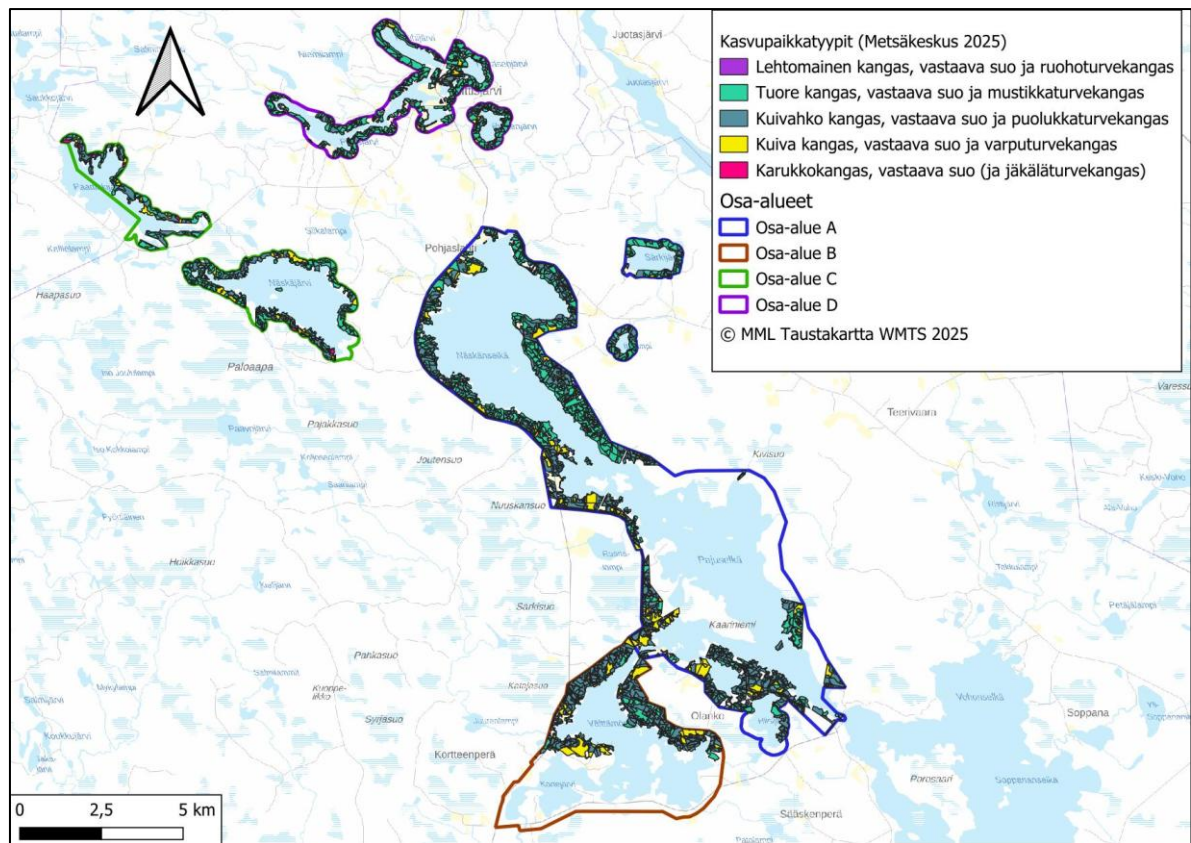
⁴ sopimus Euroopan lepakoiden suojelusta (EUROBATS)

⁵ tapauskohtainen asiantuntijatulokinta arvoluokasta

3.11.3.2 Kasvillisuuden yleiskuvaus

Kaava-alue sijaitsee pohjoisboreaaliseen kuuluvalla metsäkasvillisuusvyöhykkeellä Perä-Pohjolan kasvimaantieteellisellä alueella (4b). Suokasvillisuusvyöhykealuejaossa alue kuuluu Pohjois-Pohjanmaan aapasoihin (3b). Maalajit alueella ovat sekalajitteinen maalaji, kallio-maa, kallio-paljastuma, paksu turvekerros ja karkearakenteinen maalaji (GTK 2025). Metsät ovat pääosin tuoretta, kuivahkoa ja kuivaa kangasta, mutta alueella on myös yksittäisiä lehtomaisen kankaan palstoja (Kuva 22). Alueella on vanhempia ja arvokkaampia metsiä, mutta alueella on runsaasti myös käsiteltyjä talousmetsiä. Suurin osa metsistä on alle 100-vuotiaita,

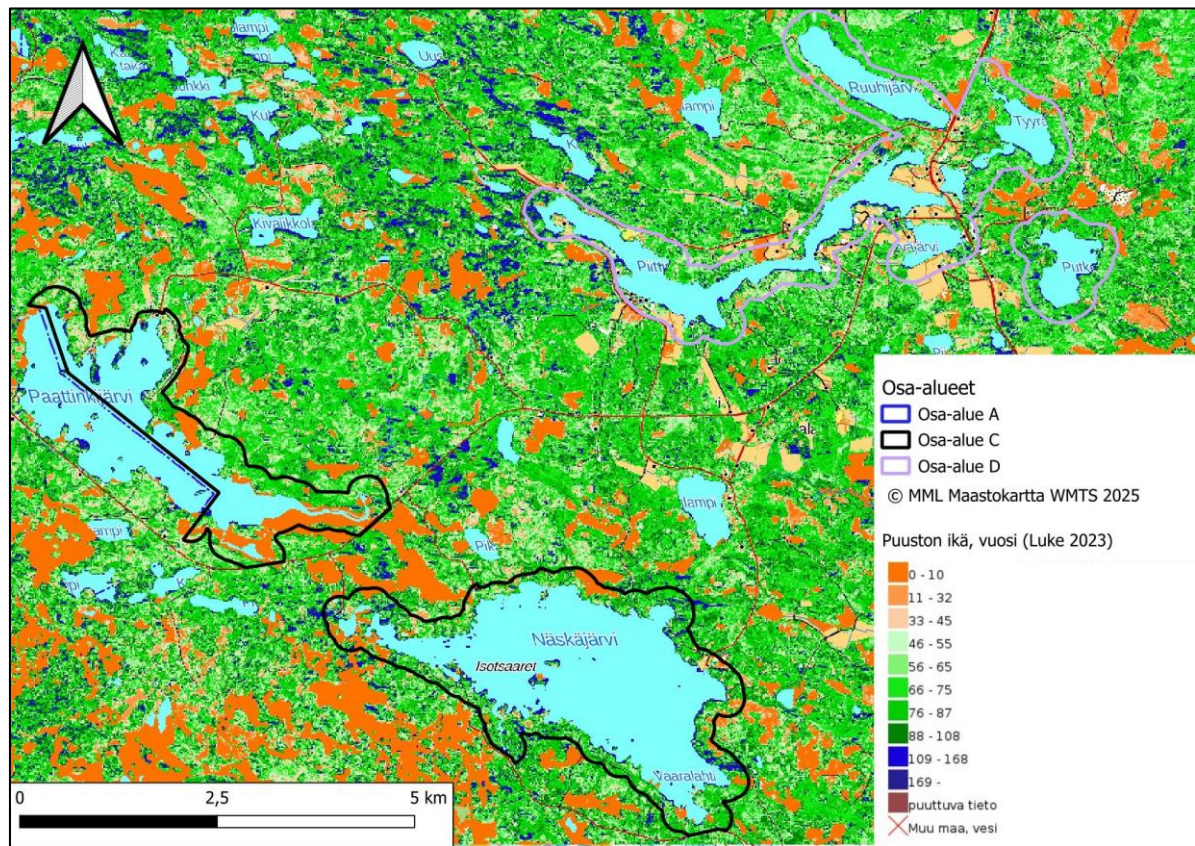
mutta alueella on myös muutama yli 109-vuotias metsä (Kuva 23). Metsät ovat pääosin havupuuvaltaisia, mutta osassa metsistä havupuiden joukossa on myös lehtipuita. Järvien rannat ovat monessa kohtaa kivikkoisia tai rajautuvat suohon. Järvien rannoilla on jonkin verran myös hiekkarantoja ja asutusta. Metsät sijoittuvat pääosin kivennäismaalle, lukuun ottamatta joitakin pienialaisia turvepohjaisia korpi- ja rämeläikkuja. Selvitysalueella on monia luonnontilaisia ja laaja-alaisiakin soita. Alueen suurimmat luonnontilaiset suot sijoittuvat Näskjärven (Osa-alue C) ympäristöön. Suuri osa selvitysalueen soista ovat kuitenkin muokattuja ja ojitettuja soita, joita ei luokitella luontokohteiksi. Selvitysalueen virtavedet ovat monin paikoin muokattuja, mutta alueelta löytyi myös luontokohteina rajattuja virtavesiä. Joidenkin luonnontilaisten virtavesien rannoilla havaittiin myös lehtomaisuutta. Kasvillisuus selvityksissä kierrettiin kaikki selvitysalueiden mahdolliset luontoarvokohteet mahdollisimman perusteellisesti (Kuva 24).

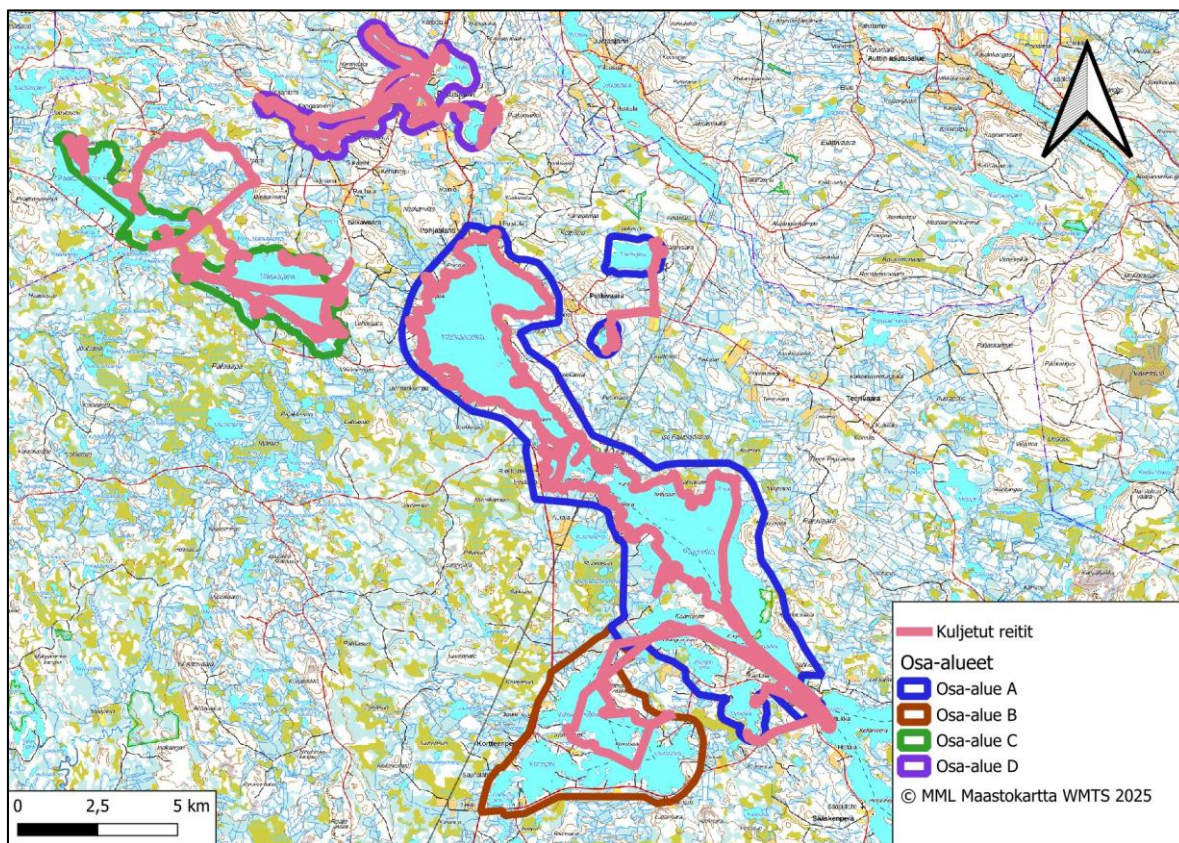
Kuva 22 Kasvupaikkatyypit metsäkuvioittain kaava- ja selvitysalueella (Metsäkeskus 2025).

23.3.2026

OT

Kuva 23 Puuston ikä selvitysalueen pohjoisosissa (Luonnonvarakeskus 2023).

Kuva 24. Maastoselvityksissä kuljetut reitit.

3.11.3.3 Suojelualueet ja ennen luontoselvitystä tunnetut arvokkaat alueet

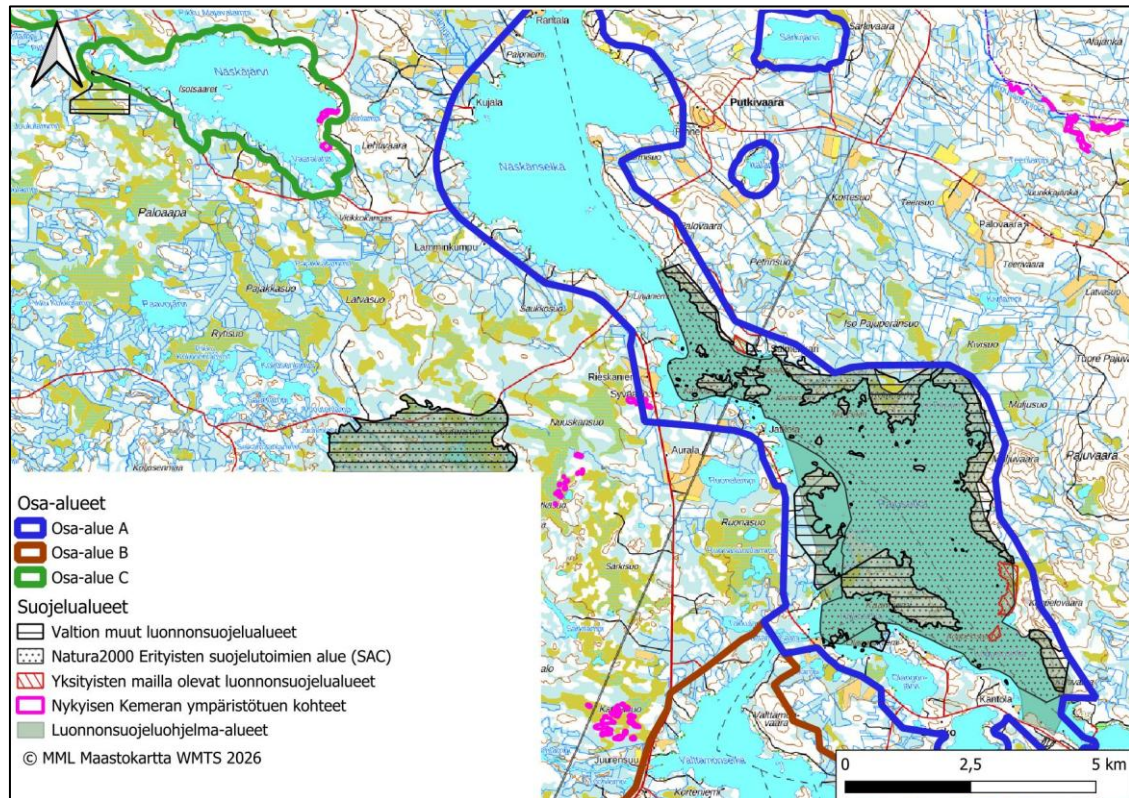
Alla on esitetty koosteena taulukko (Taulukko 3) rantaosayleiskaavan selvitysalueen erilaisista suojelualueista sekä Kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain (34/2015) ympäristötukikohteista (Kemera-ympäristötukikohde).

Taulukko 3 Rantaosayleiskaavan selvitysalueella sijaitsevat Natura-alueet, valtakunnallisten luonnonsuojeluohjelmien kohteet, luonnonsuojelualueet, valtion maille perustettavat suojelualueet (valtion muut luonnonsuojelualueet) sekä Kemera-ympäristötuen kohteet. Kaikki kohteet on esitetty kartalla taulukon alapuolella.

Nimi	Osa-alue	Suojeluperuste	Alueen tyyppi
Suojelu-Koivu -tila	C	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 46§	Muu valtion luonnonsuojelualue
Näskänkankaan etelä- sempi Kemera-kohde	C	Kestävän metsätalouden määräaikainen rahoituslaki 19§ (34/2015)	Kemera-kohde
Näskänkankaan pohjois- sempi Kemera-kohde	C	Kestävän metsätalouden määräaikainen rahoituslaki 19§ (34/2015)	Kemera-kohde

23.3.2026

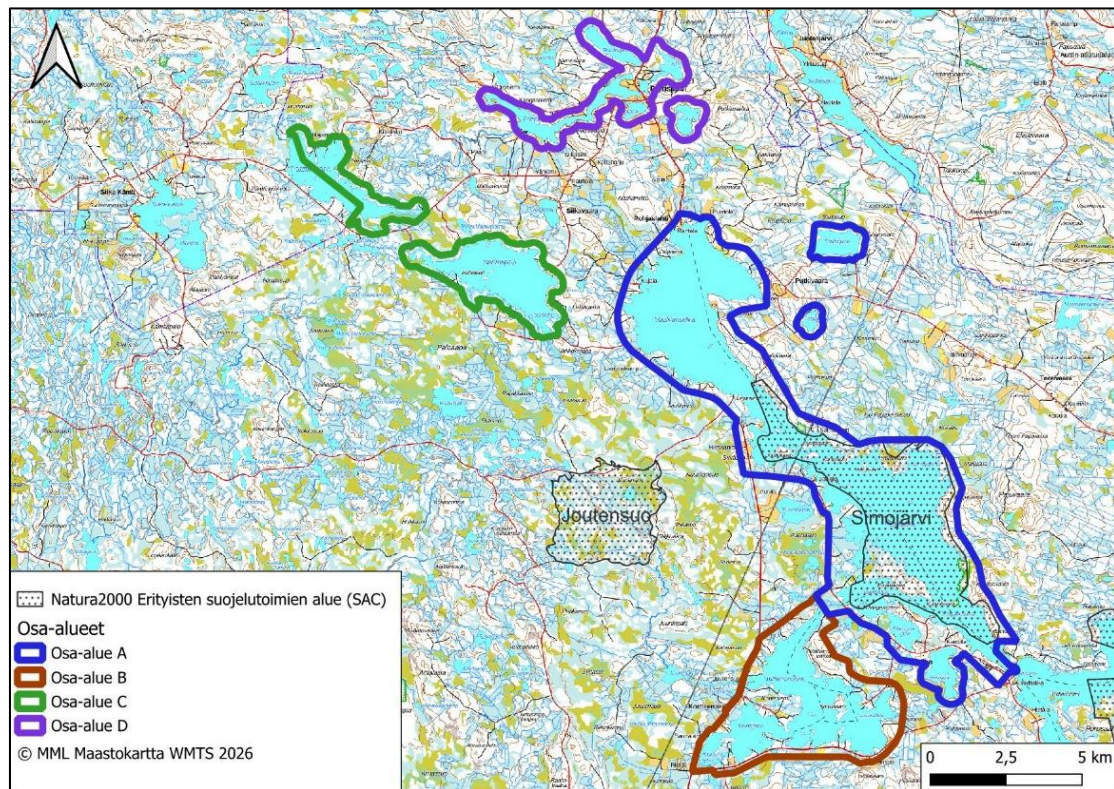
OT

Kuva 25. Rantaosayleiskaavan selvitysalueella sekä sen läheisyydessä sijaitsevat Natura-alueet, valtakunnallisten luonnonsuojeluohjelmien kohteet, luonnonsuojelualueet, valtion maille perustettavat suojelualueet (valtion muut luonnonsuojelualueet) sekä Kemera-ympäristötukikohteet.

3.11.3.3.1 Natura-alueet

Selvitysalueella ei sijaitse Natura-alueita. Osa-alueella A, lähimmillään noin 6,5 kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta, osa-alue C sijaitsee Simojärven Natura-alue (SAC, Kuva 26). Joutensuon Natura-alue (SAC) sijaitsee noin 4,2 kilometrin päässä selvitysalueesta. Selvitysalueella on myös useita kemera-ympäristötukikohteita ja Metsälain 10 §:n perusteella suojeltuja erityisen arvokkaita elinympäristöjä.

Kuva 26. Natura-alueet selvitysalueella

3.11.3.3.2 Luonnonsuojelualueet ja perustettavat suojelualueet

Selvitysalueella ei sijaitsee yksityisiä luonnonsuojelualueita (Kuva 27).

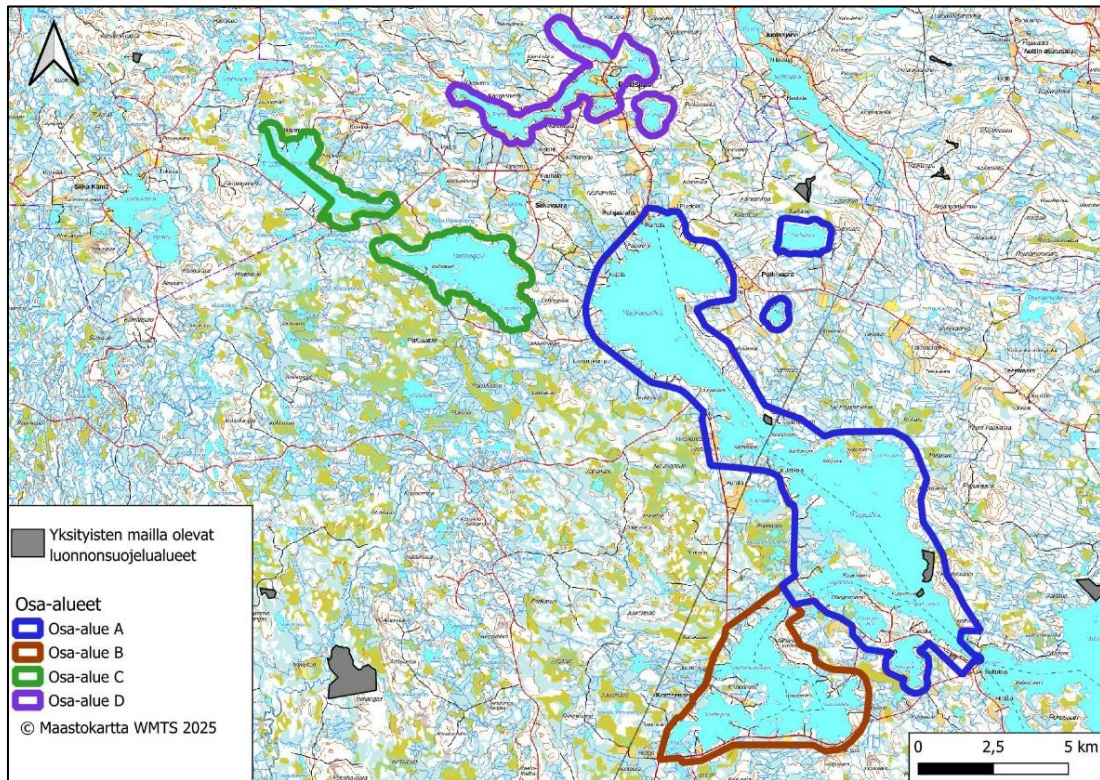
Osa-alue C:n alueella, Näskjärven länsiosassa sijaitsee valtion muu suojelualue (Suojelu-Koivu -tila: MMO355384). Lisäksi osa-alue C:hen kuuluvan Paattinkijärven pohjoispuolella, noin 700 metrin päässä selvitysalueesta sijaitsee valtion muu luonnonsuojelualue (Suojelu-Metsärinne -tila: MMO353515).

Selvitysalueelle ei sijoitu muita suojeluohjelmien kohteita, valtakunnallisesti arvokkaita moreenimuodostumia, kivikoita tai tuuli- ja rantakerrostumia eikä arvokkaita kallioalueita (Syke 2025).

Selvitysalueella on myös useita Kemera-ympäristötukikohteita (34/2015, 19 §).

23.3.2026

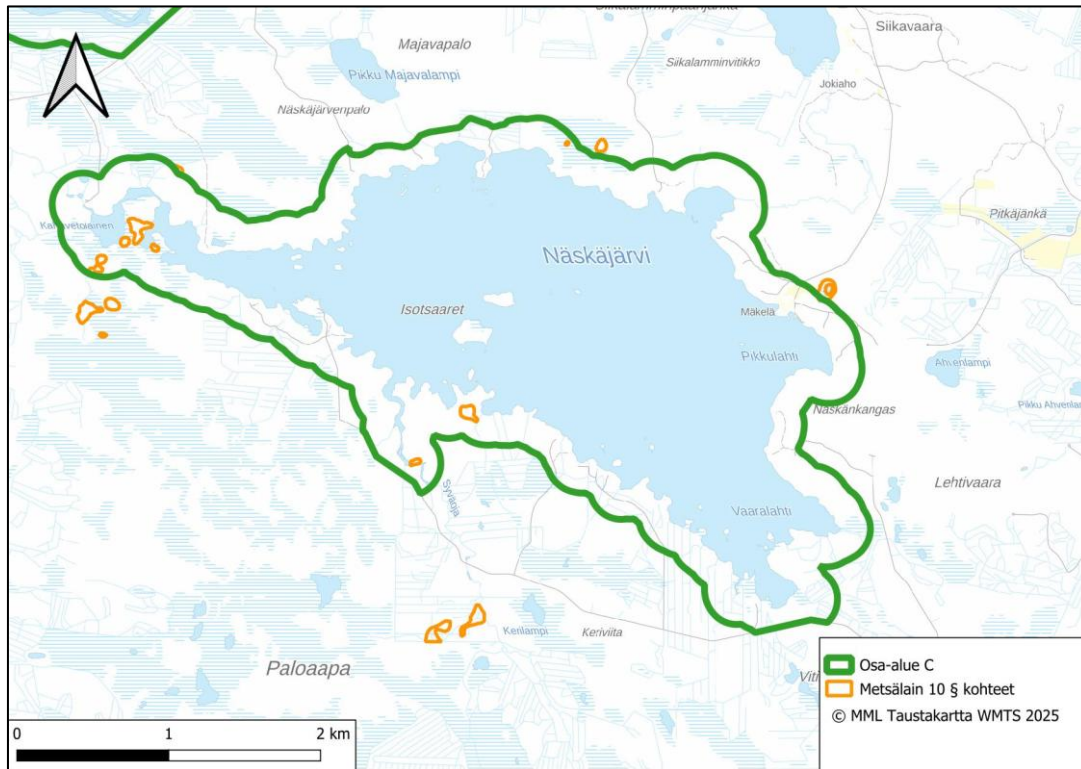
OT

Kuva 27. Yksityisten mailla olevat luonnonsuojelualueet

3.11.3.3 Metsälain kohteet

Selvitysalueella on myös useita Metsälain 10 §:n perusteella suojeltuja erityisen arvokkaita elinympäristöjä (Kuva 28).

Kuva 28. Metsälakikohteet osa-alueella C (Metsäkeskus 2025).

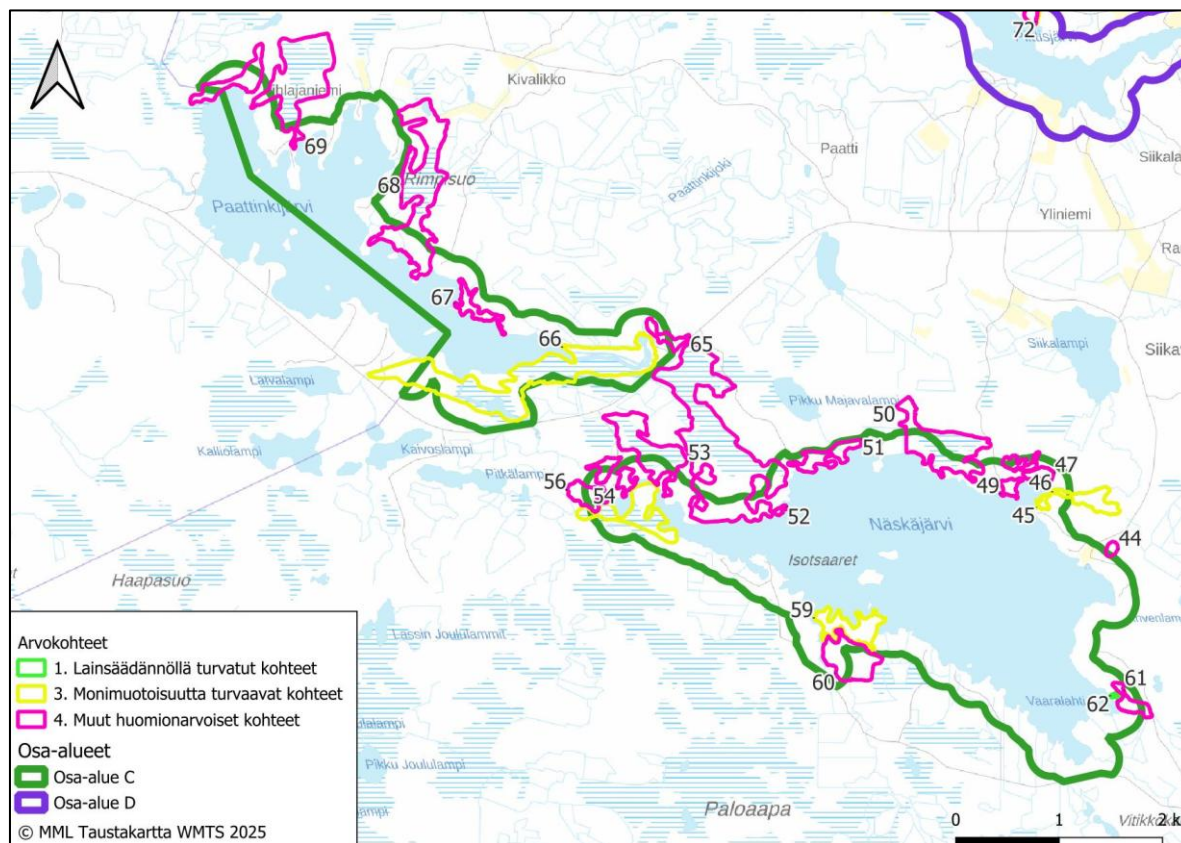
3.11.3.4 Arvokkaat kasvillisuus- ja luontotyyppikohteet

Osa-alue C koostuu Näsäjäjärven ja Paattinkijärven ranta-alueista (Kuva 29). Näsäjäjärvi on suurilta osin suorantainen järvi, ja monet rajatut arvokohteetkin ovat soita. Soiden lisäksi Näsäjäjärvellä on muutama varttunut tai vanha metsä, jotka ovat kemera-ympäristötukikohteita ja näin ollen arvoluokkaa 1. Osa-alueella on myös yksi valtion muu luonnonsuojelualue ja lähteikkö, jotka ovat myös arvoluokan 1 kohteita. Paattinkijärven rannoista vain koillispuoli kuuluu selvitysalueeseen. Kaikki Paattinkijärven rajatut luontokohteet ovat soita. Suot ovat arvokohteiden ympäriltä pääasiassa ojitettuja, mikä vaikuttaa arvokohteiden soiden luonnontilaisuuteen jonkin verran.

Luontoselvityksen perusteella rajatut kohteet on esitetty kuvassa ja taulukossa (Kuva 29 ja Taulukko 4). Kohteista on kuvat ja tarkemmat kuvaukset kaavaselostuksen liitteenä olevassa luontoselvityksessä (Liite 9).

23.3.2026

OT

Kuva 29. Osa-alueen C arvokohteet

Taulukko 4 Suunnittelualueelta rajatut arvokohteet. Luontokohteiden luontotyyppien uhanalaisuusluokista suluissa ensimmäisenä on mainittu luontotyyppin koko maan uhanalaisuusluokka ja jälkimmäisenä uhanalaisuusluokka Pohjois-Suomessa.

Kohteen nro	Nimi	Pinta-ala (ha)	Suojeluperuste	Luontotyyppi	Arvo-luokka
44	Naskajärven venesataman koillispuolen suo ja lampi	1,2	Monimuotoisuutta tukevat kohteet	Saranevat (NT/LC), Suolammet (NT/LC)	4
45	Mäkelän luoteinen suo	1,1	Uhanalaiset luontotyytit	Tupasvillarämeet (NT/LC), Tupasvillakorvet (VU/LC)	3
46	-	7,2	Uhanalaiset luontotyytit	Tupasvillarämeet (NT/LC), Korpirämeet (EN/NT)	3
47	Siikalamminvitikon eteläinen metsä	2,7	Monimuotoisuutta tukevat kohteet	Varttuneet kuivahkot kankaat (VU/NT)	4
48	Siikalamminvitikon eteläpuolen suo	2,99	Monimuotoisuutta tukevat kohteet	Lyhytkorsirämeet (NT/LC)	4
49	Siikalamminvitikon lounaispuolinen suo	2,3	Monimuotoisuutta tukevat kohteet	Tupasvillarämeet (NT/LC)	4
50	Unholan eteläpuolinen suo	27,1	Monimuotoisuutta tukevat kohteet	Rimpinevarämeet (LC/LC), Rimpinevat (LC/LC), Varttuneet kuivat kankaat (VU/VU)	4

23.3.2026

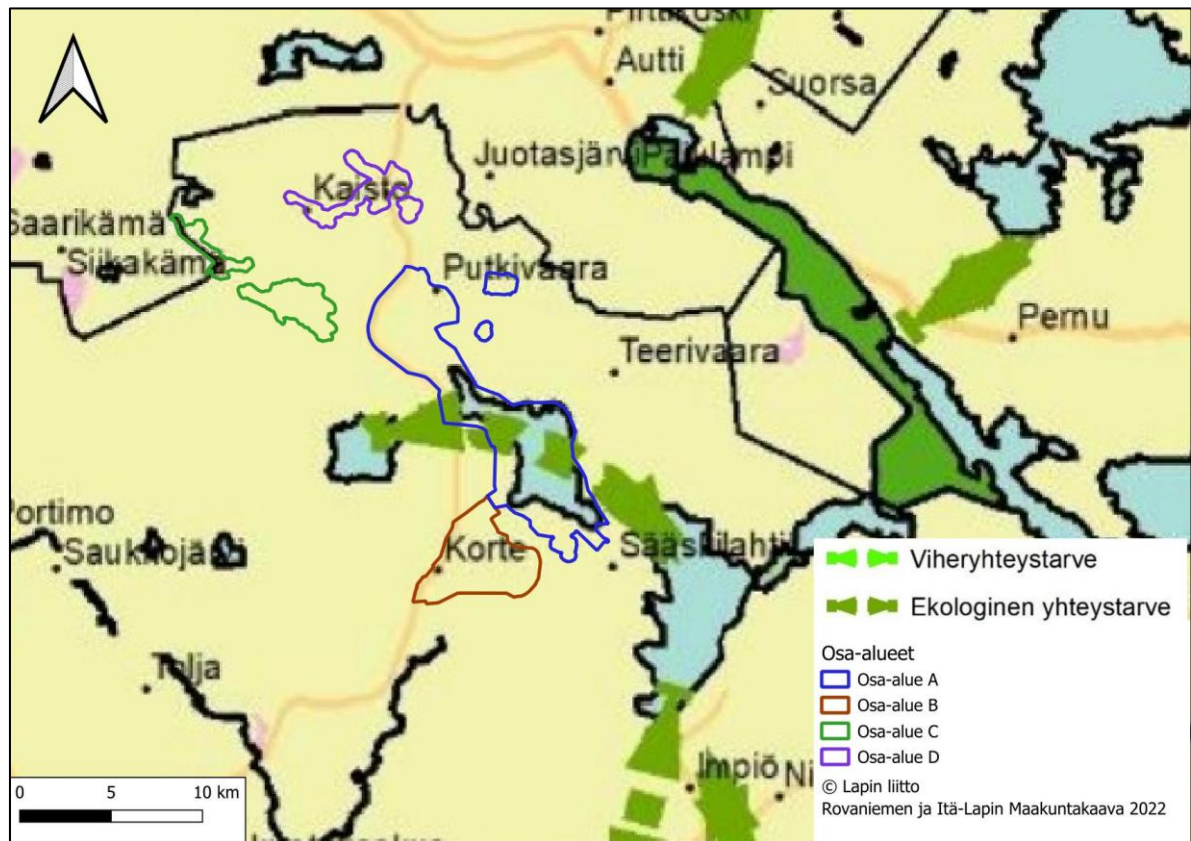
OT

51	-	7,9	Monimuotoisuutta tukevat kohteet	Rahkarämeet (LC/LC), Tupasvillarämeet (NT/LC)	4
52	Näskäjärvenpalon suo ja metsät	91	Monimuotoisuutta tukevat kohteet	Tupasvillarämeet (NT/LC), Rimpinevat (LC/LC)	4
53	Kahavetolaisen koillispuolen suo	22	Monimuotoisuutta tukevat kohteet	Rimpinevarämeet (LC/LC), Lyhytkorsirämeet (NT/LC), Varttuneet kuivat kankaat (VU/VU)	4
54	Kahavetolaisen pohjoispuolen suo	2,8	Monimuotoisuutta tukevat kohteet	Lyhytkorsirämeet (NT/LC)	4
55	Kahavetolaisen luoteispuolen suo ja lampi	3,36	Monimuotoisuutta tukevat kohteet	Kalvakkarämeet (NT/LC), Suolammet (NT/LC)	4
56	Kahavetolaisen luoteispuolen metsä	6,6	Monimuotoisuutta tukevat kohteet	Varttuneet havupuuvallat tuoreet kankaat (NT/NT)	4
57	Kahavetolaisen etelä- ja itäpuolen suo ja metsät	16,9	Uhanalaiset luontotyytit	Varttuneet kuivahkot kankaat (VU/NT), Rimpinevat (LC/LC)	3
59	Isosaarten eteläpuolinen suo ja metsä	12,1	Uhanalaiset luontotyytit	Tupasvillarämeet (NT/LC), Varttuneet kuivahkot kankaat (VU/NT)	3
60	-	16,9	Monimuotoisuutta tukevat kohteet	Varttuneet havupuuvallat tuoreet kankaat (NT/NT)	4
61	-	4,46	Monimuotoisuutta tukevat kohteet	Lyhytkorsirämeet (NT/LC), Kalvakkanevat (NT/LC)	4
62	-	0,31	Vesilakikohde 2.11§ (587/2011)	Lähteiköt (VU/LC)	1
65	Paattinkijärven itäinen suo	3,5	Monimuotoisuutta tukevat kohteet	Pallosararämeet (NT/LC), Korpärämeet (EN/NT)	4
66	Paattinkijärven eteläiset suoalueet ja lammet	68	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppien (aapasuot) muut esiintymät	Rimpinevat (LC/LC), Rimpinevarämeet (LC/LC), Kalvakkanevat (NT/LC), Luhtanevat (NT/LC), Eteläiset pohjoisborealiset aapasuot (NT/NT)	3
67	Tervasaaren koillinen suo	5,3	Monimuotoisuutta tukevat kohteet	Tupasvillakorvet (VU/LC), Luhtanevat (NT/LC), Isovarpurämeet (NT/LC)	4
68	Rimpisuo	45,5	Monimuotoisuutta tukevat kohteet	Lyhytkorsirämeet (NT/LC), Rahkarämeet (LC/LC), Kalvakkanevat (NT/LC)	4
69	Saukkoperän itäinen suo	37,8	Monimuotoisuutta tukevat kohteet	Rimpinevarämeet (LC/LC), Kalvakkarämeet (NT/LC), Avoluhat (LC/LC)	4
70	Saukkoperän pohjoinen suo	10,5	Monimuotoisuutta tukevat kohteet	Rahkarämeet (LC/LC), Isovarpurämeet (NT/LC), Saranevat (NT/LC)	4

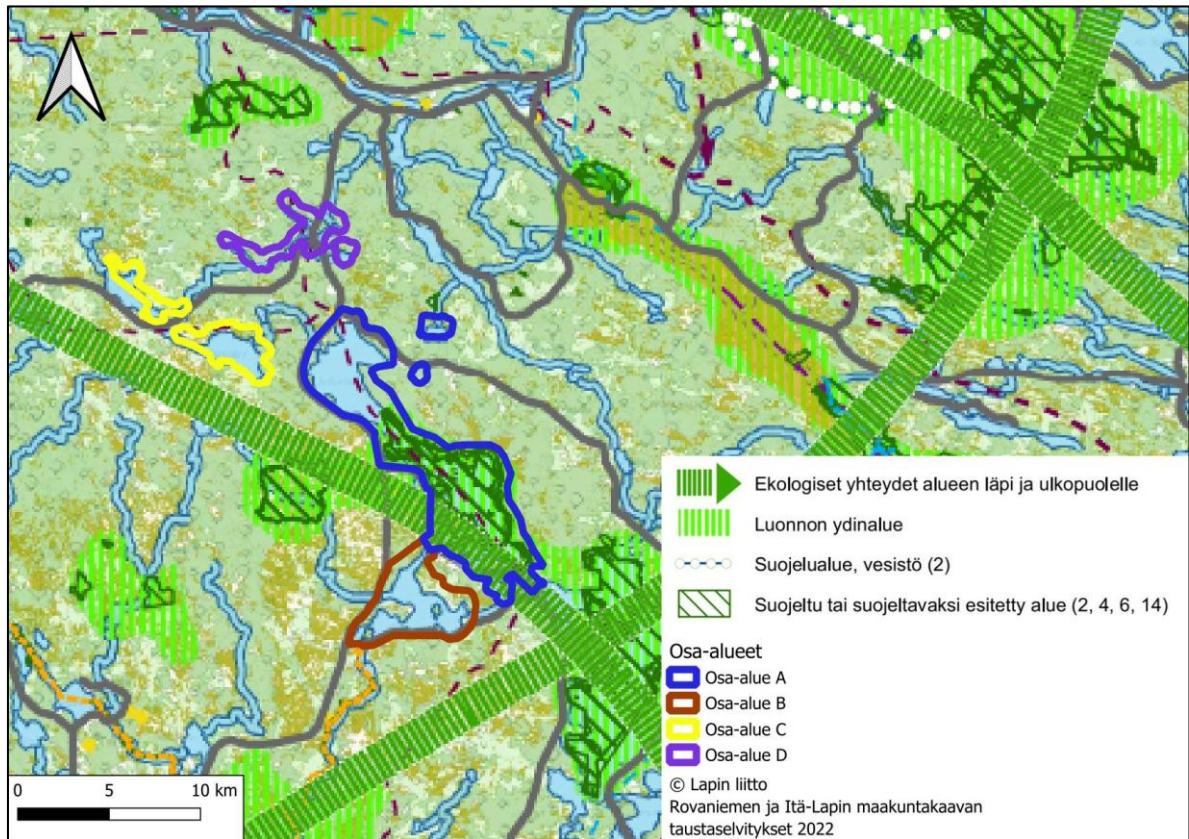
3.11.4 Ekologiset yhteydet

Ekologiset käytävät ovat kulkureittejä, joiden kautta eläimet ja myös kasvit voivat siirtyä alueelta toiselle niille muutoin epäsuotuisien alueiden läpi. Ekologisia käytäviä ovat metsävyöhykkeet, metsä-peltoyhteydet, virtavedet ja muut viherympäristöjen ketjut. Pääsääntöisesti ekologinen käytävä toimii sitä paremmin mitä leveämpi ja parempilaatuinen se on. Tiet, asuinalueet ja muut rakennetut alueet ovat monille lajeille kulkuesteitä, jotka katkaisevat tai heikentävät ekologisen yhteyden toimivuutta. Ekologiset käytävät muodostavat verkoston, joka yhdistää toisiinsa luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä ydinalueita, esimerkiksi luonnonsuojelualueita ja laajoja metsäalueita.

Ranuan ekologisia yhteyksiä on selvitetty vuonna 2022 uuden Maakuntakaavan laatimisen yhteydessä. Lapin maakuntakaavan kaavaselostuksessa osa-alueelle A osuu ekologinen yhteystarve (Kuva 30). Ekologinen yhteystarve on kaavaselostuksen mukaan ”nykyisin toimiva ja maankäytössä rakentamiselta vapaana pidettävä tai tiedossa oleva yhteys ekologisessa verkostossa” (Lapin liitto 2022a). Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan maisemaa ja kulttuuriympäristöä koskevassa taustaselvityksessä selvitysalue osuu osittain ekologisen yhteyden varrelle ja luonnon ydinalueelle (Lapin liitto 2022b, Kuva 31). Ekologiset yhteydet sijoittuvat molemmissa selvityksissä osa-alueelle A. Muille selvityksen osa-alueille ei sijoitu maakuntatason ekologisia yhteyksiä tai luonnon ydinalueita.

Kuva 30. Ekologiset yhteystarpeet selvitysalueella (Lapin liitto 2022)

Kuva 31. Maakuntakaavan luonnonympäristöä koskevassa taustaselvityksessä määritellyt ekologiset yhteydet ja luonnon ydinalueet selvitysalueella. Selitteessä viitatus lähteet: Suomen Ympäristökeskuksen Oiva-aineisto 2013–2014, Itä-Lapin maakuntakaava 2003, Soiden suojeluohjelman aineisto 2013, Metsähallituksen paikkatietoaineistot 2014.

3.11.5 Linnusto

Osayleiskaavaa varten on laadittu Simojärven pohjoisosien linnustoselvitys, joka on tämän kaavaselostuksen liitteenä (Liite 5). Simojärven pohjoisosien linnustoselvitys tehtiin 19.5.–17.7.2025 yhteensä 24 päivää. Tarkemmat laskentapäivät ja säätila esitetty Linnustoselvitysliitteessä (Liite 5). Laskennoissa pyrittiin selvittämään alueen linnustoa. Selvitysalueeseen kuuluivat kaavoitettavana olevien Simojärven pohjoisten osien rantaosayleiskaava-alueet A, B, C ja D, eli Simojärven Koppeloselkä, Pajuselkä ja Näskänselkä, Välttämönselkä, Kortejärvi, Lautaselkä, Hiisijärvi sekä Itälampi, Särkijärvi, Näskänjärvi, Paattinkijärven Ranuan puoleiset alueet, Piittisjärvi, Syväjärvi, Ruuhijärvi, Tyyräsenjärvi ja Putkenjärvi.

Lintulaskennat aloitettiin heti jäiden lähdön jälkeen, jolloin vesilinnut eivät ole menneet vielä pesimään vaan ovat vesistöillä. Järvet kierrettiin mahdollisimman lähellä rantaviivaa lasikuituveneellä ja kumiveneellä moottoria apuna käyttäen kahteen kertaan ensin touko-kesäkuun vaihteessa ja toisen kerran juhannuksen jälkeen laskien vesilintupoikueet. Kaikki havainnot

23.3.2026

OT

laji, lukumäärä ja sukupuoli kirjattiin GPS laitteeseen paikkatiedoksi. Nämä havainnot siirrettiin QGIS karttaohjelmaan. Lisäksi tehtiin autolla pistelaskentoja pysähtyen noin 700–100 metrin välein noin viideksi minuutiksi ja kirjatun kaikki linnut. Laskennoissa noudatettiin Luonnontieteellisen museon laskentaohjeita. Laskennat suorittavat lintuasiantuntija Olli-Pekka Karlin ja venekuskina oli Raimo Mattila. Raportin laati Olli-Pekka Karlin.

3.11.5.1 Havainnot

Näskäjärvi

Näskäjärvellä pesii myös selkälokki venesataman edustalla olevalla pikku saarella 1–2 parin voimin. Harmaalokki pesi samassa saarella. Metsähanhia lensi järven yli 4.6.16 + 23 + 8 yksilön parvia länsilounaaseen.

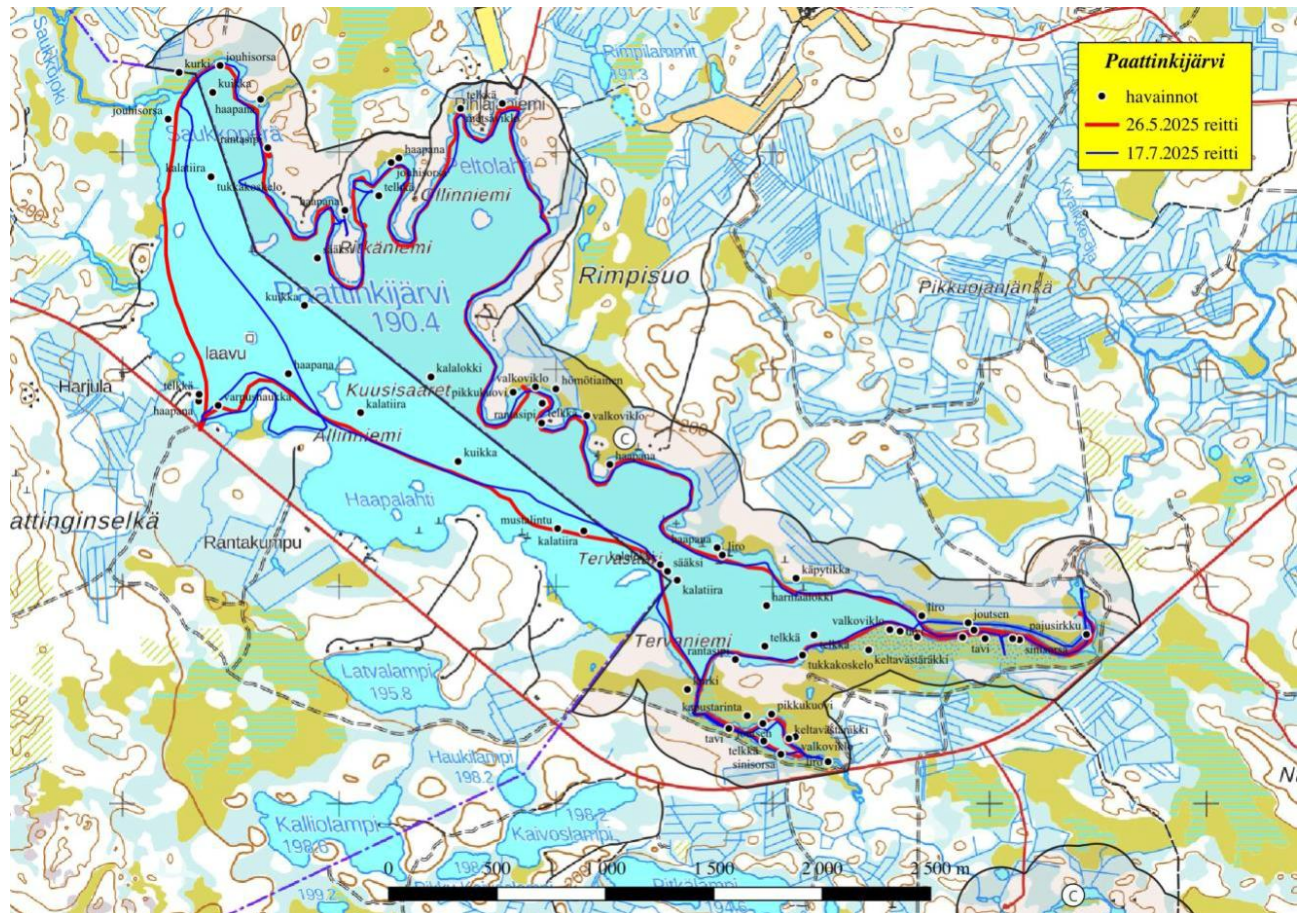

Kuva 32 Näskäjärvi, kuljetut reitit 4.6. ja 15.7. ja havainnot.

Paattinkijärvi

23.3.2026

OT

Kuva 33 Paattinkijärven reitit 26.5. ja 17.7. sekä havainnot.

3.11.5.2 Pesimälinnustolaskelmat

Laskennat suoritettiin 26.5., 3.6., 4.6., 6.6., 23.6., 24.6. ja 26.6 aamuisin kello 3.45–9.30 välisenä aikana. Sen lisäksi tehtiin myös muutamia pistelaskentoja veneestä käsin. Koko selvitysalueelle, joka sisältää kaava-alueet A, B, C ja D, tehtiin yhteensä 64 pistelaskentaa, joissa havainnoitiin vähintään 5 minuuttia aina kussakin kohteessa. Kaikki linnut kirjattiin ylös alle 50 m säteeltä ja yli 50 m säteeltä. Yhteensä havaittiin 48 eri lintulajia.

23.3.2026

OT

Kuva 34 Pistelaskentapisteet.

Taulukko 5 Havaitut lajit pistelaskennoissa kaikkien neljän kaava-alueen alueella.

Laji	linnut 50 m säteeltä	linnut yli 50 m säteeltä	linnut yhteensä	TIHEYS (KP) paria / km ²	luokka
Kurki	0	3	3	0,02	
Kapustarinta	0	2	2	0,16	

23.3.2026

OT

Taivaanvuohi	0	3	3	0,15	NT
Lehtokurppa	0	1	1	1,95	
Pikkukuovi	0	7	7	0,20	
Kuovi	0	3	3	0,06	NT
Rantasipi	0	3	3	0,65	
Metsäviklo	0	2	2	0,10	
Valkoviklo	0	1	1	0,02	
Sepelkyyhky	0	8	8	0,27	
Käki	1	19	20	0,07	
Käpytikka	0	2	2	0,44	
Haarapääsky	1	24	25	3,18	VU
Räystäspääsky	0	22	22	4,47	EN
Metsäkirvinen	1	17	18	1,46	
Niittykirvinen	0	2	2	0,65	
Keltavästäräkki	0	6	6	3,53	
Västäräkki	0	3	3	2,48	NT
Tilhi	0	1	1	0,16	
Punarinta	0	1	1	0,25	
Leppälintu	0	7	7	0,5	
Pensastasku	0	2	2	0,45	VU
Räkättirastas	1	20	21	13,04	
Laulurastas	0	23	23	1,6	
Punakylkirastas	1	30	31	4,16	
Kulorastas	0	2	2	0,16	
Hömötiainen	2	1	3	2,11	
Lehtokerttu	0	1	1	0,10	
Sirittäjä	0	1	1	0,18	
Tiltaltti	0	1	1	0,11	
Pajulintu	18	54	72	8,66	
Hippiäinen	0	1	1	0,76	
Harmaasieppo	4	6	10	9,45	
Kirjosieppo	3	6	9	2,19	
Hömötiainen	2	1	3	2,11	EN
Talitiainen	1	13	14	7,40	
Harakka	0	4	4	0,91	NT
Varis	0	9	9	0,29	
Korppi	0	1	1	0,01	
Peippo	11	41	52	7,9	
Järripeippo	0	16	16	1,99	NT
Viherpeippo	0	1	1	0,21	

23.3.2026

OT

Vihervarpunen	1	10	11	1,25	
Pikkukäpylintu	0	4	4	0,17	
Punatulkku	1	0	1	0,21	
Keltasirkku	1	5	6	1,33	
Pohjansirkku	0	2	2	2,29	NT
Pajusirkku	1	6	7	1,67	VU
YHTEENSÄ	48	404	452	-	
Laskettujen pist- teiden lukumäärä	64	64	64	-	

3.11.5.3 Linnuston syyslaskennat

Linnuston syyslaskennat tehtiin 3.–9.9.2025 ja täydennettiin pistelaskentana 29.9.2025. Laskennoissa pyrittiin selvittämään alueen vesilintujen kerääntymisalueita. Tarkemmat laskentapäivät ja päivien säätila on esitetty liitteenä olevassa linnuston syyslaskentaselvityksessä (Liite 6).

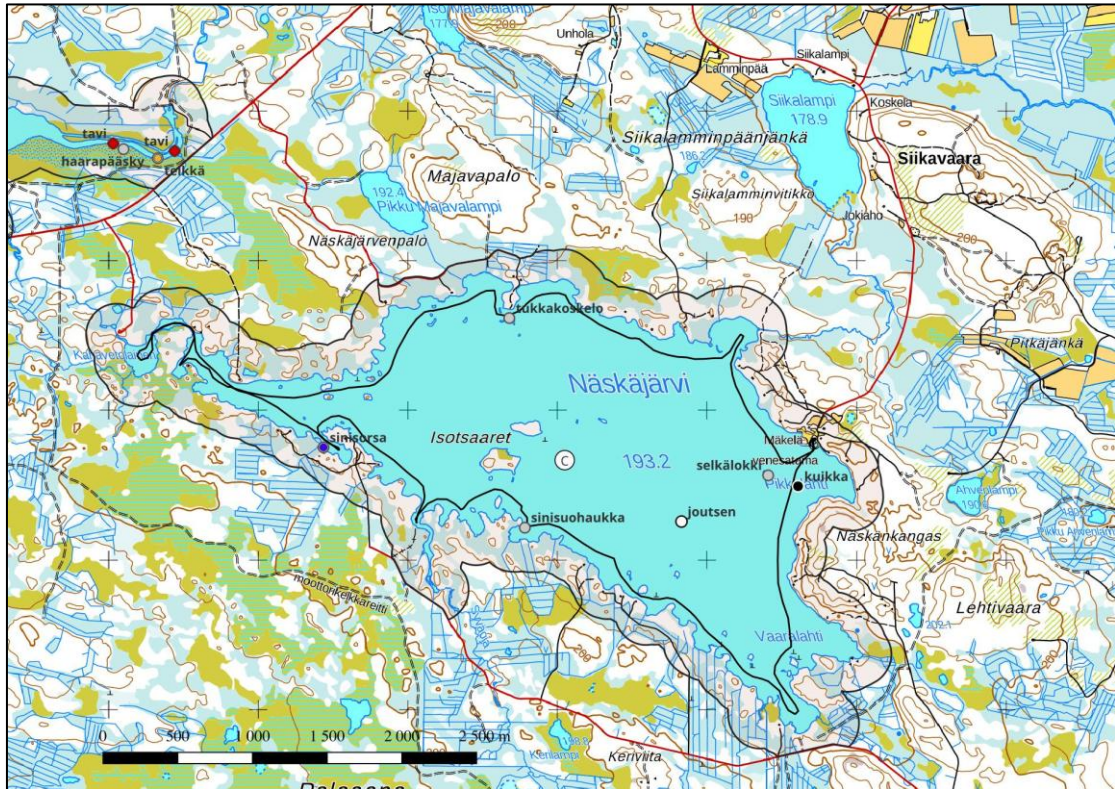
Selvityksen tavoitteena oli tunnistaa vesilintujen syksyiset lepäily- ja kerääntymisalueet sekä arvioida näiden alueiden merkitys paikalliselle linnustolle. Kartoitukset käynnistettiin syyskuun alussa, ja tutkimuskohteiksi valittiin ne alueet, jotka aiempien kesähavaintojen perusteella arvioitiin potentiaalisiksi vesilintujen kokoontumispaikoiksi. Vesilintujen yksilömäärät olivat tutkitulla alueella vähäisiä. Laskennat suorittavat lintuasiantuntija Olli-Pekka Karlin ja venekuskina oli Raimo Mattila.

Havainnot

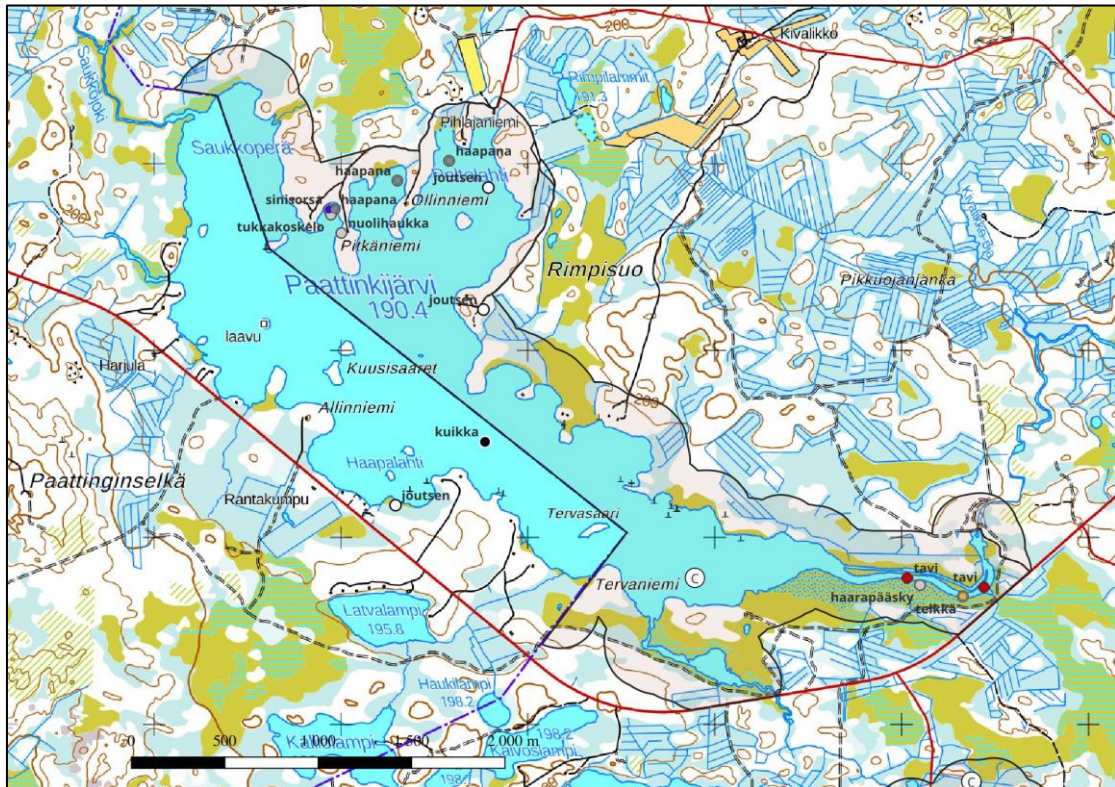
Näskjärvi ja Paattinkijärvi kierrettiin rantoja seuraten 9.9.2025, alueelta ei havaittu kuin muutamia vesilintuja, ei kerääntymiä.

23.3.2026

OT

Kuva 35 Näsikjärvi, reitti ja vesilintuhavainnot.

Kuva 36 Paattinkijärvi, reitti ja vesilintuhavainnot.

Yhteenveto linnuston syyslaskennoista

Lintumäärät alueella ovat verraten matalia johtuen järven karuudesta. Sää syyskuun alussa oli otollinen havainnointiin. Veden pinnan korkeus oli alhaalla ja kasvillisuus oli paikoin runsasta, mikä vaikeutti liikkumista. Vesilintujen isoja kerääntymäalueita ei havaittu. Merkittävää oli telkkien vähyys, vaikka alueella on runsaasti pesäpönttöjä niin telkkäpoikueita ei tavattu kuin muutama. Avoimilla vesialueilla havaittiin odotettua vähemmän vesilintuja, vaikka alueella oli runsaasti vesikasvillisuutta.

3.11.5.4 Petolintuselvitys

Suunnittelualueelle on laadittu petolintuselvitys. Selvityksessä suunnittelualueella havaittiin useita petolintuja. Tarkemmin havainnoista on kerrottu erillisessä salassa pidettävässä petolintuselvityslitteessä (Liite 7).

3.11.5.5 Linnustoselvityksen yhteenveto

Alueen kaikki järvet kierrettiin kesän aikana kahdesti rantaviivoja seuraten alle 50 m rannasta. Lintumäärät alueella ovat verraten matalia johtuen järven karuudesta. Alueella pesii muutamia selkälokkeja, joiden tilaa on seurattava. Yleisimmät lintulajit ovat kuikka, joka näkyy ja kuuluu järvellä. Rantasipi löytyy kaikkialta rantaviivan tuntumasta. Tukkakoskelo suosii Simojärven karuja ja kivisiä rantoja. Pesimälintuselvitys oli tyypillinen alueeseen nähden.

3.11.5.6 Epävarmuustekijät

Jäiden lähtö tapahtuu niin myöhään vesilintujen palatessa muuttomatkalta, että ehtivät mennä pesimään suoalueille. Poikueet on vaikea havaita rantapensaikoista mutta tällä selvityksellä saatiin kattava kuva linnustosta. Sää ei suosineet lintujen pesintöjä kylmän kevään johdosta.

3.11.6 Viitasammakko

Viitasammakko (*Rana arvalis*) muistuttaa paljon sammakkoa (*R. temporaria*), ollessaan kuitenkin täysikasvuista sammakkoa hiukan pienempi. Lajit voidaan erottaa toisistaan kuonon mallista ja sisimmän takavarpaan kyhmystä. Parhaiten lajit voi kuitenkin erottaa toisistaan koiraiden kutuääntelystä – viitasammakon kutuääntely on pulputtavaa.

Viitasammakon kutu alkaa alueella toukokuun loppupuolella, jolloin sammakot kokoontuvat suurina joukkoina kutualueille. Kutu on vilkkaimmillaan öisin. Kutumenot kestävät useita vuorokausia, ja niiden lopuksi naaras laskee 500–2000 munaa muutamana klönttinä, jotka painuvat pohjaan ja jäävät sinne (Jokinen 2012).

Viitasammakko esiintyy Etelä- ja Keski-Suomessa ja sitä tavataan Lapin eteläosissa asti. Kanta on kuitenkin pohjoisessa ilmeisen harva, kun taas etelässä laji on paikoin jopa

ruskosammakkoa (*Rana temporaria*) runsaslukuisempi. Elinympäristöikseen viitasammakko kelpuuttaa suot ja rehevät rannat, mutta sitä voi tavata kesäisin myös kosteilta niityiltä, ranta- ja lehtimetsistä, puutarhoista sekä hakkuuaukoilta.

Se voi myös talvehtia murtovedessä. Viitasammakko kutee monesti samoissa vesissä kuin sammakkokin; ei kuitenkaan matalissa, helposti kuivuvissa ojissa ja allikoissa. Viitasammakot ovat varsin paikkauskollisia, eivätkä ne lähde kauaksi kutuveden läheisyydestä. Laji on pääasiassa hämääksiaktiivinen, mutta voi kostealla säällä liikkua myös päiväsaikaan (Jokinen 2012).

Viitasammakko on koko maassa rauhoitettu ja se on EU:n luontodirektiivin liitteen IV laji. Luonnonsuojelulain (9/2023) 78 §:n mukaan luontodirektiivin liitteen IV lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä. Kieltoon voidaan hakea luonnonsuojelulain 83 §:n mukaista poikkeuslupaa alueelliselta ELY-keskukselta. Poikkeusluvan myöntämisen edellytyksenä on, että lajin suotuisa suojelutaso ei heikkene.

Viitasammakko ei ole Suomessa uhanalaiseksi luokiteltu laji (Hyvärinen ym. 2019).

Viitasammakkoa uhkaa sopivien elinympäristöjen häviäminen. Matalat merenlahdet ja veden peittämät ranta-alueet, suot, umpeen kasvavat järvet ja tulvaherkät alueet ovat kaikki uhanalaisia luontotyyppejä. Haitallisia ympäristömuutoksia viitasammakoiden esiintymisalueilla aiheuttavat maa- ja vesirakentaminen, soiden ja lammikoiden ojitus, maaperän ja vesien happamoituminen sekä ympäristön kemikalisoituminen (Jokinen 2012).

3.11.6.1 Viitasammakkoselvitys

Viitasammakkoselvityksen tarkoituksena oli selvittää viitasammakon ja sen lisääntymis- ja levähdyspaikoiksi soveltuvien elinympäristöjen esiintymistä Ranuan Simojärven pohjoisosien päivitettävällä ja laajennettavalla rantakaava-alueella. Selvityksessä keskityttiin EU:n luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainitulle viitasammakolle potentiaalisiksi arvioituihin elinympäristöihin. Kartoitusta oli tekemässä linnustoasiantuntija Olli-Pekka Karlin ja venekuskina Raimo Mattila.

Menetelmät

Viitasammakkoselvitykset kohdennettiin karttatarkastelun perusteella suunnitellun vesistöjen rannoille (Kuva 37). Kudun etenemistä seurattiin laji.fi-tietokannasta (LUOMUS 2025) toukokuussa, jotta kartoitus voitiin ajoittaa kudun huippu-aikaan. Kartoitukset tehtiin pääasiassa linnustoselvityksen yhteydessä, jolloin katsottiin potentiaalisia viitasammakkoalueita. Näillä alueilla käytiin uudestaan illalla kello 19–23 välillä mahdollisimman tyyninä iltoina ja vältettiin kovaa sadetta, koska viitasammakot ovat hämääksiaktiivisia. Potentiaalisia kutupaikkoja lähestyttiin rauhallisesti, sillä häiriintyneenä viitasammakot lopettavat laulun ja saattavat olla piilossa veden alla useita minutteja. Kartoituksen aikana alueella kuljettiin hitaasti ja useiksi minuuteiksi hiljaa pysähdellen kuulostelemaan koiraiden ääntelyä.

23.3.2026

OT

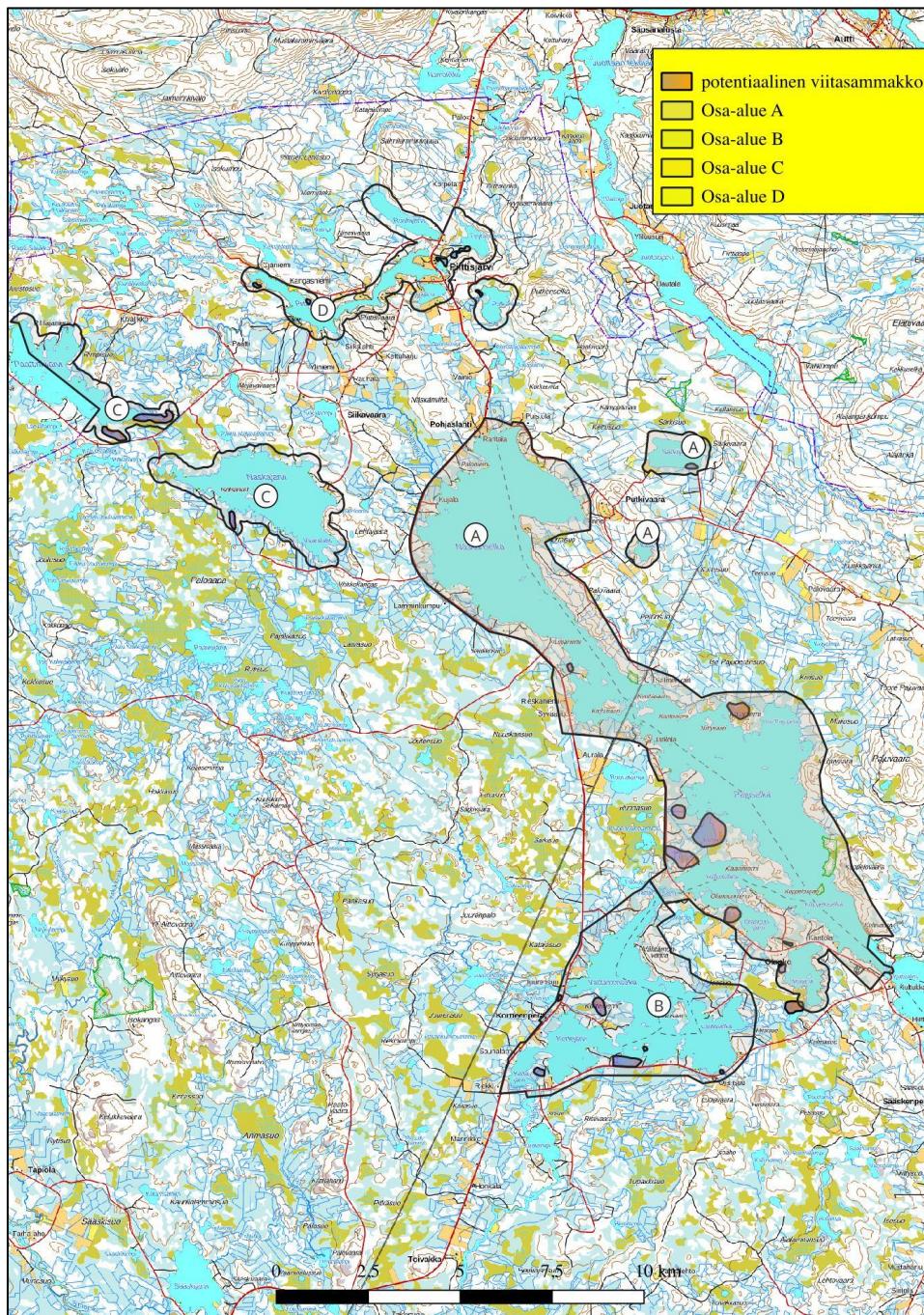
Tarkemmat havaintoajankohdat on esitetty erillisessä viitasammakkoselvitysliitteessä (Liite 8).

Havainnot

Alueen potentiaaliset viitasammakkopaikat kierrettiin veneellä. Suokohteilla käytiin kuuntelemassa jalan. Soidintavia viitasammakoita ei havaittu. Rupikonnia kuultiin useammalla kohteella.

23.3.2026

OT

Kuva 37 Potentiaaliset viitasammakkoalueet.

Potentiaalisia viitasammakkopaikkoja kartoitettiin seuraavasti (Taulukko 6).

Suunnitellulla rantaosayleiskaava-alueella on useita viitasammakolle sopivia kutualueita, joita ei käytettävissä olevan ajan aikana saatu kartoitettua.

Taulukko 6 Tarkistetut viitasammakolle potentiaaliset alueet suunnittelualueella.

Alue	Järven nimi	Pinta-ala	Potentiaaliset vii- tasammakkopaikat	Käydyt viitasam- makkoalueet
C	Näskäjärvi	9,2 km ²	1	1
C	Paattinkijärvi	4,2 km ²	2	2

3.11.7 Liito-orava

Alueelle tehtiin liito-oravaselvitys (Liite 9). Liito-oravakartoitusta tehtiin kasvillisuusmaastojen ohessa 26.5.–28.5., 30.5., 2.6.–6.6. ja 9.–11.6.

Kartoitukset tehtiin liito-oravalle suositeltujen selvitysmenetelmien mukaisesti (Nieminen & Ahola (toim.) 2017). Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan määrittelemiseksi maastossa käytetään puiden juurilta löytyneitä papanoita ja kolopuita (tai muita pesä- ja piilopaikkoja kuten oravan risupesä) että metsän ikää ja puulajisuhteita. Maastossa kartoitukset kohden-
nettiin lajille soveltuville metsäkuviolle, joilta papanoita etsittiin ensisijaisesti varttuneiden ja vanhojen kuusten sekä lehtipuiden tyviltä. Rakenteeltaan liito-oravan elinpiiriksi soveltuvat metsäkuviot rajattiin ja kuvailtiin sanallisesti.

Liito-oravaselvitys on suoritettu lajin kartoituksen kannalta oikea-aikaisesti.

3.11.7.1 Liito-oravalle soveltuvat alueet

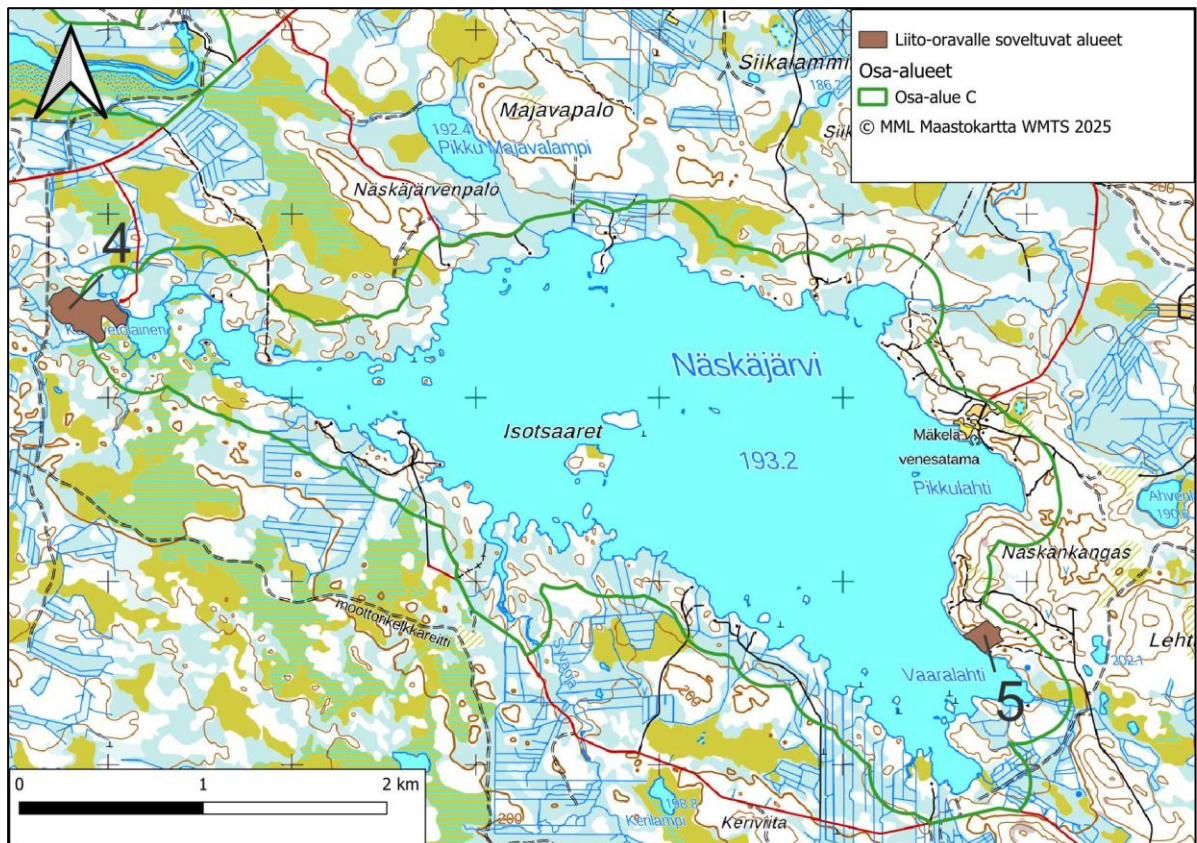
Selvitysalueella ei havaittu liito-oravan papanoita eikä lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkoja vuoden 2025 maastoselvityksissä. Liito-oravasta ei ole selvitysalueelta havaintoja Suomen Lajitietokeskuksen aineistoissa (Suomen Lajitietokeskus 2025). Selvitysalue on liito-oravan levinneisyyden pohjoisrajalla, ja liito-oravahavainnot Ranuan seudulla ovat hyvin satunnaisia (Lajitietokeskus 2025). Suurin osa selvitysalueesta on liito-oravan elinympäristöksi soveltumattomalla alueella. Selvityksissä havaittiin kuitenkin muutama metsäkohde, jotka ovat liito-oravalle potentiaalisia elinympäristöjä. Rajattujen elinympäristöjen lisäksi varsinkin järven rannoilla oli yksittäisiä haaparyhmiä, joita liito-oravat voisivat käyttää ruokailupuuna. Maastoselvityksissä tunnistetut, puuston ominaisuuksien perusteella liito-oravalle potentiaaliset metsikkökuviot on esitetty kartalla kuvassa (Kuva 38) sekä kuvailtu tekstissä.

Soveltuva alue 4. Kahavetolaisen luoteispuolen metsä

Alueen rajausta vastaa kasvillisuuskohteen 56 rajausta. Eri-ikäisrakenteinen ja kuusivaltainen varttunut tuore kangas. Kuusen lisäksi metsässä on mäntyä ja hieskoivua. Männyt ja kuuset metsässä ovat pääosin yli 100-vuotiaita. Lahopuuta on metsässä noin 10 kuutiota hehtaarilla, ja metsässä on hyvä lahoppuujatkumo. Lahopuiden sieniä on tavallista runsaammin.

Soveltuva alue 5. Näskäkankaan lounaispuolen metsä

Alueen rajausta vastaa kasvillisuuskohteen 63 rajausta. Suopursu-juolukkatyyppin varttunut tuore kangas. Puusto mäntyä, kuusta ja hieskoivua. Mänty on metsän valtapuu, ja haapaa ei ole kohteella. Alue on kameran ympäristötukikohde. Lahopuuta on metsässä noin 20 m³/ha, ja metsässä on hyvä lahopuujatkumo.

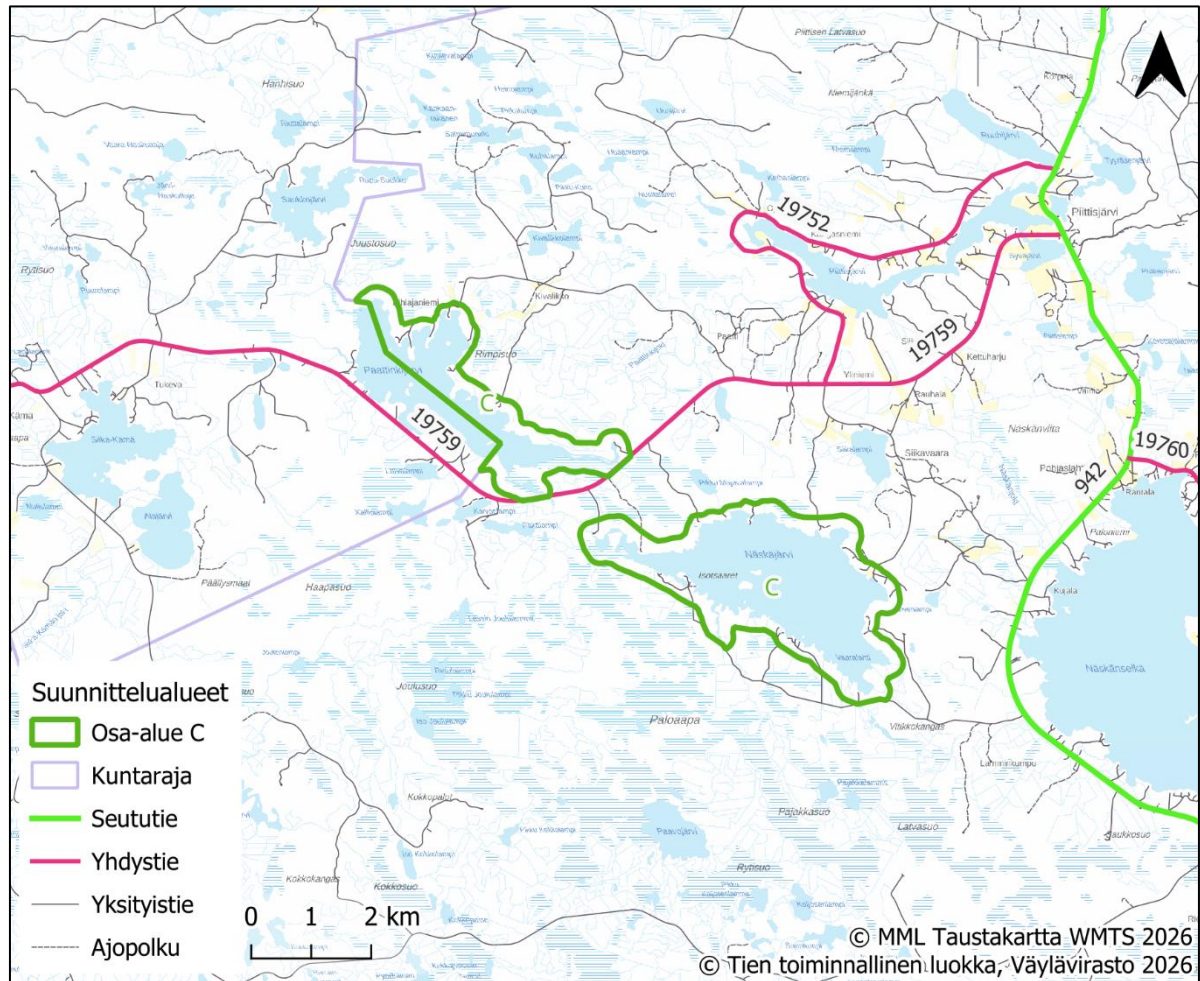
Kuva 38. Potentialiset liito-oravan elinympäristöt osa-alueella C

3.12 Liikenne

Suunnittelualueiden välistä, osin Paattinkijärven alueelle sijoittuen, kulkee yhdystie 19759 (Siikakämäntie). Seututie 942 (Pekkalantie) jää suunnittelualueiden itäpuolelle. Lisäksi suunnittelualueille sijoittuu näiltä maanteiltä lähteviä yksityisteitä. (Kuva 39)

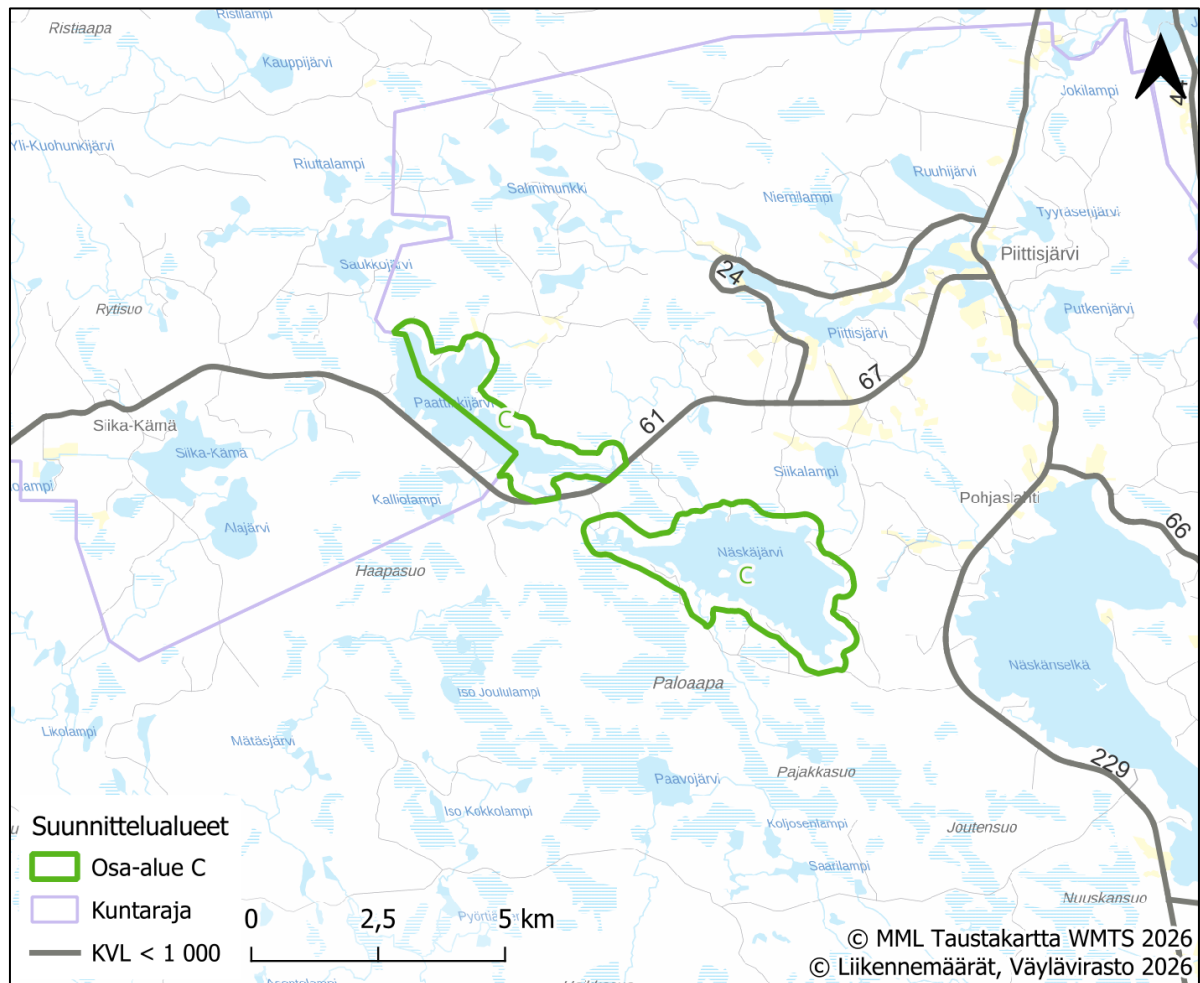
23.3.2026

OT

Kuva 39. Maantiet suunnittelualueen läheisyydessä.

Liikennemäärät suunnittelualueen ympäristössä ovat maltilliset. Yhdystien 19756 keskimääräinen vuorokausiliikenne on 61–67 ajoneuvoa vuorokaudessa, ja raskaan liikenteen osuus on noin 10 %. Seututien 942 keskimääräinen vuorokausiliikenne suunnittelualueen läheisyydessä on noin 230 ajoneuvoa vuorokaudessa, josta raskasta liikennettä on noin 20 %. Ranuan keskustaa kohti mentäessä seututien 942 keskimääräinen vuorokausiliikennemäärä kasvaa ollen noin 450–2 000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Yhdystien 19752 keskimääräinen vuorokausiliikenne on 24 ajoneuvoa vuorokaudessa raskaan liikenteen osuuden ollessa noin 4 %. (Kuva 40)

Kuva 40. Maanteiden keskimääräiset vuorokausiliikennemäärät suunnittelualueen läheisyydessä.

Yhdysteillä suunnittelualueen ympäristössä on voimassa yleisrajoitus 80 km/h. Seututien 942 nopeusrajoitus suunnittelualueen ympäristössä on pääosin 80 km/h, mutta Piittisjärven kohdalla nopeusrajoitus on 60 km/h. Suunnittelualueella ei ole jalankulku- ja pyöräilyväyliä. Seututiellä 942 on valaistut osuudet Piittisjärven ja Pohjaslahden kohdalla. Suunnittelualueella ei ole tapahtunut poliisin tietoon tulleita liikenneonnettomuuksia vuosina 2020–2024.

Suunnittelualueella ei ole tiedossa olevia liikennehankkeita.

3.13 Ympäristöhäiriöt

Liikenteen melu

Meluntorjuntaa ohjaavat Suomessa Valtioneuvoston päätöksen VNp 993/1992 mukaiset seuraavat melutason ohjearvot:

Ulkona	LAeq, klo 7-22	LAeq, klo 22-7
Asumiseen käytettävät alueet, virkistysalueet taajamissa ja niiden välitömmässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	50 dB ¹⁾
Loma-asumiseen käytettävät alueet, leirintäalueet, taajamien ulkopuoliset virkistysalueet ja luonnonsuojelualueet	45 dB	40 dB

¹⁾ Uusilla alueilla on melutason yöohjearvo kuitenkin 45 dB.

Laskennalliset melualueet on määritetty Ympäristöministeriön ympäristönsuojeluosaston ohjeen 6/1993: Tieliikenteen laskentamalli mukaisesti. Melualueet on määritetty Väyläviraston kullekin tieosalle ilmoittamien vuoden 2026 liikennemäärien ja nopeusrajoitusten perusteella. Oletuksena on tien sijainti 1 m penkereellä.

Melun lähtötaso Siikakämäntiellä Paattinkijärven ja Näskäjärven välillä on päivällä 56,3 dB ja yöllä 49,0 dB. Asuinrakennusalueiden osalta jo päivämelun lähtötaso on lähes alle ohjearvojen, ja yömelun osalta se on alle ohjearvojen. Lomarakennuspaikkojen osalta 45 dB:n laskennallinen päiväajan melualue ja 40 dB:n yöajan melualue ulottuvat noin 50–75 metrin päähän tiestä.

3.14 Tekninen huolto

Suunnittelualue ei sijoitu vesilaitoksen vesihuoltoalueelle.

4 Tavoitteet ja mitoitusperusteet

4.1 Tavoitteet

4.1.1 Yleistavoitteet ja suunnitteluperiaatteet

Ranuan kunnalla on tavoitteena laatia Simojärven pohjoisosan ja sitä ympäröivien pienempien vesistöjen alueelle Alueidenkäyttölain (132/1999) mukainen oikeusvaikutteinen ranta-osayleiskaava rakentamislupien, matkailun, ulkoilun ja elinkeinojen kehittämisen sekä ympäristön- ja maisemanhoidon perustaksi.

Simojärven pohjoisen alueen kaavamuutosten ja laajennuksien tavoitteena on huomioida muuttuneet tarpeet 1990-luvulla hyväksyttyyn vanhaan kaavaan verrattuna ja turvata mahdollisuudet matkailuun, yrittämiseen ja vakituiseen asumiseen kyseisillä alueilla. Kaavoituksessa huomioidaan myös yhteiskunnan digitalisoituminen, Ranuan alueella oleva laajakaistaverkosto sekä yleistyvä etätyö. Kaavoituksella pyritään mahdollistamaan loma-asuntojen muutokset vakituiseen asuinkäyttöön.

Rantaosayleiskaavan tavoitteena on turvata maanomistajien mahdollisimman tasapuolinen kohtelu rakentamisalueiden mitoituksessa. Rakennusoikeudet pyritään osoittamaan siten, että maiseman ja luonnon puolesta arvokkaat rannat voidaan säilyttää mahdollisimman luonnontilaisina ja luonnonympäristölle aiheutunut haitta on mahdollisimman vähäinen. Rakennuspaikat pyritään ensisijaisesti osoittamaan mannerrannoille. Tavoitteeseen pyritään myös tarpeellisilla kaavamääräyksillä.

Kaavan tulee tukea kylien kehittämistä sekä kehittää ja turvata maa-, metsä- ja porotalouden harjoittamisen edellytykset. Kaavassa pyritään esittämään rannalle sijoittuvan vapaa-ajan asumisen lisäksi ympärivuotiseen asuinrakentamiseen parhaiten soveltuvat alueet. Kaavalla pyritään edistämään ja tukemaan ympäristön- ja maisemanhoidon tavoitteita. Maatilamatkailu- ja muita matkailuyrittäjiä pyritään tukemaan lomakylämaisilla aluevarauksilla. Kaavalla pyritään mahdollistamaan myös lyhyt vuokraustoimintaa alueella osallisten toiveita ja kannottoja yhteensovittaen.

Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa sekä vahvistetuissa maakuntakaavoissa annetut maankäyttötavoitteet tulee osayleiskaavassa ottaa huomioon.

Kaava on laadittava tiiviissä yhteistyössä alueen maanomistajien, paikallisten kylätoimikuntien, kalastuskuntien, paliskuntien ja muiden vastaavien yhdistysten sekä viranomaisten kanssa.

Kaavan tulee selkeyttää ja yksinkertaistaa rakentamislupaprosessia. Osayleiskaavan mukaiselle rakentamiselle voidaan myöntää rakentamislupa suoraan kaavan perusteella.

Kaavassa tutkitaan rantarakentamiseen osoitettavien alueiden rajat yleispiirteittäin ja rantarakennuspaikkojen määrä tilakohtaisesti. Yksittäisten uusien rakennusten sijainti osoitetaan ohjeellisenä. Lopullinen sijoitus täsmentyy rakentamislupamenettelyn yhteydessä hakijan ja rakennustarkastajan neuvottelun pohjalta.

4.1.2 Virkistyskäyttö

Kalastuksen, metsästyksen ja yleisen virkistyskäytön tarpeet huomioidaan osoittamalla tarpeelliset virkistysalueet sekä leiriytymis- ja rantautumispaikat, veneiden lasku- ja nostopaikat. Alueella kulkevat kelkkailu-, retkeily- tms. reitit osoitetaan kaavassa niihin liittyvine palvelupisteiden aluevarauksineen tarpeen mukaan.

4.1.3 Elinkeinot, palvelut

Kaavan tulee turvata maa-, metsä- ja porotalouden harjoittamisen edellytykset. Maa- ja metsätalouteen liittyvää rakentamista ei kaavalla tulla rajoittamaan.

Kaavalla pyritään edistämään ja tukemaan ympäristön- ja maisemanhoidon tavoitteita. Maa-tilamatkailu- ja muita matkailuyrittäjiä pyritään tukemaan lomakylämaisillä aluevarauksilla.

4.1.4 Liikenne ja infrastruktuuri

Rantarakennuspaikkoja sijoitettaessa huomioidaan olemassa olevat sähkölinjat, vesijohtoverkko, tiestö ja muu infrastruktuuri, jotta kaavan toteuttaminen vaatisi mahdollisimman vähän uuden rakentamista. Sijoittelussa vältetään alueita, jonne tien tekeminen edellyttää suuria leikkauksia tai massansiirtoja. Rakennuspaikat pyritään ensisijaisesti osoittamaan manerrannoille.

4.1.5 Rakentaminen

Yleiskaavan keskeinen tavoite on ohjata rantavyöhykkeen rakentamista. Jotta maanomistajien tasapuolinen kohtelu voidaan turvata, tulee tilojen rantarakennusoikeus laskea yksiselitteisen ja ymmärrettävän periaatteen mukaisesti. Rakentamisen määrä ei voi olla rakennettavuudesta johtuen kaikilla ranta-alueilla yhtä suuri.

Maanomistajien tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi rakennusoikeuden laskentaperiaatteet ovat pitkälti samanlaiset kuin voimassa olevassa Simojärven rantaosayleiskaavassa.

Itse rakentamisen ja jätevesien käsittelyn ohjaaminen rakennuspaikalla tapahtuu rakennusjärjestyksen ja ympäristöviranomaisten määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Suunnittelualueen eri maaperätyyppien vaihteleva soveltuvuus jätevesien käsittelyyn pyritään huomioidaan rantarakennuspaikkojen sijoittelulla ja jätevesien käsittelyä ohjaavilla kaavamääräyksillä.

4.1.6 Asuntojen lyhytvuokraus

Kaavassa halutaan tukea maaseudun elinvoimaa ja monipuolisia yritysmahdollisuuksia, joilla voidaan pitää myös haja-asutusalueita asuttuna. Tämän vuoksi kaavan yhtenä tavoitteena on myös tukea alueella tapahtuvaa asuntojen lyhytvuokrausta.

Ympäristöministeriö valmistelee rakentamislakiin säännöstä, joka määrittelee, millainen asunnon lyhytvuokraus olisi sallittua (<https://valtioneuvosto.fi/-/1410903/ymparistoministerio-viimeistelee-rakentamislakiin-saannoksia-lyhytvuokrauksesta>). Voimassa oleva laki ei tällä hetkellä tunnista asuntojen lyhytvuokrausta, mikä on johtanut epäselvään tilanteeseen niin asuntojen vuokraajien, taloyhtiöiden, kuntien kuin muiden osapuolten näkökulmasta. Lakimuutoksen tavoitteena on selkeyttää tilannetta ja päivittää laki vastaamaan nykypäivän tarpeita.

Kaavakartalla lyhytvuokrauksesta annetaan seuraavat määräykset:

- Omaa vakituksessa asuinkäytössä olevaa asuntoa, loma-asuntoa tai haja-asutusalueiden asuntoa voi vuokrata vapaasti.

4.2 Mitoitusperusteet

4.2.1 Mitoitusnormit ranta-alueella

Simojärven pohjoisosien rantaosayleiskaavan rantarakentamisen mitoituksen pohjana on käytetty voimassa olevan Simojärven rantaosayleiskaavan ja muiden kunnan alueelle laadittujen rantaosayleiskaavojen mitoitusperusteita.

Rantarakennuspaikkojen lukumäärää laskettaessa mitoitusnormina käytetään voimassa olevan Simojärven rantaosayleiskaavan mukaisesti 8 rakennuspaikkaa/ muunnettu rakennettava rantaviivakilometri.

Saarissa, joilla on rakennuskelpoista rantaviivaa, rakennusoikeus määräytyy seuraavasti:

- alle 0,7 ha	0 rakennuspaikkaa
- 0,7–3 ha	1 rakennuspaikka
- yli 3–5 ha	2 rakennuspaikkaa
- yli 5 ha	rantaviivamitoituksen mukaisesti

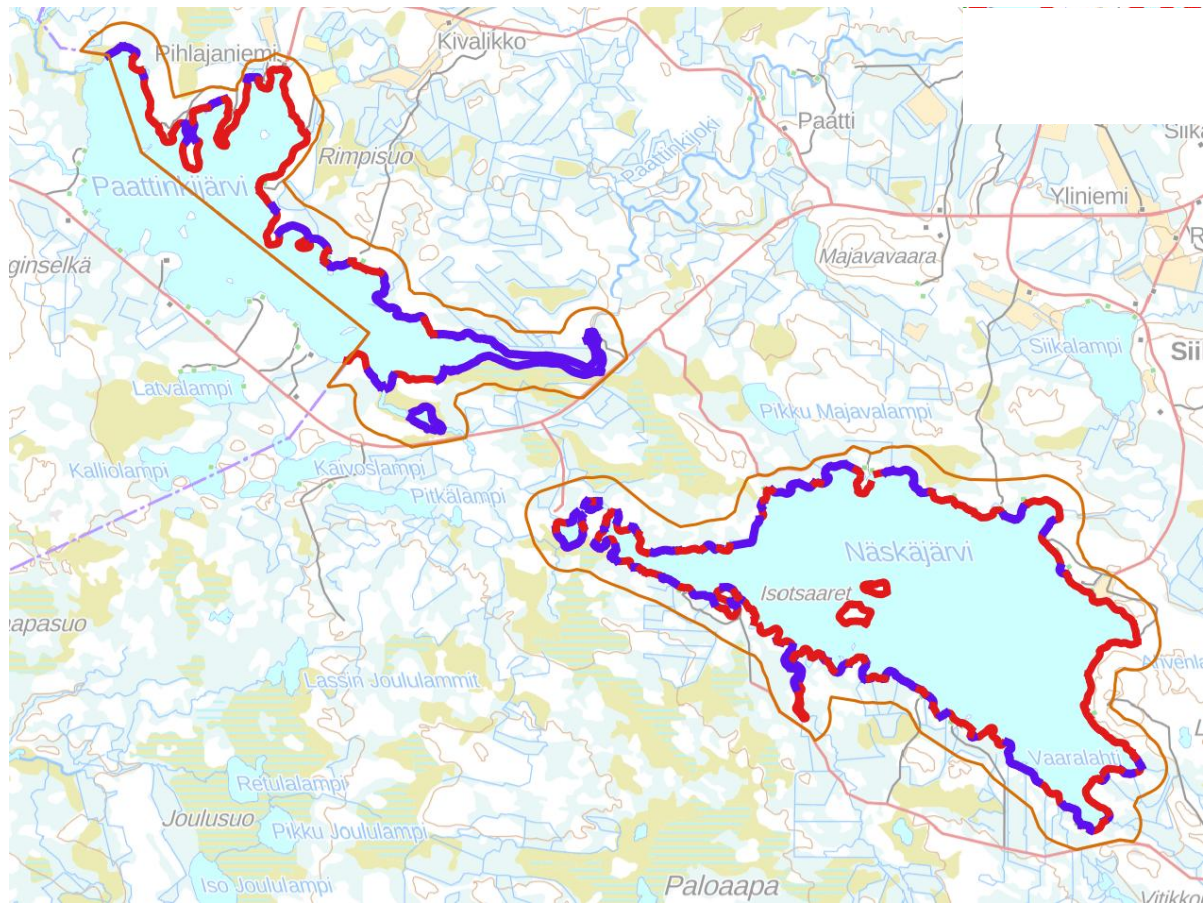
4.2.2 Rakennusoikeuden laskentaperiaatteet

Muunnettu rantaviiva

Rantaviivan mittaamisessa käytetään ns. muunneltua rantaviivaa, joka tarkoittaa Maanmittauslaitoksen maastotietokannan paikkatietoaineistosta mitattua rantaviivan pituutta, jossa ei huomioida alle 50 m kapeita niemiä ja lahtia.

Rantojen rakennettavuus

Rakennusoikeuden määrää määriteltäessä otetaan rantaviivasta huomioon vain rakentamiseen soveltuva rantaviiva. Rakentamiseen soveltuvat ja soveltumattomat rannat on esitetty seuraavassa kuvassa.

Kuva 41. Rakennettava muunneltu rantaviiva punaisella ja rakennuskelvottomat rannat violetilla.

Vapaa rantaviiva

Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan (2022) mukaisesti vapaan rantaviivan osuus tulee olla vähintään puolet muunnetusta rantaviivasta.

Emätilaperiaate

Tilasta erotetut tontit, tilan alueelle myönnettyt asuinrakennusten rakentamisluvat sekä tilaan kuuluvat loma-asunnot ja ympärivuotiset asunnot lasketaan käytetyksi rakennusoikeudeksi.

23.3.2026

OT

Nämä osoitetaan kaavassa rakentamisalueiksi. Maanomistajien tasapuolinen kohtelu varmistetaan emätilaperiaatteen mukaan. Emätilaperiaatteen mukaan rakennusoikeus määritetään jonkin tietyn leikkausajankohdan mukaisille tiloille, emätiloille.

Tässä rantaosayleiskaavassa emätilan määrittelyn perustana käytetään samaa ajankohtaa kuin kunnan muissa rantaosayleiskaavoissa eli 1.1.1970. Emätiloja ovat ne tilat, jotka on merkitty kiinteistörekisteriin ennen edellä mainittua poikkileikkausajankohtaa.

Tämän poikkileikkausajankohdan mukaisen kiinteistöjaotuksen pohjalta tarkastetaan, paljonko rakennusoikeutta emätilan alueelle kuuluisi ja kuinka paljon rakennuspaikkoja on jo muodostettu. Emätila selvitetään pääsääntöisesti rekisteröintipäivämäärän mukaan, ellei maanomistaja esitä leikkausajankohtaa vanhempaa muuta dokumenttia, kuten kauppakirjaa.

Maanomistajakohtaisuus

Samalle maanomistajalle kuuluvia alueita käsitellään yhtenä yksikkönä, jota rakennusoikeuslaskelma koskee. Maanomistusyksikön sisällä rantarakennuspaikkojen sijoittamista ei ole sidottu kiinteistöyksiköihin. Samalle maanomistajalle kuuluvilla alueilla rakennusoikeutta voidaan siirtää alueelta toiselle.

Kohtuullisuusperiaate

Mitoituslaskelmaa tulee pyrkiä noudattamaan maanomistajien tasapuolisen kohtelun turvaamiseksi mahdollisimman tarkasti. Mikäli kuitenkin on olemassa jokin erityinen syy, voidaan kohtuullisuustekijät huomioon ottaen rakennusoikeuden määrää lisätä tai vähentää. Jokaiselle emätilalle pyritään osoittamaan vähintään yksi rakennuspaikka, jos alue on rakentamiseen soveltuva.

Em. mitoitusperusteita noudatetaan, jos omistusyksikön koko rakennusoikeus osoitetaan omarantaisina rakennuspaikkoina. Jos rakennusoikeutta sijoitetaan yhteisrantaaisena, lomakylämaisena rakentamisena, voidaan em. mitoitusperusteista poiketa.

5 Rantaosayleiskaava

5.1 Kaavaluonnos

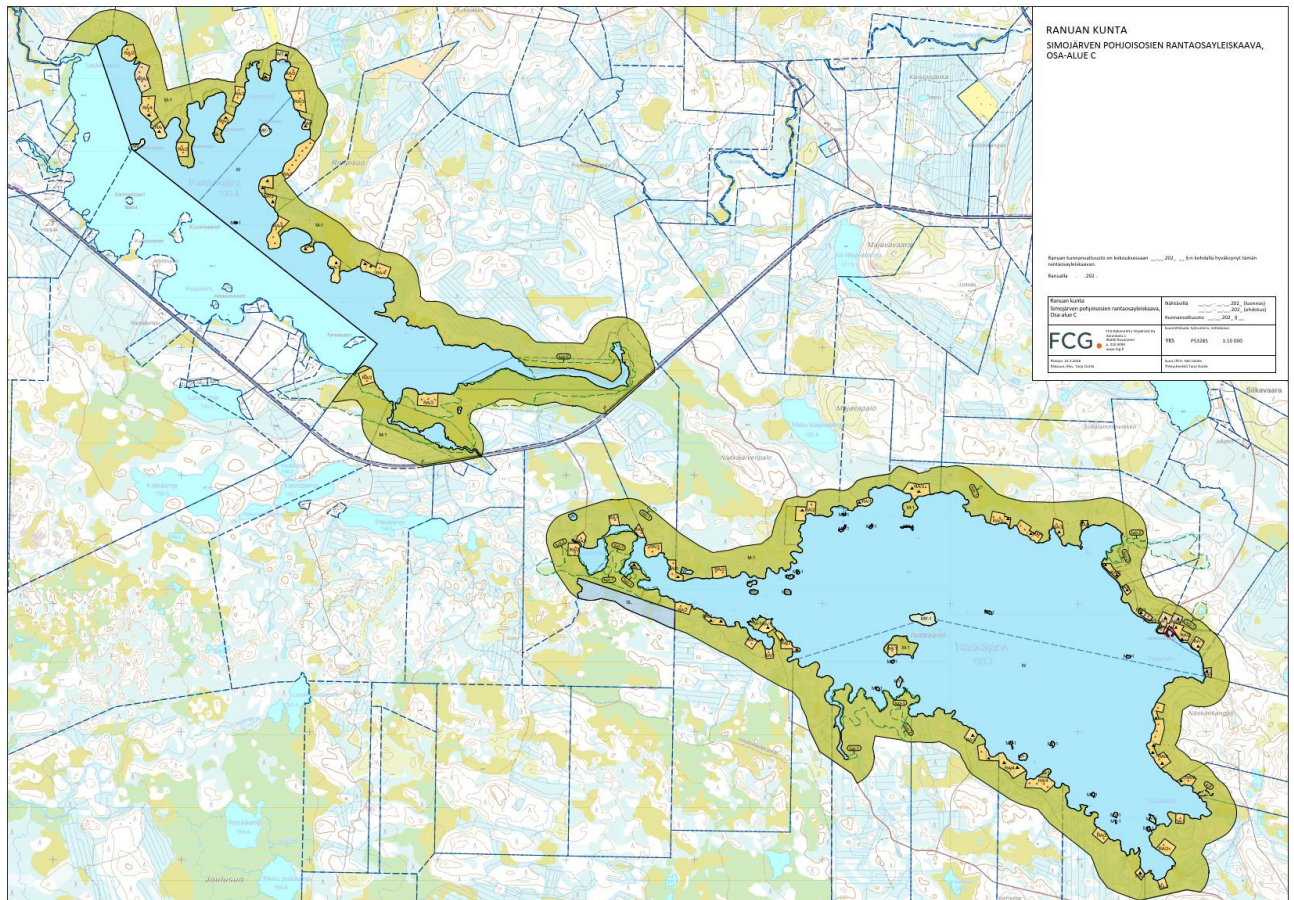
Rantaosayleiskaavalla on osoitettu kaava-alueen emätilamitoitukseen perustuva rantarakennusoikeus. Kaavassa on myös huomioitu maatilat ja matkailurakentaminen, maa- ja metsätalousalueet, säilytettäviä luontoarvoja sisältävät alueet, kiinteät muinaisjäännökset ja muut arkeologiset kohteet sekä muita alueita, jotka perustuvat alueen nykyiseen käyttötarkoitukseen.

Kaavamuutoksella on pyritty vastaamaan maanomistajien nykyisiin ja tuleviin tarpeisiin mm. rakennusoikeuksien määrän ja käyttötarkoitusten muutosten osalta. Tarkistukset ja muutetut maankäyttöratkaisut perustuvat kaavan yhteydessä laadittuihin yleisiin mitoitusperiaatteisiin, jotka pohjautuvat alueen vieressä voimassa olevaan Simojärven rantaosayleiskaavaan ja joiden laadinnassa on huomioitu Ranuan kunnan alueelle laaditut muut viimeaikaiset rantaosayleiskaavat ja niiden mitoitusratkaisut.

Rantaosayleiskaavaa laadittaessa ja sen merkinnöissä ja määräyksissä on otettu huomioon maakuntakaava sekä kaavan laadinnan aikana tehdyt selvitykset ja inventoinnit.

23.3.2026

OT

Kuva 42 Osa-alueen C kaavaluonnos (23.3.2026)

5.2 Kokonaismitoitus

Karttarantaviivaa 42 km
Muunnettua rakennettavaa rantaviivaa 19 km

Käytetty rakennusoikeus 48 kpl
Uudet rakennuspaikat 83 kpl
Rakennuspaikkoja yhteensä 131 kpl

Rakennuspaikkoja/karttarantaviiva 3,12 rp/rvkm
Rakennuspaikkoja/rakennettava muunnettu rantaviiva 6,89 rp/mrvkm

Rakentamiseen osoitettu rantaviiva (n. 60 m/rakennuspaikka): 8 km
Rakentamisesta vapaa rantaviiva: 34 km

Noin 81 % kaava-alueen karttarantaviivasta ja 58 % rakennettavasta muunnetusta rantaviivasta jää rakentamisen ulkopuolelle.

5.3 Merkinnot ja määräykset

5.3.1 Rakentaminen

A/1	Asuntoalue Alue on tarkoitettu ympärivuotiseen asumiseen. Alueelle saa sijoittaa asuinrakennuksia ja tarvittavia varasto-, sauna-, huolto-, talous-, tms. rakennuksia. Yhden rakennuspaikan rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 350 k-m². Yhdelle rakennuspaikalle saa rakentaa yhden enintään II-kerroksisen asuinrakennuksen. Numero kauttaviivan jälkeen osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän alueella.
------------	--

Kaava-alueelle sijoittuu muutamia olemassa olevia vakituisia asuinrakennuspaikkoja, jotka on osoitettu kaavakartalle A-merkinnällä. Asuinrakennuspaikkojen rakennusoikeudeksi on määritetty 350 k-m². Rakennusoikeuden määrässä on pyritty huomioimaan mm. nykyrakentamisen tarpeet.

ARA/1	Rantarakennusalue Alue on tarkoitettu vakituiseen asumiseen tai loma-asumiseen. Rakennuspaikan käyttötarkoitus määräytyy rakentamisluvan yhteydessä rakennuspaikkakohtaisesti. Käyttötarkoitusta ratkaistaessa tulee huomioida ko. käyttötarkoitukselle esitetyt vaatimukset. Rakennuspaikan kokonaisrakennusoikeus määräytyy käyttötarkoituksen mukaisesti, eli asuinrakennuspaikalla se on 350 k-m² ja lomarakennuspaikalla 250 k-m². Numero kauttaviivan jälkeen osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän alueella.
--------------	---

Muutamia uusia ja yksi olemassa oleva lomarakennuspaikka on osoitettu kaavakartalle käyttötarkoituksen muutokset vakituiseen asumiseen mahdollistavalla ARA-merkinnällä maanomistajien toiveita huomioiden.

23.3.2026

OT

RA/1	Vapaa-ajan asumisen alue Alue on tarkoitettu loma-asuntojen rakentamiseen. Kullekin rakennuspaikalle saa sijoittaa yhden loma-asunnon sekä rantasaunan ja tarpeelliset varistorakennukset. Yhden rakennuspaikan rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 250 k-m ² . Numero kauttaviivan jälkeen osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän alueella.
-------------	---

Suurin osa kaava-alueen rakennuspaikoista on lomarakennuspaikkoja. Rakennuspaikkoja sijoittuu melko tasaisesti eri puolille kaava-aluetta. Pidemmät yhtenäiset rakentamattomat rantaviivaosuudet ovat Näskjärven länsi- ja eteläpuolella sekä Paattinkijärven kaakkoisosassa.

5.3.2 Liikenne ja infrastruktuuri

LV	Venesatama
-----------	-------------------

Olemassa oleva venesatama Näskjärven itäosassa on osoitettu kaavakartalle LV-merkinnällä.

yt 	Yhdystie
--------------------	-----------------

Kaava-alueen olevat maantiet ovat yhdysteitä.

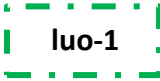
5.3.3 Luonnonympäristö

SL	Luonnonsuojelualue Luonnonsuojelulain nojalla valtion toimesta toteutettu tai toteutettava alue.
-----------	--

23.3.2026

OT

Valtion suojelutarkoituksiin varaama alue Näskjärven länsiosassa on osoitettu luonnonsuojelualueeksi.

	Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue Metsälain 10 §:n mukainen kohde. Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon luontoarvot sekä alueen luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeän luonteen turvaaminen.
---	---

Kaava-alueelle sijoittuvat Metsäkeskuksen paikkatietoaineiston mukaiset metsälain 10 §:n mukaiset kohteet on osoitettu luo-1-merkinnällä kaavakartalle. Kohteet sijoittuvat Näskjärven rannoille.

	Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue Uhanalainen luontotyyppi tai luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi. Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon luontoarvot ja alueen luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeän luonteen turvaaminen.
--	--

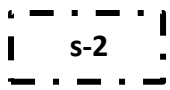
luo-2-merkinnällä on osoitettu kaavakartalle luontoselvityksen mukaiset uhanalaiset luontotyypit ja luontodirektiivin liitteen I luontotyyppien (aapasuot) muu esiintymä. Kohteet on kuvattu tarkemmin seuraavassa taulukossa.

Kohteen nro	Nimi	Pinta-ala (ha)	Suojeluperuste	Luontotyyppi	Arvo-luokka	Kaava-merkintä
45	Mäkelän luoteinen suo	1,1	Uhanalaiset luontotyypit	Tupasvillarämeet (NT/LC), Tupasvillakorvet (VU/LC)	3	luo-2
57	Kahavetolaisen etelä- ja itäpuolen suo ja metsät	16,9	Uhanalaiset luontotyypit	Varttuneet kuivahkot kan-kaat (VU/NT), Rimpinevat (LC/LC)	3	luo-2
59	Isosaarten etelä-puolinen suo ja metsä	12,1	Uhanalaiset luontotyypit	Tupasvillarämeet (NT/LC), Varttuneet kuivahkot kan-kaat (VU/NT)	3	luo-2
66	Paattinkijärven eteläiset suoalueet ja lammet	68	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppien (aapasuot) muut esiintymät	Rimpinevat (LC/LC), Rimpinevarämeet (LC/LC), Kalvakkanevat (NT/LC), Luhtanevat (NT/LC), Eteläiset	3	luo-2

23.3.2026

OT

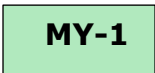
pohjoisboreaaliset aapa-
suot (NT/NT)

	Suojeltava alue Vesilain (587/2011) 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi (lähde), jonka luonnontilan vaarantaminen on kielletty.
---	---

Näskjärven itäosassa oleva vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen lähteikkö on huomioitu kaavakartalla s-2-merkinnällä.

5.3.4 Maa- ja metsätalousmaat

	Maa- ja metsätalousvaltainen alue Alue on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön. Alueella on voimassa AKL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Alueella sallitaan ainoastaan maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen. Ranta-alueella rakennusoikeus on siirretty alueidenkäyttölain 72 §:n mukaisesti A-, ARA- ja RA-alueille.
---	---

	Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja Alueella on voimassa AKL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Alueella sallitaan ainoastaan maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen. Ranta-alueella rakennusoikeus on siirretty alueidenkäyttölain 72 §:n mukaisesti A-, ARA- ja RA-alueille.
---	---

Kaava-alueen pienimmät saaret ja luodot on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisina alueina, joilla on erityisiä ympäristöarvoja. Muut rakentamisen ulkopuolelle jäävät alueet on osoitettu M-1-merkinnällä. Alueilla sallitaan ainoastaan maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen. Ranta-alueella rakennusoikeus on siirretty alueidenkäyttölain 72 §:n mukaisesti A-, ARA- ja RA-alueille.

5.3.5 Yleiset suunnittelumääräykset

Rakentaminen

Rantaosayleiskaavan perusteella voidaan myöntää rakentamisluvat alueidenkäyttölain 72 §:n mukaisesti rantavyöhykkeellä oleville A-, ARA- ja RA-alueille.

Rantavyöhykkeelle sijoittuvilta M-1- ja MY-1-alueilta rakennusoikeus on maanomistajakohdaisesti siirretty alueidenkäyttölain 72 §:n mukaisesti rakennusalueille.

Rakennusten etäisyyksistä rantaviivasta noudatetaan voimassa olevan rakennusjärjestyksen määräyksiä.

Rakennettaessa ranta-alueille tulee erityistä huomiota kiinnittää rakennusten korkeusasemaan, muotoon, ulkomateriaaleihin ja luonnonmukaiseen väritykseen siten, etteivät rakennukset näy häiritsevästi vesistöön ja vastarannalle. Rakennukset tulee pyrkiä sijoittelemaan rakennuspaikalle pihapiirimäisesti. Rakennuspaikalla tulee rantavyöhykkeen kasvillisuus pääosin säilyttää ja vain harventaminen on sallittua.

Näskjärvellä ja Paattinkijärvellä rakennuspaikan alimmat kastuvat rakenteet tulee sijoittaa vähintään järvien säännöstelyrajan yläpuolelle.

Rakentamiseen osoitettujen alueiden rajoista voidaan poiketa yleiskaavan yleispiirteisyyden ja pohjakartan tarkkuusvaatimusten puitteissa.

Alueiden rakentamisessa noudatetaan kunnan voimassa olevassa rakennusjärjestyksessä olevia määräyksiä, ellei kaavassa ole toisin osoitettu.

Maantien läheisyydessä rakennusmassat tulee sijoittaa siten, että ne suojaavat piha-aluetta liikennemelulta.

Pienissä saarissa (alle 1 ha) sallitaan rakennusten korjausrakentaminen sekä purettavan tai tuhoutuneen rakennuksen korvaava rakentaminen käytetyn rakennusoikeuden puitteissa.

Vesiensuojelu

Metsätalousalueella tulee huomioida vesiensuojelun edellytykset valtion mailla Metsähallituksen ympäristöoppaan ja metsänhoito-ohjeen mukaisesti sekä yksityisillä mailla Tapion metsänhoitosuosittelun mukaisesti.

Maa- ja metsätaloutta, eläintenpitoa, rakentamista, maaperän muokkausta ja jätevesiä koskeissa hankkeissa ja toimenpiteissä tulee huomioida, ettei niistä aiheuteta kuormitusta vesistöille.

Maaperän muokkausta koskeissa toimenpiteissä tulee huolehtia, ettei kiintoainesta tai huumusta pääse leviämään ympäristöön ja vesistöön.

Asuntojen lyhytvuokraus

23.3.2026

OT

Omaa vakituksessa asuinkäytössä olevaa asuntoa, loma-asuntoa tai haja-asutusalueiden asuntoa voi vuokrata vapaasti.

Jätevesien käsittely

Jätevesien käsittely ja johtaminen viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla tulee järjestää voimassa olevan lainsäädännön ja kunnan rakennusjärjestyksen mukaisesti. Rakentamislupa-asiakirjoihin on liitettävä jätevesien käsittelysuunnitelma tarvittavine maaperäselvityksineen.

Jätevesien käsittelytapaa valittaessa tulee huomioida rakennuspaikan maaperä, maastomuodot sekä rakennuspaikan pinta-ala. Rakennusten sijoittamisessa tulee ottaa huomioon jätevesien asianmukaisen esikäsittelyn ja maaperäkäsittelypaikan järjestäminen rakennuspaikalla riittävän etäällä rantaviivasta. Jätevesijärjestelmä tulee sijoittaa rakennuspaikalle.

Jätevesien käsittelystä ei saa aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa. Jätevedet tulee käsitellä siten, että ympäristönsuojelulain 156 c §:n ja talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla annetun valtioneuvoston asetuksen (157/2017) 4 §:n mukainen ohjeellinen puhdistustaso toteutuu.

Saarissa ei sallita vesikäymälän rakentamista.

Jätehuolto

Kiinteiden jätteiden keräyksessä ja käsittelyssä tulee noudattaa kunnan yleisiä jätehuoltomääräyksiä.

Tiet

Maanteiden varsilla on haettava uuden liittymän lupa tai liittymän käyttötarkoituksen muutoslupa ennen rakentamisluvan myöntämistä. Uusien rakennuspaikkojen pääsytiety tulisi johtaa ensisijaisesti olemassa olevien liittymien kautta maantielle. Vierekkäisten rakennuspaikkojen kulku tulisi tapahtua samasta liittymästä.

Metsänkäsittely

Ranta-alueen metsänkäsittelyssä tulee noudattaa Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion ranta-alueita koskevia metsänhoitosuosituksia. Erityisesti pienissä (< noin 3 ha) saarissa tulee metsänhoidossa huomioida luonto- ja maisema-arvot.

6 Vaikutusten arviointi

6.1 Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen

Suunnittelualueetta koskevat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja niiden toteutuminen on esitetty alla olevassa taulukossa.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	Huomioiminen kaavassa
<i>Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen</i>	
Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittäväälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle. Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.	Kaava tukee Simojärven ja sen lähialueen olemassa olevaa elinkeinorakennetta ja haja-asutusluonteista yhdyskuntarakennetta. Kaavassa on mahdollisuuksien mukaan osoitettu uudet rakennuspaikat olemassa olevien rakennuspaikkojen yhteyteen tai useampien rakennuspaikkojen ryhmiin. Asuinrakentamista on mahdollistettu pääosin niille alueille, joiden ympäristössä on jo olemassa olevaa vakituista asutusta.
<i>Tehokas liikennejärjestelmä</i>	
Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.	Alue on haja-asutusalueetta, jolla yksityisautoilu on pääasiallinen liikkumismuoto.
<i>Terveellinen ja turvallinen elinympäristö</i>	
Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallintaan varmistetaan muutoin. Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja. Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys tai riskit hallitaan muulla tavoin. Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja	Tulvariski on huomioitu kaavassa uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa. Lisäksi yleismääräyksissä on annettu määräykset alimmista rakentamiskorkeuksista. Uusia rakennuspaikkoja ei ole osoitettu alueille, joissa melu- tai tärinä heikentävät elinympäristön laatua. Kaavassa ei ole osoitettu uutta toimintaa, joka aiheuttaisi ympäristöhäiriöitä.

rajavalvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.	
<i>Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat</i>	
Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.	Kaavaa varten suunnittelualueen maisema, rakennettu kulttuuriympäristö on kuvattu ja arvot tunnistettu sekä luonnonympäristö, muinaisjäännökset on inventoitu.
Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.	Kaavassa on osoitettu omilla merkinnöillään ja määräyksillään arvokkaat luontokohteet ja muinaisjäännökset sekä tarvittaessa suojeltavat rakennukset ja kyläkuvallisesti tärkeä alue
Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.	Rakentaminen on osoitettu pääsääntöisesti ryhmiin, ja alueelle on jätetty vapaata rantaviivaa ja metsäalueita virkistyskäyttöä varten. Uudet rakennuspaikat on osoitettu selvityksissä tunnistettujen arvokkaiden luontokohteiden ulkopuolelle.
Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.	

6.2 Maakuntakaavan suunnittelutavoitteiden toteutuminen

Suunnittelualue sijoittuu maakuntakaavassa maaseudun kehittämisen kohdealueen ja matkailun vetovoima-alueen läheisyyteen. Rantaosayleiskaava mahdollistaa maaseudun elinkeinojen ja matkailun kehittämisen alueella ja rantarakennuspaikkojen osoittaminen tukee elinkeinojen kehittämistä alueella. Yleiskaavassa on huomioitu maakuntakaavan luonnonsuojelualuumerkintä, eikä kaavaratkaisu ole ristiriidassa maakuntakaavaan osoitetun ekologisen yhteystarvemerkin kanssa.

Yleiskaava-alue sijoittuu laajan Simojärven eränkäyntimaiseman alueelle (maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö), jonka kehittämisperiaatteena on se, että turvataan kohteen kulttuuri- ja luonnonperintöarvojen säilyminen ja kehitetään virkistys- ja matkailukohteena. Yleiskaavassa rantaan tukeutuva loma-asutus on mitoitettu ja osoitettu kaavakartalle siten, että kaava turvaa luontoarvoiltaan arvokkaiden ranta-alueiden, kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön arvojen sekä riittävän vapaan rantaviivan säilymisen, arvokkaat kulttuuri- ja luontokohteet on osoitettu kaavassa ja rakentamisen maisemavaikutuksia on pyritty vähentämään antamalla yleismääräyksiä koskien rantakasvillisuuden säilyttämistä ja rakentamisen sopeutumista luontoon ja maisemaan.

Suunnittelualueella on vuonna 2025 suoritettu arkeologinen inventointi, laadittu selvitys rakennetusta kulttuuriympäristöstä sekä maisemaselvitys.

Yleiskaava ei ole ristiriidassa maakuntakaavan kanssa.

6.3 Vaikutukset nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen

Vaikutukset nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen

Kaavaratkaisu täydentää maltillisesti Näskjärven ja Paattinkijärven alueen olevaa rantarakentamiseen keskittyvää yhdyskuntarakennetta. Kaavan toteutumisen myötä suunnittelualueen rantojen loma- ja vakituisista asutuksesta muodostuva yhdyskuntarakenne täydentyy. Alueelle jää kuitenkin edelleen laajempia rakentamattomia rannanosuuksia.

Vaikutukset rakennuskantaan, kulttuuriympäristöön ja arkeologisiin kohteisiin

Suunnittelualueen rakennettu kulttuuriympäristö ja arkeologiset kohteet on inventoitu kaavatyötä varten vuonna 2025. Inventointien tulokset on huomioitu kaavaratkaisussa osoittamalla alueelle sijoittuvat kiinteät muinaisjäännökset, muut kulttuuriperintökohteet ja rakennetun kulttuuriympäristön kohteet omilla merkinnöillään ja arvot huomioivilla määräyksillä. Muinaisjäännöskohteiden alueille ei ole osoitettu uutta rakentamista.

Kaavalla ei ole vaikutusta alueen olevaan rakennuskantaan. Kaava ei edellytä olevien rakennusten purkamista.

6.4 Vaikutukset maisemaan

Kaavan toteutuminen aiheuttaa muutoksia suunnittelualueen vesistöjen luonnonmaisemaan, kun aiemmin rakentamattomia rantoja osoitetaan rakentamiseen. Rannoilla on kuitenkin jo jonkin verran olevaa rakentamista sekä voimassa olevassa rantayleiskaavassa osoitettu toteutumatonta rakentamista, joten muutos ei näiden alueiden osalta ole kovin suuri. Koska vain osa voimassa olevan rantayleiskaavan rakennuspaikoista on toteutunut, todennäköisesti myöskään kaikki uudet rakennuspaikat eivät kuitenkaan tule toteutumaan, joten muutos maisemassakin jää vähäisemmäksi.

Uudet rakennuspaikat on pyritty osoittamaan useamman rakennuspaikan ryhmiin. Lisäksi yleismääräyksissä on annettu ohjeet rakentamisen maisemavaikutusten vähentämiseksi: *Rakennettaessa ranta-alueille tulee erityistä huomiota kiinnittää rakennusten korkeusasemaan, muotoon, ulkomateriaaleihin ja luonnonmukaiseen väritykseen siten, etteivät rakennukset näy häiritsevästi vesistöön ja vastarannalle. Rakennukset tulee pyrkiä sijoittelemaan rakennuspaikalle pihapiirimäisesti. Rakennuspaikalla tulee rantavyöhykkeen kasvillisuus pääosin säilyttää ja vain harventaminen on sallittua.*

6.5 Vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön

Suunnittelualueelta ei inventoinnissa löytynyt rakennuskannaltaan kulttuurihistoriallisesti merkittäviä tai mahdollisesti merkittäviä kohteita, jotka olisi välttämätöntä huomioida kaavaratkaisussa.

6.6 Vaikutukset luonnonympäristöön

Luontotyyppien ja kasvillisuuden osalta rajatut arvokohteet huomioidaan maankäytön suunnittelussa niin, etteivät niiden ominaispiirteet vaarannu. Luontokohteet ovat paikallisesti arvokkaita ja lisäävät paikallisesti alueen luonnon monimuotoisuutta.

Arvokkaat kasvillisuus- ja luontotyyppikohteet jätetään muuttuvan maankäytön ulkopuolelle ja niiden ympäristöön suositellaan mahdollisuuksien mukaan jätettäväksi riittävän leveät puustoiset suojavyöhykkeet reunavaikutuksen ja mahdollisten pintavesivaikutusten ehkäisemiseksi. Osa alueelta rajatuista luontotyyppikohteista rajautuu kuitenkin jo nykyisellään esimerkiksi rakennettuihin alueisiin, ojitettuihin soihin tai hakkuualueisiin, jolloin ympäröivien alueiden maankäytön muutoksella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia näihin luontokohteisiin. Laidoiltaan ojitettujen soiden ojien uudelleenaukaisu kuitenkin vaikuttaa viereisen suon vesitasapainoon, joten ojien uudelleenaukaisua ei suositella. Ojien perkaaminen myös lisää ravinnekuormitusta ja vaikuttaa muutoinkin valuma-alueen vesistöjen vedenlaatuun.

Arvoluokan 1 ja 2 luontokohteiden alueiden ympäröivään rakentamiseen ja suojavyöhykkeisiin tulee kiinnittää erityistä huomiota.

6.7 Ekologisiin yhteyksiin

Selvitysalueen ekologiset yhteydet ovat melko hyvät. Tärkein ekologinen yhteys selvitysalueella on osa-alueen A läpi menevä kaakko-luode -suuntainen ekologinen yhteys. Erityisesti tämän yhteyden säilyttäminen pitkällä aikavälillä on tärkeää eikä kaavaratkaisu vaikuta ekologiseen yhteyteen merkittävästi.

6.8 Vaikutukset linnustoon

Suunnittelualueen järvien rannoille on osoitettu uutta rakentamista. Rakennuspaikkojen toteutuminen lisää todennäköisesti liikkumista vesillä, mikä hieman lisää linnustoon kohdistuvaa pesimäaikaista häiriötä. Loma-asumisesta, vesillä liikkumisesta ja muusta retkeilystä aiheutuvat vaikutukset toistuvat vuosittain. Ne ajoittuvat pääosin touko–syyskuuhun. Vesillä liikkuminen on vilkkainta kesä–elokuussa. Lintujen muutonaikaan huhti–toukokuussa sekä syys–lokakuussa alueella liikkuminen on vähäisempää. Virkistyskäytön aiheuttama häiriövaikutus kohdistuu etenkin alueen pesimälinnustoon.

6.9 Vaikutukset eläimistöön

Liito-oravaa ei tavattu vuoden 2025 luontoselvityksissä, mutta liito-oravalle soveltuvia alueita rajattiin jonkin verran. Liito-oravalle potentiaalisia elinympäristöjä olisi hyvä pyrkiä säilyttämään nykytilassaan mahdollisuuksien mukaan, jotta lajin mahdollisuuksia levittäytyä

kaava-alueelle tulevaisuudessa ei heikennetä. Suurin osa liito-oravalle soveltuvista alueista olivat lisäksi myös kasvillisuuden ja luontotyyppien osalta.

6.10 Vaikutukset liikenteeseen

Nykyinen päätieverkko palvelee myös uusien rakennuspaikkojen tarpeita. Uusien rakennuspaikkojen pääsytieltä tulee johtaa ensisijaisesti olemassa olevien liittymien kautta maanteille ja vierekkäisten rakennuspaikkojen kulku tulisi tapahtua samasta liittymästä. Maanteille tarvitaan kuitenkin myös joitakin uusia liittymiä rakennuspaikkojen toteutuessa. Suurempia muutoksia maantieverkkoon ei tarvitse tehdä kaavan perusteella. Uusia pääsyeiteitä joudutaan toki rakentamaan.

Kaavaratkaisussa on osoitettu noin 80 uutta rakennuspaikkaa, joista noin puolet on Paattinkijärven ympäristössä ja puolet Näskäjärvän ympäristössä. Pääosa kaavassa osoitetuista uusista rakennuspaikoista on loma-asuntojen rakentamiseen. Loma-asunnolle tehdään keskimäärin noin 1 käynti/vrk, joka tuottaa kaksi matkaa. Matkoista suurin osa tehdään kesäkuukausina. Asuinrakennuspaikoille vastaava matkatuotos on noin kaksinkertainen. Kaavaan on osoitettu joitakin rakennuspaikkoja ARA-merkinnällä, jotka toteutuvat joko loma- tai vakituksina asuinrakennuspaikkoina, mikä hankaloittaa hieman matkatuotosten määrän kasvun arviointia. Matkatuotosten voidaan kuitenkin karkeasti arvioiden olettaa kasvavan enintään noin 160–180 matkaa/vrk, mikäli kaikki uudet rakennuspaikat toteutuvat.

Liikennemäärät jakautuvat kaava-alueen eri osiin. Paattinkijärven rakennuspaikkojen ja Näskäjärvän pohjoisosan rakennuspaikkojen liikenne tukeutuu yhdystiehen 19759. Näskäjärvän eteläpuolen rakennuspaikkojen liikenne tukeutuu seututiehen 942. Uusien rakennuspaikkojen tuottamasta liikenteestä arviolta noin 75 % kulkee yhdystien 19759 kautta ja noin neljännes seututien 942 kautta. Yhdystiellä 19759 liikenne suuntautuu todennäköisesti sekä itään seututien 942 suuntaan että länteen kantatien 78 suuntaan. Kun huomioidaan alueen maanteiden maltilliset liikennemäärät nykytilanteessa, ei lisääntyvä liikenne aiheuta erityistä vaaraa liikenneturvallisuudelle tai heikennä liikenteen sujuvuutta alueella. Liikenteen kasvu tapahtuu hitaasti ja pitkällä aikavälillä, sillä rakennuspaikat rakentunevat vähitellen. Vaikka liikennemäärät kasvavatkin nykytilanteesta, säilyvät ne edelleen maltillisina. Varmistamalla liittymissä riittävät näkemät pystytään vaikuttamaan liikenneturvallisuuteen.

Kaavaratkaisu lisää jalankulun ja pyöräilyn määrää alueella todennäköisesti vain vähän ja alueen joukkoliikenteen järjestämisen edellytyksille kaavaratkaisulla ei ole vaikutusta.

Samanaikaisesti Simojärven pohjoisilla osilla kaavoitettavien kolmen muun alueen kanssa aiheutuu liikenteellisiä yhteisvaikutuksia alueiden uuden maankäytön toteutuessa. Etenkin seututien 942 liikennemäärät tulevat kasvamaan, sillä kaikki alueet tukeutuvat vähintään osin seututiehen 942. Mikäli kaikki rakennuspaikat toteutuisivat, voisi seututien 942 liikenne kasvaa huomattavasti, sillä nykyiset liikennemäärät ovat maltilliset. Kasvu ajoittuisi kuitenkin pitkälle aikavälille, jolloin tien liikenteellistä tilannetta voidaan seurata. Liikenteen

sujuvuuden kannalta ei ole odotettavissa ongelmia, mutta seututien kapea ajorata yhdessä kasvavien liikennemäärien kanssa voi heikentää liikenneturvallisuutta. Osa-alueen D kanssa yhteisvaikutuksia voi aiheutua myös yhdystien 19759 liikenteeseen.

6.11 Ilmastovaikutusten arviointi

Alueella pääliikkumismuoto on yksityisautoilu, mikä lisää kaavan rakennuspaikkojen toteutumisesta aiheutuvia ilmastopäästöjä. Rakennuspaikat on pyritty sijoittelemaan useamman rakennuspaikan ryhmiin ja olemassa olevien rakennuspaikkojen viereen, jotta uusia liittymiä, pääsyteitä ja muuta uutta infrastruktuuria tarvitsisi rakentaa mahdollisimman vähän.

Kaavan toteutusvaiheen ratkaisulla voidaan vaikuttaa päästöjen määrään rakentamisessa ja rakennusten käytössä (esim. rakennusten energiatehokkuus, rakennusmateriaalit ja uusiutuvan energian käyttö).

Rakennuspaikkojen sijoittelussa on huomioitu tulvavaara-alueet. Rakentaminen alueella säilyy haja-asutusluonteisena, joten sään ääri-ilmiöihin sopeutumismahdollisuudet ovat hyvät. Rakennuspaikat sijoittuvat pääosin metsäisille ranta-alueille, joilla puusto tuo suojaa helteeltä ja vesistön läheisyys viilentää pienilmastoa lämpimimpinä kausina. Lisäksi väljillä rakennuspaikoilla lumi ja hulevedet pystytään käsittelemään hyvin eikä niitä tarvitse viedä tai ohjata kauemmaksi.

6.12 Sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset

Lisääntyvä loma- ja vakituinen asutus virkistää ja tukee kylien toimintaa. Loma-asukkaat ja mahdolliset uudet vakituiset asukkaat käyttävät kunnan palveluja ja tuovat siten toimeentuloa ja työtä kuntaan laajemminkin. Kaava mahdollistaa paikoin myös asuinrakentamisen ranta-alueelle, mikä lisää valinnanvapautta asuinympäristön suhteen ja siten monipuolistaa alueen sosiaalista rakennetta. Kaavalla on turvattu yleinen virkistyskäyttö jättämällä ranta-viivaa riittävästi rakentamisesta vapaaksi.

Kaavan toteuttaminen on pitkälti maanomistajien asia. Lisärakentaminen luo paineita yksityistieverkon ja mahdollisesti myös yleisen tieverkon parantamiseen ja kunnossapitoon. Näiltä osin kustannukset kohdistuvat pitkälti maanomistajiin. Mikäli ranta-alueelle tulee uutta ympärivuotista asutusta, lisää se liikkumistarvetta ja siten myös liikkumis- ja kuljetuskustannuksia, jotka ainakin osin tulevat kunnan maksettaviksi.

Suora taloudellinen vaikutus kaavalla on alueen maanomistajiin, koska ranta-alueen rakennusoikeus on määritetty. Rakennuspaikkojen olemassaolo lisää tilojen vakuusarvoa sekä mahdollistaa myös uudisinvestointien rahoituksen.

7 Rantaosayleiskaavan toteutuminen

Tässä osayleiskaavassa ja sen toteuttamisessa noudetaan Alueidenkäyttölain (132/1999) (AKL) ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA) periaatteita.

7.1 Rantaosayleiskaavan oikeusvaikutukset

Kaavahierarkiassa kaavan oikeusvaikutukset ja sitovuus tiukentuvat kaavan vahvistamisen ja tarkentumisen myötä. Rakennustoimintaa ohjaavat oikeudellisen sitovuuden mukaisessa järjestyksessä seuraavat säädökset:

- Alueidenkäyttölain (132/1999) säädökset
- Maankäyttö- ja rakennusasetuksen (895/1999) säädökset
- Asemakaava tai ranta-asemakaava
- Valtuuston hyväksymä oikeusvaikutteinen yleiskaava (AKL 132/1999, 37 §)
- Suomen rakentamismääräyskokoelman määräykset
- Ranuan kunnan rakennusjärjestys
- Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava
- Valtuuston hyväksymä oikeusvaikutukseton yleiskaava (AKL 132/1999, 45 §)
- Muut suunnitelmat (esim. palstoitus suunnitelmat)

Tämä kaava hyväksytään kunnanvaltuustossa oikeusvaikutteisena yleiskaavana (AKL 132/1999, 42 §). Kaavaan merkityille rantarakennuspaikoille, joita erityinen määräys koskee, voidaan myöntää kaavan perusteella rakentamislupa (AKL 132/1999, 72 § ja 73 §).

Yleiskaavan keskeiset oikeusvaikutukset on esitetty AKL 132/1999 42:ssä:

Yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi (AKL 132/1999 42.1 §).

Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteuttamista (AKL 132/1999 42.2 §).

Yleiskaavassa voidaan määrätä, ettei yleiskaava-alueella tai sen osalla saa rakentaa niin, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista (rakentamisrajoitus). Tällöin ei sovelleta, mitä 1 momentissa säädetään. Yleiskaavassa voidaan myös määrätä, ettei maisemaa muuttavaa toimenpidettä saa suorittaa ilman rakentamislain 53 §:ssä tarkoitettua lupaa (toimenpiderajoitus) (AKL 132/1999, 43.2 §).

Laadittava yleiskaava toimii ohjeena matkailualueille laadittavien ranta-asemakaavojen laatimisessa. Viranomaisten tulee ottaa suunnittelussaan ja päätöksenteossaan yleiskaava huomioon.

Yleiskaava ei ole asemakaava-alueella voimassa muutoin kuin asemakaavan muuttamista koskevan vaikutuksen osalta. (AKL 132/1999, 42.1 § ja 42.3 §) Rakennusjärjestyksessä olevaa määräystä ei saa soveltaa, jos yleis- tai asemakaavassa taikka Suomen rakentamismääräyskokoelmassa julkaistussa määräyksessä määrätään asiasta toisin (Rakentamislaki 751/2023, 17.4 §).

Jos maa asemakaavassa tai 43 §:n 2 momentissa tarkoitetun määräyksen nojalla yleiskaavassa on osoitettu käytettäväksi muuhun tarkoitukseen kuin yksityiseen rakennustoimintaan eikä maanomistaja sen vuoksi voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen aluettaan, kunta tai, jos alue on kaavassa tarkoitettu tai osoitettu valtion tarpeisiin, tämä on velvollinen lunastamaan alueen tai suorittamaan haitasta korvauksen. Kohtuullista hyötyä arvioitaessa otetaan huomioon yleiskaavasta tai ranta-asemakaavasta maanomistajalle johutuva hyöty. Lunastus- tai korvausvelvollisuus ei koske 75 §:ssä tarkoitettua yhteiskäyttöaluetta, 91 §:ssä tarkoitettua aluetta, 93 §:ssä tarkoitettua yleisen tien tiealuetta eikä 94 §:ssä tarkoitettua katualuetta. Tässä momentissa tarkoitettu lunastus- tai korvausvelvollisuus voi koskea maa- ja metsätaloutta varten osoitettua aluetta vain, jos kaavassa on asetettu sen käyttöä koskevia erityisiä rajoituksia. Kun 1 momentin nojalla vaaditaan lunastettavaksi vain osa omistajalle kuuluvasta, yleiskaavaan tai asemakaavaan otetusta yhtenäisestä alueesta, kunnalla tai valtiolla on oikeus lunastaa koko alue. (AKL 132/1999, 101.1§ ja 101.2 §)

Maanomistajille on osoitettu ns. perusrakennusoikeus emätilamitoituksen mukaisesti. Mitoituksessa mukana olleille alueille, joille ei osoiteta rakennuspaikkoja, on määrätty AKL 43.2 §:n mukainen rakennuskielto. Määräys turvaa maanomistajien tasapuolisen kohtelun, joten AKL 132/1999 , 101 §:n mukaista lunastusperustetta ei synny.

7.2 Rakentamislupakäsittely rantaosayleiskaava-alueella

Laadittava osayleiskaava laaditaan alueidenkäyttölain 42 §:n sekä 72 §:n ja 73 §:n mukaiset oikeusvaikutukset huomioiden. Osayleiskaava on oikeusvaikutteinen. Alueidenkäyttölain 72.1 §:n mukaan: *Meren tai vesistön ranta-alueeseen kuuluvalla rantavyöhykkeelle ei saa rakentaa rakennuskohdetta ilman asemakaavaa tai sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakentamisluvan myöntämisen perusteena.*

Tämän yleiskaavan perusteella voidaan myöntää rakentamislain (751/2023) 42 §:n mukainen rakentamislupa ranta-alueella oleville rakennusalueille (A-, A-1-, ARA-, RA- ja RM-alueille), ellei aluetta koskevassa kaavamääräyksessä ole toisin määrätty.

Alueiden rakentamisessa noudatetaan kunnan rakennusjärjestyksen määräyksiä, ellei yleiskaavassa ole toisin määrätty.

Tässä yleiskaavassa ei määrätä rakentamislain (751/2023) 53.1 §:n kohdan 3 mukaisesta maisematyöluvasta.

Rakennusalueiden aluevaraukset osoittavat rakentamisalueen, jolle rakennuspaikan rakennukset tulisi sijoittaa. Lopullinen paikka määritellään rakentamislain 42 §:n mukaista rakentamislupaa haattaessa ja rakentamislain 43.1§:n mukaisia sijoittamisen edellytyksiä arvioitaessa. Rakentamislupa haetaan rakentamislain (751/2023) 61 §:n ja, luvan hakijan niin pyytäessä, rakennuksen sijoittamislupa voidaan hakea erillisenä rakentamislain (751/2023) 62 §:n mukaisesti.

Tarkentuvan suunnittelun periaatteen mukaisesti rantaosayleiskaavaratkaisu voi tarkentua AKL 132/1999 72§:n ja 73 §:n mukaisessa ranta-asemakaavassa. Osayleiskaava ratkaisusta voidaan poiketa rakentamislain (751/2023) 57 §:n mukaisella poikkeusluvalla. Poikkeaminen ei saa 57.2 §:n mukaan

- 1) aiheuttaa haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle;*
- 2) vaikeuttaa luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista;*
- 3) vaikeuttaa rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista;*
- 4) johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.*

7.3 Jätevesien käsittely

Jätevesien käsittelystä on annettu ohjeet yleismääräyksissä:

Jätevesien käsittely ja johtaminen viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla tulee järjestää voimassa olevan lainsäädännön ja kunnan rakennusjärjestyksen mukaisesti. Rakentamislupa-asiakirjoihin on liitettävä jätevesien käsittelysuunnitelma tarvittavine maaperäselvityksineen.

Jätevesien käsittelytapaa valittaessa tulee huomioida rakennuspaikan maaperä, maastomuodot sekä rakennuspaikan pinta-ala. Rakennusten sijoittamisessa tulee ottaa huomioon jätevesien asianmukaisen esikäsittelyn ja maaperäkäsittelypaikan järjestäminen rakennuspaikalla riittävän etäällä rantaviivasta. Jätevesijärjestelmä tulee sijoittaa rakennuspaikalle.

Jätevesien käsittelystä ei saa aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa. Jätevedet tulee käsitellä siten, että ympäristönsuojelulain 156 c §:n ja talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla annetun valtioneuvoston asetuksen (157/2017) 4 §:n mukainen ohjeellinen puhdistustaso toteutuu.

Saarissa ei sallita vesikäymälän rakentamista.

8 Osallistuminen ja vuorovaikutus

8.1 Osalliset

Osallisilla tarkoitetaan alueen maanomistajia ja niitä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa vaikuttaa, sekä viranomaisia ja yhteisöjä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. (AKL 62 §)

Tunnistettut osalliset:

Kaikki ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava vaikuttaa:

- kuntalaiset, kaava-alueen ja siihen rajoittuvan alueen maanomistajat
- kaava-alueen ja kaavan vaikutusalueen asukkaat
- kaava-alueen ja kaavan vaikutusalueen yritysten, laitosten työntekijät ja palvelujen käyttäjät
- kaava-alueen ja kaavan vaikutusalueen elinkeinonharjoittajat, maanviljelijät, metsätalouden harjoittajat, kalastajat, metsästäjät, porotalouden harjoittajat

Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:

- Kyläyhdistykset: Korte-Koivuperän kyläyhdistys ry, Kemihaaran kyläseura ry
- Paliskuntain yhdistys
- Paliskunnat: Niemelä ja Kuukas
- Caruna Oy
- Jakokunnat ja kalastuskunnat
- Luonnonsuojeluyhdistykset
- Lapin lintutieteellinen yhdistys

Viranomaiset:

- Kunnan hallintokunnat
- Lapin liitto
- Lapin Elinvoimakeskus
- Lupa- ja valvontavirasto
- Väylävirasto
- Lapin maakuntamuseo
- Lapin pelastuslaitos
- Metsähallitus luontopalvelut
- Metsäkeskus
- Traficom
- Rovaniemen kaupunki
- Pudasjärven kaupunki

- Posion kunta
- Iin kunta
- Simon kunta
- Tervolan kunta

Muut:

- alueen teleoperaattorit ja sähköverkkotoimijat
- energia- ja vesiosuuskunnat
- Fingrid Oyj

8.2 Vuorovaikutus

Vireillä olon aikana tapahtuva vuorovaikutus

Kaavan vireille tulon yhteydessä kaavojen laadintaa varten avattiin kysely, jonka avulla kerätään ideoita ja ajatuksia kuntalaisilta, kyläläisiltä ja alueen maanomistajilta sekä muilta, joita alueen kaavoitus kiinnostaa. Webropol-kysely oli auki 27.5.–30.9.2025.

Kaavoitukseen liittyen on järjestetty kolme yleisötilaisuutta:

- Keskiviikkona **9.7.2025** klo 17 alkaen **Kemihaaran kylätalolla** osoitteessa Pekkalan tie 506, 97665 POHJASPERÄ
- Keskiviikkona **30.7.2025** klo 17 alkaen **Kortteen metsästysmajalla** osoitteessa Aurakoskentie 1, 97700 RANUA
- Keskiviikkona **20.8.2025** klo 17 alkaen **monitoimikeskus Kerkässä** osoitteessa Aapiskuja 8 B, 97700 RANUA.

Lisäksi kesä–elokuussa 2025 on kerätty maanomistajien toiveita valmisteluvaiheen aineistoa varten. Kaavatoiveita voi jättää sähköpostitse osoitteeseen kaavatoiveet@ranua.fi tai teknisen osaston toimistolle osoitteeseen Keskustie 30, 97700 RANUA. Lisäksi toiveita voi jättää yleisötilaisuuksissa ja Hillamarkkinoilla Ranuan kunnan teltalla 2.–3.8.2025.

Alueidenkäyttölain (132/1999) 66 §:n sekä maankäyttö- ja rakennusasetuksen (895/1999) 18 §:n mukainen viranomaisneuvottelu on pidetty 18.3.2025.

9 Aikataulu

9.1 Vireilletulo (3–8/2025)

Osayleiskaavan vireille tulon yhteydessä Osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetetaan nähtäville, jolloin osallisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä. Nähtävillä olosta ilmoitettiin paikallislehdessä Kuriirissa ja kunnan nettisivuilla osoitteessa www.ranua.fi sekä kirjeitse suunnittelualueella oleville ulkopaikkakuntalaisille maanomistajille.

Kaavoituksesta järjestetään yleisötilaisuus, josta tiedotetaan kunnan nettisivuilla. Osalliset voivat esittää kaavoitukseen liittyviä mielipiteitä kaavan lähtökohdista ja tavoitteista.

Järjestetään AKL 66 §:n ja MRA 18 §:n mukainen viranomaisneuvottelu.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään tarvittaessa kaavamenettelyn aikana.

9.2 Valmisteluvaihe (4/2026)

OAS:sta annettu palaute huomioidaan valmisteluvaiheessa laadittavassa kaavaluonnoksessa ja kaavaselostuksessa.

Kaava- ja maapoliittisen työryhmän kokous on 31.3.2026 ja kunnanhallituksen kokous 13.4.2026. Kaavan valmisteluaineisto asetetaan nähtäville 15.4.2026–31.5.2026.

Valmisteluaineiston nähtävilläolon aikana osallisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä. Nähtävillä olosta ilmoitetaan kunnan ilmoitustaululla kunnan nettisivuilla osoitteessa www.ranua.fi.

Tarvittaessa järjestetään yleisötilaisuus kaavan valmisteluaineistosta.

9.3 Ehdotusvaihe (11/2026)

Kaavan valmisteluaineistosta annettu palaute huomioidaan kaavaehdotuksessa.

Kaavaehdotus asetetaan nähtäville vähintään kuukauden ajaksi (30 pv) sekä pyydetään tarvittavat lausunnot. Osallisilla ja kunnan jäsenillä on mahdollisuus esittää muistutus kaavaehdotuksesta. Nähtävillä olosta ilmoitetaan kunnan ilmoitustaululla kunnan nettisivuilla osoitteessa www.ranua.fi sekä kirjeitse suunnittelualueella oleville ulkopaikkakuntalaisille maanomistajille.

Järjestetään yleisötilaisuus kaavaehdotuksesta. Tarvittaessa järjestetään myös toinen AKL 66 §:n ja MRA 18 §:n mukainen viranomaisneuvottelu.

9.4 Hyväksyminen (2/2027)

Ehdotusvaiheessa saadut muistutukset ja lausunnot käsitellään.

Mikäli yleiskaavaehdotukseen tehdään nähtävillä olon jälkeen oleellisia muutoksia, yleiskaava asetetaan uudelleen nähtäville tai järjestetään erillinen kuuleminen niille osallisille, joita oleelliset muutokset koskevat.

Yleiskaavan hyväksyy Ranuan kunnanvaltuusto.

Kunnanvaltuuston hyväksymispäätöksistä on mahdollisuus tehdä valitus Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle 30 päivän aikana.

10 Yhteystiedot

Ranuan kunta

Tekninen johtaja
Risto Niemelä
puh. +358407049623
risto.niemela@ranua.fi
Keskustie 30, 97700 Ranua

Kaavaa laativa konsultti

FCG Rakennettu ympäristö Oy

Projektijohtaja
Tarja Outila
+358442700582
tarja.outila@fcg.fi

11 Lähteet

- LUOMUS, 2025. Luonnontieteellinen keskusmuseo - Suomen Lajitietokeskus. Saatavilla: www.laji.fi. Sivustoa seurattu 15.5-15.6.2025
- Luonnonsuojelulaki 9/2023.
- Luontodirektiivi 92/43/ETY
- Luontoselvitys Metsänen 2023. Ukonkankaan tuulivoiman sähkönsiirtoreitin viitasammakkokartoitus
- Hyvärinen, E., Juslén, A.; Kemppainen, E.; Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.). 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Suomen Ympäristökeskus.
- Ramboll, Ella von Weissenberg, Mikko Pakanen, Linda Uusihakala;
- Ukonkankaan sähkönsiirron viitasammakkoselvitys 2023
- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019.
- Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019.
- Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.
- Museoviraston internet-sivuilta Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY 2009
- ympäristöministeriön julkaisu ”Maisemanhoito – Maisema-alue työryhmän mietintö I” (1993)
- ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen julkaisu ”Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet Eteläinen Lappi, VAMA 2021”; Rovaniemen ja Itä-Lapin maakunta-kaava
- Lapin liiton julkaisu ”Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava, Rovaniemi – Kemijärvi – Pelkosenniemi – Posio – Ranua – Salla – Savukoski, Kulttuuriympäristökohteet 10.11.2014 ”.
- Kelkkareitit.fi (2026) Suomen moottorikelkkareitit- ja urat <<https://kelkkareitit.fi/>> luettu 23.3.2026

